

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1. (1456) 1978 JANUARY - SAUSIS 5

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Tolyn nuo Lietuvos?

Ir vėl užvertėm vieną gyvenimo lapą. Jų krūva vis didėja su kiekvienais naujais metais, o šešėliai eina vis ilgn ir ilgn. Fizinė prasme gyvenimo bangos neša mus vis tolyn nuo Lietuvos. Tie, kurie iškeliavome iš Lietuvos apie 1940 metus, baigiamė ketvirtą dešimtį metų be jos. Netrukus prabėgs dar keliolika metų, ir nepajusime, kai daugeliui priartės pusės šimtmečio riba. Vadinamės išeiviais, kaip ir daugelio kitų tautų žmonės, tačiau iš tikrųjų esame daugiau tremtiniai nei išeiviai, nes pastarieji lengvai gali grįžti į savo kilmės kraštus, gali juos lankyti kada nori ir kiek nori. Mes gi to negalime. Mes iškeliavome iš savojo krašto vejami karo įvykių, sunaikinimo grėsmės, Sibiro lagerių, rusiškosios ir sovietinės okupacijos. Net ir po trijų dešimtmečių ar daugiau negalime į savo gimtąjį kraštą nei grįžti, nei jo laisvai lankyti, nei savo gimines nevaržomai atsikviesti. Ten tebesiaučia ne tik totalitinė, diktatūrinė santvarka, bet ir rusiškoji okupacija. Ji jaučia lietuvių išeivijos svorį, čiulba jai apie okupacinės valdžios laimėjimus, bet jos žmonių lankymąsi normuoja vaistininio mastu: įsileidžia vos penkioms dienoms ir laiko Vilniuje kaip namų areštą. Kad tai nehumaniška, žino visas pasaulis, bet kuri raudonųjų diktatūra humaniška?

TAIP TOLSTAME ir esame tolinami nuo Lietuvos. Susidaro gana komplikota būseną: vieniems ta didėjanti laiko toluma formuoja vis storėjančią izoliacijos sieną, kitiems didina širdgėlą. Vieni, toldami nuo Lietuvos, vis labiau atspalaiduoja nuo ryšių su ja, išijungia vis stipriau į pasirinkto krašto gyvenimą ir palengva užmiršta savąją tėvynę. Kiti priešingai — juo toliau nuo Lietuvos, juo didesnė jaučia širdgėlą. Jie pergyvena Lietuvos netekimą labai jautriai ir nuolat nešiojasi ilgesį kaip nepagydomą žaizdą. Mat, jie Lietuvoje buvo gliai įleide savo šaknis, o naujoje žemėje jau nebepajėgė tokių šaknų išauginti — liko plūduriuoti paviršiuje. Tokių žmonių ir ištisas šimtmetis negalėtų nutolinti ir atplėsti nuo Lietuvos. Iš tos kategorijos žmonių daugiausia ir atsiranda lietuviškosios kultūros puoselėtojų išeivijoje. Kai pirmosios kategorijos žmonės ramiai žiūri į slenkančius metus, džiaugiasi naujosios žemės lobiais, tai jautrieji tautiečiai sielojasi vis didėjančiu nutolimu ir vis labiau nerimstančia širdgėla. Bet taip yra tik su pirmąja karta. Išeivijoje gimusių antroji karta jokios širdgėlos nebepajėgia, nes jos šaknis siekia Lietuvą tik per tėvus ir per tarpšakiai pažintą bei įsisavintą lietuviškąją kultūrą. Jai tenka iš naujo formuotis santyki su Lietuva ir jos perspektyvoje rasti save.

NERA ABEJONĖS, kad Lietuva, kaip sveikata (poeto A. Mickevičiaus žodžiais tariant), yra visiems išeiviams reikalinga. Tik vieni daugiau, kiti mažiau tą reikalingumą jaučia. Okupacinė valdžia, pasitelkusi apokamų statybių lietuvių, spekuliuoja išeivijos poreikiais ir kartais iš jų tyčiojasi. Iš vienos pusės ji vilioja išeivius kaip turistus, iš kitos — juos nežmoniškaiai varžo ir išnaudoja. Ji praveria Lietuvos langeli penkioms dienoms, bet už tai lupa dolerius, panašiai kaip ir už siuntinius, ir uždeda varžtus. O jei kas nori didesnių privilegijų, turi nusilenkti okupacinei valdžiai, jai pasmilykti, ją paliaupsinti propagandinėje spaudoje, televizijoje. Jau nevienas išeivis tuo keliu nuejo. Vieni tai padarė iš situacijos nesupratimo, kiti iš palankumo sovietams (raudonieji), treči — atsiilygindami už vienokią ar kitokią privilegiją, ketvirt — iš kolaborantinio nusiteikimo. Kokie motyvai būtų, toks smilkymas Maskvai per Vilnių yra negarbingas, nes yra nusilenkimas smurtui, tautos pavergėjui ir didžiai melo niekšybei. Ryšiai su pavergta tauta yra girtini, bet laisvo lietuvių tarnavimas kokių nors būdu jos pavergėjui yra peiktinas. Kaikurie išeiviai, norėdami nenutolti nuo Lietuvos, mielai palaiko ryšius su Maskvos statybiniais, manydami, kad tuo būdu stiprina ryšius su savo tautos kaimienu. Bet tai iliuzija, naudinga tik pavergėjams. Ji stiprina vergiją, bet su tikrąja Lietuva nesuartiną. Pastaroji ir toliau lieka izoliuota.

KANADOS

IVYKIAI

Liesi metai

Paryžiuje veikianti **Ekonominio Bendradarbiavimo Organizacija** du kartus per metus paskelbia savo 24-riam nariam paruoštą analizę. Šiai organizacijai priklauso ir Kanada. N. Metų išvakarėse paskelbtas jos ekonominio gyvenimo įvertinimas pranašauja nelengvus 1978 metus. EB Organizacijos ekspertai Kanadai numato tik 3,5-4 % gamybos padidėjimą, kuris gali baigtis bedarbių skaičiaus paaugimu. Dabartiniam bedarbių skaičiui išlaikyti yra būtinas 5% gamybos padidėjimas. 1977 m. darbų pagausėjimas siekė apie 2%, o 1978 m. greičiausiai tiesiks 1,5%. Infliacija, pastaroju metu šoktelėjusi beveik iki 9%, gali nukristi iki maždaug 6%. Jai didelės reikšmės turės kainų bei atlyginimų kontrolės atšaukimas balandžio viduryje. Pramonininkams ir uni-joms yra būtina savitvarda, nes besaikis kainų ir atlyginimų kėlimas taptų nauju ramsčių infliacijai. Kanados finansų min. J. Chretienas iš 1978 m. žvelgia

optimistiškesnėm akim. Pasak jo, ekonominis Kanados augimas pasiekė 5%, infliacija nukris iki 6%. J. Chretienas betgi prisipažino, kad vyriausybė neturi jokių planų perdideliam kainų bei atlyginimų kilimui pristabdyti, kai bus atšaukta kontrolė. Nedarbą jis tikisi sumažinti privačių bendrovių iniciatyva.

Pašto min. J. J. Blaisas nutarė ištrinti spaudoje pasirodžiusius pranešimus apie Toronto pašte siaučiantį vandalizmą, vagystes, tinginiamumą. Tyrimą atliks Ontario pašto direktorius C. Hublingas, šias pareigas pradėjęs eiti 1977 m. lapkričio 1 d. Daug kam atrodo keista, kad pašto nenormalumų tyrimui buvo pasirinktas pašto žmogus. Ontario pašto ryšininkas su visuomene E. Roworthas betgi teigia, kad C. Hublingas esąs tinkamiausias asmuo šiam uždaviniui. Pašte jis dar neturi draugų, dėl kurių galėtų būti šališkas, bet jau yra susipažinęs su (Nukelta į 8-tą psl.)

Prie šiaudinukais papuoštos eglutės atšventėm Kalėdas ir sutikom naujuosius 1978 metus

Nuotr. O. Burzdžiaus

Didžiosios dienos Toronte

Planuojantieji 1978 m. vasaros atostogas tenepamiršta Toronto, kur įvyks

Pasaulio Lietuvių Dienos

Paprastai kiekviena lietuviška šeima ar pavieniai asmenys gerą pusmetį į priekį planuoja kur praleisti vasaros atostogas. Kaip žinia, 1978 m. birželio 28 — liepos 3 d.d. Toronte, Kanadoje, rengiamos Pasaulio Lietuvių Dienos. Tai trys renginiai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, V-ji Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventė ir Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės. Kadangi tai vidurvasaris, rengėjai ir kviečia tuomet imti atostogas ir atsilankyti, pasisvečiuoti Toronte. O po PLD ar prieš tai galima ir pavasaroti, paatostogauti šiaurinėje Ontario provincijos dalyje, kuri žinoma kaip atostogų šalis.

PLB seimas, į kurį suvažiuos atstovai iš visų laisvojo pasaulio kraštų, kur veikia lietuvių bendruomenės apylinkės, spręs svarbiuosius lietuviybės ugdymo klausimus. Tai bus lietuviškoji demokratija akcijoje, nes Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra bendrinė organizacija, apjungianti visus lietuvių demokratinių būdų. Netenka nė abejoti, kad pasireikš skirtingų nuomonių ar net kontraversijų, tačiau viską spres demokratinis procesas. Todėl stebėti lietuviškojo seimo eigą bus įdomu. Ir seimo atstovams bus smagiau svarstyti klausimus pilnoje lietuviškosios publikos auditorijoje.

Sporto žaidynės gali trukti net šešias dienas. Žiūrovams suteiks daug smagių valandų. O bus daug įtampų! Aukso medalis yra nevienu sportininko gyvenimo svajonė. Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių geriausi sportininkai-kės ir komandos gaus aukso, sidabro ir bronzos medalius bei kitus žymenis. Suvažiuos stipriausi ir geriausi laisvajame pasaulyje gyvenantys lietuviai sportininkai. Varžybos vyks ir apims sekancias sporto šakas: lengvąją atletiką, plaukimą, krepšinį, tinklinį, stalo tenisą, lauko tenisą, futbolą, golfą, šachmatus

ir šaudymą. Slidinėjimo pirmenybės bus prarastos žiemos metu ir jais į PLS Žaidynių programą. Sportas turi dominti ir jaunus, ir senus, ypač nepriklausomos Lietuvos sportininkus, kurie išgarsino Lietuvos valstybės vardą sporto pasaulyje. Todėl visi labai mielai kviečiami ir laukiami. Apgailėtinas faktas, kad prie ribotų darbo ir išteklų šaltinių neįmanoma surasti ir pakviesti nusipelnusių neprikli. Lietuvos sportininkus. Zinantieji minėtus sportininkus prašomi informuoti PLSZ organizacinę komitetą: Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės, 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont., Canada M6S 4H3. Tel. 1-416-763-4429. Gavus informaciją, tuoj bus išsiųsti pakvietimai. Pagrindinis pastatas — Etobicoke Olympic, kur vyks plaukimo, krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų varžybos, yra vėsinamas, ir neteks patirti karščio. Pastatų specialiai sporto reikalmis pastatytas; turi kavinę ir restoraną. Pažintims atnaujinti vietos tikrai pakaks. Vienu metu visas sporto varžybas gali stebėti apie 3000 žiūrovų. Tad visi į sporto varžybas!

Suprantama, didžiausias telkinyš bus V-ji Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventė. Maple Leaf Gardens arena neturėtų būti permaža keliolikos tūkstančių lietuviškai publikai. Kiekviena lietuviška šeima turėtų dainų šventę įtraukti į savo 1978 m. atostogų programą. Tai bus brangus ir jaudinantis prisiminimas ilgam laikui. Paraišius prisiminimus lydi ir iki šiol įvykusios dainų bei tautinių šokių šventės. Patartina atsiųžti vaikus ir jaunimą. Įspūdingos iškilmės gali juos paskatinti likti mažos, bet garbingos tautos nariais. Tai būtų didžiausias laimėjimas ir, sakykime, pradžios lietuviškosios kultūrinės veiklos laisvajame pasaulyje, ypač šiam kontinente, me-

liasdešimčiai metų. Todėl savo dalyvavimu dainų šventėje kuriame lietuviškosios išeivijos istoriją. Žiūrėkime, kad ateinančios kartos skaitytų jai su lietuvišku pasididžiavimu.

Atostogos gali turėti dvejopą pobūdį: poilsio ir išsiblaškymo. Išsiblaškymas gi pasiekiamas kelionėmis, naujų vietų aplankymu ir įspūdžių praturtinimu. Nepaslapstis, kad Torontas, šalia Čikagos, tampa reikšmingu centru. Čia veikia neprikli. Lietuvos konsulas Kanadai, vadovaujamas gen. konsulo dr. J. Zmuidzino, Lietuvos Kankinių parapija Anapilyje (klebonas kun. P. Ažubalis), Priskėlimo parapija ir TT Pranciškonų vienuolynas (kun. Augustinas Simanavičius), Torontio Lietuvių Namai (pirm. J. Strazdas). Tai didieji lietuviškumo centrai Toronte. Taip pat yra "Paramos" ir Priskėlimo parapijos bankai, "Tėviškės Žiburio" savaitraštis, lietuvių gydytojų pastatas, lietuviškų verslo ir profesionalų bendrovių istaigos, lietuviškos kapinės, lietuviškos spaustuves, Kanados Lietuvių Fondas, šeštadieninė Maironio mokykla, augštesnieji lituanistikos kursai, vad. pedagogo A. Rinkūno, seselių lietuvačių vaikų darželis ir vienuolynas, lietuvių evangelikų liuteronų įšangytojo parapija, "Varpo" choras, kelios muzikos studijos, Stepo Kairio muzikinis vienetas, "Gintaro" ir "Atžalyno" tautinių šokių grupės, dainos grupės, apie 80 lietuviškų organizacijų, krautuvų, lietuvių profesionalų ir kitokių lietuviškumo žaidinių. Toronte leidžiamas ir spausdinamas žurnalas "Motėris", Priskėlimo parapijos ir Torontio Lietuvių Namų biuletiniai, taip pat išleidžiama nemažai lietuviškų leidinių, knygų ir kt. Gyvena muzikai: St. Gailevičius, V. Verikaitis, J. Govedas, E. Krikščiūnas; solistai: R. Strimaitis,

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

KALEDŲ DIENĄ ISMAILIOJ IVYKĖS EGIPTO PREZIDENTO A. SADATO susitikimas su Izraelio premjeru M. Beginu neišsprendė Artimųjų Rytų problemų. M. Beginas, kaip ir buvo galima tikėti, pasiūlė Sinajaus atidavimą Egiptui, bet atsisakė įsteigti nepriklausomą palestiniečių valstybę vakarinėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje. Šiai teritorijai Izraelis sutinka suteikti savivaldą, bet joje ir toliau nori palikti savo kariuomenės dalinius. Toks pasiūlymas yra suktas manevras, kuris leistų žydų įsikūrimą minėtose srityse ir sustiprintų jų poziciją daugia už dabartinius nelegalius kaimus. JAV prez. J. Carteris, pritardamas Jordano vakarinės pakrantės savivaldai, susikirto su Egipto prez. A. Sadatu ir į savo kelionės tvarkaraštį buvo priverstas įtraukti neplanuotą apsilankymą Egipte.

Izraelio parlamentas 64-8 balsu santykių patvirtino premjero M. Begino padarytus pasiūlymus Egiptui, nors jis atvira prisipažino du kartus norėjęs išeiti iš konferencijos Ismailioje. Atviras duris tolimesniam pokalbiui paliko dviejų komitetų sudarymas — užsienio ir karinio. Jiems vadovaus Egipto ir Izraelio užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrai. Arabų valstybės, nepritariančios prez. A. Sadato tiesioginėms deryboms su Izraeliu, planuoja naują konferenciją, kuri bus suaukta pirmojoje sausio pusėje Alžyre ar Bagdade.

Viešnage Lenkijoje

Prez. J. Carteris savo kelionę į užsienio valstybes pradėjo viešnage Varšuvoje, kur jį sutiko kompartijos vadas E. Gierkas, premjeras P. Jaroševičius ir prez. H. Jablonskis. J. Carteris priminė lenkų tautai, kad 6 milijonai jos narių gyvena JAV, kad demokratijos pavyzdžiui pasaulyje gali būti 1791 m. Lenkijos konstitucija J. Carterio viešnage užtemdė nesupratimas su nevykusiu vertėju S. Seymouru, kuris prezidento pareikšimą apie lenkų tautos troškimus padarė aistromis erotine prasme. Po šio ir kitų nesupratimų vertėjų teko pakeisti JAV ambasadoje dirbančiu Lenkijos piliečiu. Prezidento žmona R. Carterienė su patarėju Z. Brzezinskiu applanė Lenkijos kardinolą S. Wyszynskį. Vertėjo pareigos buvo patikėtos Z. Brzezinskiui, kuris yra buvusio Lenkijos diplomato sūnus, iš Lenkijos išvykęs 10 metų amžiaus.

Kompromisas Belgrade

Belgrado konferencijoje, svastancioj Helsinkio susitarimų vykdymą, buvo pasiektas kompromisas neišjungti žmogaus teisių klausimo iki pat konferencijos užbaigos. Sovietų Sąjunga šį klausimą laikė pilnai išsemtu ir toliau nediskutuoti, bet padarė nuolaidą Vakarų valstybėms. Žmogaus teises, atrodo, vėl išjudins Maskvoje ruošiamą byla žydų aktyvistui A. Ščaranskiui, kurį kompartija kaltina ryšiais su amerikiečių CIA žvalgyba.

Uždarė ambasadą

Komunistinė Kambodija, pasaulyje pagarsėjusi džiunglišku terorų prieš savo piliečius, pa-

skelbė laikiną diplomatinį santykių nutraukimą su komunistiniu Vietnamu. Jo diplomatams įsakytą išvykti iš Phnom Penho iki sausio 7 d. Kaltė suverčiama pasienio susikirtimams, kurių paskutiniame dalyvavo net kelios kambodiečių ir vietnamiečių divizijos. Įtampa Kambodijos ir Vietnamo pasienyje jaučiama nuo pat karo užbaigos.

Vokietijos teroristai

Sveicarijos policija Prancūzijos pasienyje suėmė du vokiečių teroristus — Willy Stoll ir Juliane Plambeck, kurie susišaudymo metu sužeidė du muitininkus. Ši pora yra Baader-Meinhof gajos šalininkai, įtariamai pramonininko H. M. Schleyerio nužudymo. Olandijoje 20 metų kalėjimu už policininko nužudymą gavo vokiečių teroristas K. Folkerts, kuris taip pat įtariamas prisidėjimu prie H. M. Schleyerio pagrobimo ir nužudymo. Austrijos policija yra padariusi išvadą, kad V. Vokietijos Raudonosios armijos anarchistus remia ir globoja Italijoje veikiančios raudonosios brigados, įsteigtos krautinės kairės teroristų. Pastarasis, atrodo, remia kaikurios arabų valstybės.

Gėlės Hessui

Spandau kalėjimo vadovybė aukstinio vedybų jubilėjaus proga leido Rudolf Hesso žmonai Ilsei įteikti savo vyrui rožių puokštę. Šį kalėjimą, kuriame buvo kalinami didieji nacių karo nusikaltėliai, administruoja amerikiečiai, britai, prancūzai ir sovietai. R. Hessas, buvęs A. Hitlerio ipėdinis, jau yra iškaltas daugiau kaip 30 metų nuo savo pabėgimo Britanijon. Nuernbergo teismas jam paskyrė kalėjimą iki gyvos galvos, nors iš tikrųjų ypatingų nusikaltimų jis nebuvo spėjęs padaryti. R. Hessas, sulaukęs 83 metų amžiaus, šiandien yra vienintelis kalinys V. Berlyne esančiame Spandau kalėjime, turinčiame 600 tuščių celių. Vakariečiai yra linkę dovantoti jam bausmę, bet visus žingsnius šia kryptimi užtvetoja Sovietų Sąjunga, kur jokios bausmės nėra susilaukę ištikimai Stalinui tarnavę KGB žudikai. R. Hesso paleidimą svarstęs teismas Koelne padarė išvadą, kad šiuo klausimu V. Vokietija neturi balso.

Šiame numeryje:

Tolyn nuo Lietuvos?

Fiziškai tolsta nuo tėvynės, ar tolsta dvasiškai?

Lūkesčiai ir viltys

Mažiau prašyti, daugiau reikalauti politinėje srityje

Vatikano Rytų politika nuomonių sankirtoje

Vokiečio straipsnis, liečiantis ir pavergtos Lietuvos būklę

Pavertę lietuvių žodis laisvę gyvenantiems

Ištrauka iš "LKB Kronikos", kalbančios ir apie išeiviją

Žmogus

Vyt. Tamulaičio novelė, atskleidžianti žmogaus nerimą

Lietuviškumo perspektyvos Brazilijoje

Rašo kun. A. Saulaitis, SJ, neseniai grįžęs iš Brazilijos

Pasaulio lietuvių jaunimas: kas atlikta, kas planuojama

Pirmininkės žvilgsnis į atliktus darbus ir ateities planus

Mūsų tyla nėra gera byla

Lietuvių žydų klausimu reikia naujos orientacijos

Pavojingai keičiasi mūsų idealai

Kun. dr. F. Juzevičius apie išeivijos veiklos pagrindus

Lietuvių dainos tautinėse Amerikos Valstybėse

Pokalbis su naujo tautosakos rinkinio autorium dr. J. Baliu

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai talsomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lūkesčiai ir viltys

Lietuvos laisvimo veikloje pasekime žyda —
pradėkime reikalauti ir demonstruoti

M. STONYS

Ilgį ir pilni lūkesčio, vilties, nusivylimų ir kančios buvo paskutinieji 37-neri metai lietuvių tautai. Per tuos metus lietuvių tauta, besipriešindama okupantams ir bekovodama dėl savo egzistencijos, prarado trečdajį savo tautos narių, tačiau savo dvasia nepalūžo, liko stipri, kūrybinga, narsi ir kovinga. Tai paliudijo Simas Kudirka, Romas Kalanta, Nijolė Sadūnaitė, patriotiniai jaunimo proveržiai Kaune, Vilniuje ir kitur. Tą tautos kovingumą rodo ir pogrindžio spauda: "LKB Kronika", "Aušra", "Varpas", "Dievas ir Tėvynė" bei kiti savilaidos spaudiniai.

Lietuviai, pasitraukę iš Lietuvos ir susispietę Vakarų kultūros valstybėse, taip pat išgyveno ilgus lūkesčio, vilties ir karčių nusivylimų metus. Pirmasis nusivylimas — vieningumo stoka. Traukdamiesi iš Lietuvos, visi širdimi prisiekė kovoti su rusiškąjį komunizmą, ateizmu ir Lietuvos okupantu — komunistine Rusija. Išsisklaidę tarp svetimų tautų ir besirūpindami kasdienine duona bei asmenine gerove, daugelis pamiršo savo priesaiką, nesijungė ir organizuotą lietuvių veiklą ir neatliko tų darbų, kurie būtini Lietuvai padėti ir svetimuose kraštuose išsibarsčiusių savo tautiečių lietuvių bei išlaikyti bei stiprinti. Jei visi būtume vieningi, organizuoti, mūsų lituanistinės mokyklos būtų pilnos ir darbingos, mūsų spauda būtų geresnė ir gausesnė, mūsų kultūrinė veikla žydetų lietuviškumą, visos parapijos būtų lietuviškieji centrai.

Antrasis nusivylimas — mūsų politinių organizacijų neplanuota, neišradinga ir nelanksti veikla. Gyventa dienos problemomis, stengtasi išlaikyti augstą lietuvių patriotizmą lygi, bet užmiršta ar nesugebėta pateikti Vakarų pasauliui gausesnės mokslinės ir propagandinės informacijos svetimos kalbomis apie Lietuvą ir okupanto jai daromas skriaudas. Vis raginta laukti, būti kantriems ir neiekvoti jėgų, kol ateis tinkama valanda. Žinoma, ji neatėjo. Prabėgo 30 metų, o mes tebestovime ir tebetrepseiname toje pačioje vietoje, kaip tie pasakų velnio apstėsti naktibaldos.

Pačios didžiausios viltys sudėtos ir JAV ir Kanadą. Mat, čia susispietė daugiausia lietuvių, čia daugiausia organizacijų ir galimybių plėsti savo tautinę, kultūrinę ir politinę veiklą. Čia buvo įieškoma atramos, patarimų, pagalbos savo veiklai plėtoti ir pavergtai Lietuvai padėti. Ypač JAV dažnai varstėme kon-

greso ir Baltųjų Rūmų duris, kalbėjome, palikinėjome ilgus ir gerai parašytus memorandumus, skundus ir nuolankius prašymus. Atsakymai buvo vis tie patys: nepripažįstame Baltijos valstybių įjungimo į komunistinę Rusiją, reikia laukti palankesnio momento, baltiečiam pripažįstame teisę pasirinkti savo valstybės patinkamą valdymosi formą ir valdžią. Taip per visus 37-rius metus. Jokios prošvaistės, jokio protesto, jokio reikalavimo komunistinei Rusijai. Kai JAV kongresas priėmė rezoliuciją kelti Baltijos valstybių reikalą Jungtinių Tautų Organizacijoje, Valstybės Departamentas paaiškino, kad dabar esąs netinkamas laikas tai rezoliucijai vykdyti. Padėjo rezoliuciją ant viršutinės lentynos ir... pamiršo. Ant rezoliucijos nusėdo daug dulkių, o tinkamas laikas jai vykdyti vis dar neatėjo. Dabar naujos, geresnės ir patriotiškesnės rezoliucijos ėmė plaukti į kongresą. Atstovų rūmai parinko vieną jų ir didele balsų dauguma priėmė. Dabar ji laukia akcijos senatė. Iš čia vėl nueis į Valstybės Departamentą. Taip pasaka be galo. O mes vis laukiame. Laukia ir pavergtą okupanto alinama Lietuva su rusinamu tautos branduoliu.

Pavergtomis tautomis ėmė trūkti kantrybės, belaukiant rusiško komunizmo galo. Mums irgi išsisklaidė kantrybė, belaukiant JAV ir Kanados vyriausybių akcijos bei pagalbos. Todėl norisi paklausti, ar nebus dabar atėjęs laikas pakeisti mandagus, diplomatinis pokalbius ir prašymus žydiškais: eiti į kongresą, Baltuosius Rūmus ir reikalauti. Reikalauti visomis priemonėmis: delegacijomis, petijacijomis, laiškais, per spaudą, demonstracijomis. Negrai daug laimėjo triukšmu ir audringomis demonstracijomis miestuose. Tokių demonstracijų mes nesurengsime, bet surengsime lietuviškas ar panašias į žydiškas. Jos pabrėš mūsų teisėtus reikalavimus ir primins vyriausybėms, kad laisvės garantijų nori ne tik Izraelis, bet ir Baltijos valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija. Laukiame akcijos.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŲRIUS, estišką duoną. Didelis mėšos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMU APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Ivairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Vatikano Rytų politika nuomonių sankirtoje

DR. PAUL ROTH

Šiuo aktualiu klausimu esame spausdinę "TZ" to paties autoriaus straipsnį iš "Stimmen der Zeit". Čia pateikiame platesnį jo rašinį, išspausdintą žurnale "Deutsche Studien" 1977. VIII. 5. Jame paliečiama ir Lietuva. Nors rašinio autorius nepateikia aiškios išvados, tačiau į dabarties problematiką įneša šiek tiek orientacinės šviesos. RED.

Vatikano Rytų politika šandieną vadinama ju laikysena socialistinės valdžios atžvilgiu, panašiai kaip ir V. Vokietijos Rytų politika. Yra daug skirtingų nuomonių apie Vatikano Rytų politiką. Pvz. taip pareiškė rusų ortodoksų krikščionis Levitin-Krasnovas "Rheinische Merkur" 1974. XI. 19: "Ne kompromisų turi būti įieškoma kabineto tyloje, bet garsiai, aiškiai, visai tautai turi būti iškelti tikinčiųjų Bendrijos reikalavimai. Tikslai tokia politika gali duoti palaimingų vaisių". Už Vatikano Rytų politiką pasisako žurnalistas ir istorikas Hansjakob Stehle savo knygoje "Vatikano Rytų politika" (Muenchen/Zuerich, 1975): "Kaip tik 'senosios' Rytų politikos nepavykusios pastangos rodo, kodėl 'naujajai' politikai, kuri daug kur turėjo būti statoma ant griuvėsių, nieko kito neliko, kaip tik vis naujomis derybomis, nuolaidomis rūpintis instituciniu saugumu".

"Senoji" Rytų politika

Norint suprasti nuomonių skirtumą Vatikano Rytų politikos klausimu, reikia susipažinti su ja nuo 1917 iki 1958 m. Po bolševikų revoliucijos (1917) Apaštalių Sostas užmezgė ryšį su Sovietų Rusija ir maždaug 10 metų palaikė santykius. Apaštalių Sostas tikėjosi galėsias katalikams padėti, nors bolševikų valdžia prasidėjo religinių grupių sprespauža. Kai pasirodė, kad sovietų vyriausybė nenorėjo padaryti jokio įsipareigojimo sutikti tvarkingai katalikų sielovadais, 1920-1930 m. laikotarpį buvo slapta išsventinti keli vyskupai. Jie buvo greitai suimti. Stalinui valdant, visų religinių grupių persekiojimas pasiekė augščiausią laipsnį ir betkokia sielovada nebuvo įmanoma. Fanatiški ateistai manė galėsia sunaikinti religiją ir visas religines grupes pirmojo ateistinio penkmečio metu.

Sovietų propaganda įjungė popiežių ir Sovietų Sąjungos priešus. Popiežius Pijus XI perspėjo 1937 m. savo enciklikoje "Divini Redemptoris" dėl dieviško komunizmo, o enciklikoje "Flagranti Cura" (1937) pasmerkė nacionalsocializmą.

II D. karo metu Pijus XII beviltingai stengėsi likti nešališkas. Po karo milijonai katalikų tapo iš dalies Sovietų Sąjungos, iš dalies "liaudies demokratijose" piliečiais. Religijos ir tikinčiųjų Bendrijos laikysena šiose "liaudies demokratijose" nebuvo nustatyta pagal iš anksto sutartą planą, tačiau žvelgiant atgal, galima pastebėti elgseną, kuri orientavosi pagal sovietų patirtį. Apie skirtingą situaciją, kuri susidarė dėl tuometinės Katalikų Bendrijos pozicijos, čia netenka kalbėti. Tačiau Vakarų stebėtojai vienas dalykas buvo aiškus: religinės bendrijos turėjo būti iš viešumos išstumtos, padarytos priklausomomis nuo valdžios, kad pagaliau galutiniai "išmirti". Sovietų Sąjungoje Unitų Bendrija buvo privertingai sunaikinta ir įjungta į Maskvos patriarchatą. Tokių priemonių akivaizdoje Apaštalių Sostas nematė jokių galimybių derėtis.

Paprastai popiežius Pijus XII buvo laikomas griežtu antikomunistinės linijos žmogumi. 1949 m. jis pareiškė per kongresaciją S. Officii, kad kiekvienas bus ekskomunikuotas, kuris priklauso komunistų partijai arba ją remia. Tačiau tas pats popiežius 1950 m. pareiškė: "Nors esame tam tikras ideologijas atmetę ir pasmerkę, bet tai nereiškia pasisakymo nei prieš tam tikras tautas, nei valstybes". Vatikanas visada buvo įipintas į pasaulio įvykius, todėl po Stalino mirties politinio klimato pasikeitimas turėjo veikti taip pat ir jo politiką. Tai buvo lėtas procesas, nes Vatikano politika visada vengė griežtų posūkių.

Vietinės sutarties, kurios buvo padarytos kaikiuriuose kraštuose tarp vyskupų ir vyriausybių, Apaštalių Sostas be išimties priėmė, nesutapatindamas save su jomis. Kai 1956 m. buvo padaryta jau antra sutartis Lenkijoje, tada Roma jai įsakmiai pri-

tarė. Čia taip pat galėjo daryti įtakos ir kurijos kardinolai, kurie bijojo, kad per daug užsispyrusi laikysena nepagreitintų atsiskyrimo tarp atitinkamo krašto dvasiškijos ir Apaštalių Sosto bei nepasitarnautų komunistinėms valdžioms.

Koegzistencijos klausimas

1956 m. įvykiai Vakarų privedė prie to, kad iš naujo buvo persvarstyta visa ligšiolinė Rytų politika. Tai daryti paskatino: Chruščiovo kalba Sovietų Sąjungos XX komunistų partijos kongrese prieš Stalino asmenybės kultą; paskelbimas taikingos koegzistencijos kaip sovietų užsienio politikos doktrinos; italų komunistų vado Togliatti palinkimas į "policentrizmą" pasauliniame komunizme; kruvinas vengrų sukilimo numalšinimas. Tada būklės įvertinimas maždaug taip atrodė:

1. Dvi atominiais sprogmenimis apsiginklavusios didžiosios valstybės stovi viena prieš kitą. Nuolat gresia atominio karo pavojus. Taikos išlaikymas bei užtikrinimas pasidarė pasaulio problema. 2. Viltis, kad "jėgos politika" sumažintų Sov. Sąjungos viešpatavimą R. Europoje nepasitvirtino. Nustatyta, kad Sov. Sąjunga dar ilgai viešpataus R. Europoje. 3. Katalikų Bendrijos būklė sovietų valdžios srityse buvo blogiausia, iš dalies net beviltinga. Buvo bijoma, kad besitęsianti konfrontacija prives prie visiško nusilpninimo ir sunaikinimo. 4. Naujieji sovietų valdovai kalba apie "taikingą koegzistenciją" su kapitalistiniais kraštais bei duoda supratimą, kad bus atsižvelgta ir į Vatikaną.

Katalikų Bendrijos balansas, kiek tai liečia komunistinės valdžios sritis, iki šiol buvo neigiamas. Ji skundėsi KNA informacijos pranešime 1957. I. 6, kad 1956 m. gale "vien kardinolų, arkivyskupų, vyskupų, apaštališkų prefektų ir administratorių komunistai sunaikino 191". Žinoma, buvo ir nemažų skirtumų; pvz. Kinijos liaudies respublikoje buvo visiškai sutriuškinta hierarchija, ir jokia sielovada nebuvo įmanoma. Lenkijoje po 1956 m. būklė tiek pagerėjo, kad 1957 m. nebebuvo galima kalbėti apie persekiojimą.

Nežymų pasikeitimą koegzistencijos srityje galima buvo pastebėti vokiečių jėzuito prof. dr. Gundlach pareiškime, padarytame šeštajame kongrese sąjūdžio "Bendrija sprespaužoje".

"Tikinčiųjų Bendrija įieškos galimybių, kad būtų užtikrintas sielovados minimumas srityse, kur šiandieną jo nėra. Ji eis visais keliais, kurie bent šiek tiek teikia vilties. Ji įieškos kelių, kad galėtų surasti modus vivendi (sugyvenimo galimybę) sieloms, kurioms trūksta teologinio mokslo, sakramentų; bet tai nėra vidinis perėjimas bei palinkimas į komunizmą... Visais laikais Katalikų Bendrija sunkiausiose būklėse bandė gelbėti, kas buvo galima išgelbėti, eiti keliais, kurie dar buvo įmanomi, kad galėtų atlikti svarbiausią uždavinį — gelbėti sielas, skleisti joms krikščionišką mokslą ir sakramentinę malonę. Bet tai nėra koegzistencija... Tai nėra Katalikų Bendrijos suminkštėjimas, bet ėjimas pas sielas, kaip Viešpatas... tai darė ir norėjo".

Popiežiaus 1956 m. Kalėdų kalba aiškiai parodė, kad jis laikosi komunizmą, kaip ir anksčiau, grėsme bei pavojumi, prieš kurį reikia vieningai ir ryžtingai veikti. Sov. Sąjunga numalšino vengrų sukilimą. Tarp kitko jis pareiškė savo radijo kalboje: "Esame įsitikinę, kad ir šandien, kovojant prieš bendrą priešą, kuris yra pasiryžęs visoms tautoms primesti nepakliamą gyvenimo formą, tik vieningas ir stiprus bendradarbiavimas visų, kurie myli tiesą ir gerį, gali išgelbėti taiką ir išgelbėti. Būtų pražūtinga pakartoti klaidą, kuri panašiomis sąlygomis įvyko prieš II D. karą, kai kiekviena tauta, kuriai grėsė pavojus, ir ne tik mažiausios, bandė gelbėti kitų sąskaiton".

Šiandien tikrai nėra jokia paslaptis, kad penktos dešimties metų vidury dvi plačiai paplitusios knygos apie Katalikų Bendrijos persekiojimą buvo Vatikano remiamos: A. Galter, Rotbuch der verfolgten Kirche, Recklinghausen 1957, ir A. Giovanetti, Der Papst spricht zur Kirche des Schweigens, Recklinghausen 1959. Giovanetti rašė savo knygos įžangoje: "Mirus popiežiui Pijui XII, nutilo balsas, kuriame, kaip kartą išsireiškė

kė Milano arkivyskupas Monti, žmogaus sąžinės šauksmas baises ir lemiamose valandose visuomet rasdavo savo išreišką! Šis balsas pirmiausia pakildavo ginti Dievo ir Katalikų Bendrijos teisių, kuri bedieviško komunizmo valdomuose kraštuose buvo sutripta". (Minimas Milano arkivyskupas yra dabartinis popiežius Paulius VI). Paskutinis popiežiaus Pijaus XII bendraraštis 1959 m. birželio 29 d. buvo skiriamas ir Kinijos persekiojamiems katalikams.

Nauja orientacija

Apie Vatikano Rytų politikos pakeitimą ir naują orientaciją galima kalbėti tik nuo popiežiaus Jono XXIII (1958-1963). Ji atsirado tikrai ne dėl grynai diplomatinio motyvo. Ji sklido iš popiežiaus prigimties, kuris visada save laikė sielų ganytoju. Buvo užmegztų pirmi atsargūs ryšiai: Maskvos patriarcho stebėtojai buvo pakviesti į II Vatikano santarybą (1962-1965). Įspūdingas buvo Adžubėjus, Chruščiovo žento, apsilankymas pas popiežių. Po septyniolikos metų suėmimo sovietai paleido Unitų Bendrijos metropolitą Slipjį. Enciklika "Pacem in terris" (1963) rado popiežiui pritarimą net Rytų Europoje.

Būtų klaidinga šią naują orientaciją priskirti tik popiežiui. Pvz. Berlyno kardinolas Bengsch 1962 m. pasisakė už tai, kad Vatikano santaryba nepareikštų jokio įsakmaus komunizmo pasmerkimo: "Komunistai turėtų gerą progą Vatikano santarybos žodžius piktžodžiauti savo propagandai ir nepatyrusiems įrodinėti, jog Katalikų Bendrija užsiima politine veikla".

Perėjimas nuo atsargaus stebėjimo į derybas ir sutartis įvyko jau prie popiežiaus Pauliaus VI (nuo 1963). Tai irgi reikia matyti politinių pasaulio įvykių perspektyvoje. Užbaigus Kubos krizę 1963 m., prasidėjo politika, kuri nuvedė į atolydį. Įvykiai, kaip Čekoslovakijos okupacija, pristabdė procesą, bet jo nesulaikė. Dabar neįmanoma smulkmeniškai nagrinėti Vatikano ryšių, derybų ir sutarčių su komunistų valdomais kraštais, ryšių, kurie nuo 1964 m. buvo mezgami vienas po kito, apimdami visą komunistų valdomą R. Europą ir Jugoslaviją. Nors tuo klausimu nėra rimtos studijos, tačiau minėtoji Stehles knyga pateikia truputį šviesos. Be to, slaptoji diplomatija neleidžia nušviesti klausimo pagrindais.

Be abejonės, Vatikano diplomatai pavyko paskirti naujus vyskopus komunistų valdomuose kraštuose ir gauti pritarimą ribotai sielovadais. Kokią vertę šios komunistų nuolaidos turėjo ir turi, yra ginčytinas klausimas. Taip pat reikia pabrėžti, kad religinė būklė Sov. Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose yra gerokai skirtinga, jau nekalbant apie Jugoslaviją. Pvz. Katalikų Bendrijos būklės Lenkijoje, negalima lyginti su Rumunijos arba Sovietų Sąjungos.

Iki šiol dar negalima sudaryti balanso. Vis dėlto matyti, kad būta ir nusivylimų. Šio reikalo žinovai yra nuomonės, kad Vatikanas derybose pasidarė kietesnis. Šiuo metu, atrodo, Vatikaniui ypač kelia rūpesčio kieta antireliginė politika Čekoslovakijoje. Seibelis, SJ, taip rašė 1975 m. spalio mėn. žurnale "Die Stimmen der Zeit" apie Vatikano Rytų politiką: "Ir šandieninės Vatikano Rytų politikos kritikai neneigia reikalingumo derybomis apsaugoti krikščionių ir jų Bendrijos gyvenimą bei laisvę. Kad ir turėdamas visą moralinį sau priklausančią autoritetą, Vatikanas negali nematyti, kad politinė tikrovė šiai teisei dažnai yra diametraliai priešinga. Dėlto kyla klausimas, ar Roma pakankamai aiškiai mato problemas, ar ji kartais nesivadovauja nerealiu galvojimu, ar nedaro nuolaidų, negaudama atitinkamo išlygio. Kas iki šiol toje politikoje viešai buvo matoma, neleidžia teigiamai atsakyti į tokius klausimus".

Išnašos:

1. Kirche in Not, Koenigstein/Ts. 1957, Bd. IV, S. 18.
2. A. Giovanetti, Der Papst spricht zur Kirche des Schweigens, Recklinghausen 1959, S. 57.
3. Hansjakob Stehle, Die Ostpolitik des Vatikans, Muenchen/Zuerich 1975, S. 13.

(Bus daugiau)

• Žmogus be religijos yra keleviss be tikslu, klausėjas be atsakymo, kovotojas be pergales, mirštantis be naujo gyvenimo. SV. AUGUSTINAS

A+A

CECILIJAI VENCKUVIENEI

mirus, vyrą AUGUSTINĄ, sūnų, dukras su šeimomis, gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Ona ir Jonas
Inčiūros

Genovaitė ir Vytautas
Balčiūnai

Brangiam BROLIUI

Lietuvoje mirus,

ONĄ GIRDAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

L. I. Juzukoniai
J. V. Vingeliai
F. V. Urbonai
S. J. Andriuliai

A+A

CECILIJAI VENCKUVIENEI

netikėtai užbaigus šios žemės kelionę, pasilikusį vyrą AUGUSTINĄ, dukras — ALDONĄ, IRENĄ, sūnų AUGUSTINĄ su šeimomis, brolių PRANĄ gilaus skausmo valandoje, nuoširdžiai užjaučiame —

M. Adomavičienė
M. M. Galinaičiai

M. J. Tamošiūnai
D. T. Shewchuk

B. J. Maziliauskai

A+A

CECILIJAI VENCKUVIENEI

iškeliavus amžinybėn, vyrą AUGUSTINĄ, dukras — ALDONĄ ir IRENĄ, sūnų AUGUSTINĄ bei jų šeimas, brolių PRANĄ didžio liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia —

P. V. Gudaičiai

A. V. Kulniai

*S. Kavaliauskai

B. T. Stanuliai

E. B. Kišonai

A+A

CECILIJAI VENCKUVIENEI

mirus, vyrui AUGUSTINUI, dukrai IRENAI LIŠKAUSKIENEI ir šeimai bei visiems giminiams gilią užuojautą reiškia —

"TALKOS" VALDYBA
ir
TARNAUTOJAI

A+A

CECILIJAI VENCKUVIENEI

mirus, jos vyrą AUGUSTINĄ, sūnų Afrikoje, dukras ALDONĄ SKILANDŽIŪNIENĘ ir IRENĄ LIŠKAUSKIENĘ su šeimomis, gimines bei visus artimuosius giliai užjaučiame —

G. Adomaitienė

V. J. Skrebutėnai

A+A

JUSTINUI ŪSUI

Lietuvoje mirus, jo seserį ONUTĘ GIRDAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

E. M. Zabulioniai
M. B. Žekai

A. Dubininkienė
E. Dubininkas

A. S. Kavaliauskai

A+A

E. KASPERAVIČIENEI

mirus, giliame nuliūdime ir skausme likusius — sūnus ADOLFĄ ir VYTAUTĄ, dukteris — SOFIJĄ su šeima ir ELENĄ su šeima, Lietuvoje — sūnų VLADĄ su šeima, seserį NASTULĘ su šeima, brolių MYKOLĄ su šeima ir kitus gimines bei pažįstamus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Petrutė ir P. Polgrimai

“T2” redakcija pasiekė viena kopija “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos” 28 nr. Jame yra įsidėtinęs straipsnis “Lietuvos ir Tarybų Sąjungos religinio gyvenimo problemos”. Jį pateiksime skaitytojams dalimis. Štai pirmoji dalis. RED.

Lietuva yra išbuvusi Rusijos okupuota beveik 200 metų (1975-1977), neskaitant trumpo 22 metų (1918-1940) laisvės laikotarpio. Lietuva per tą laiką nuo savo pavergėjų yra daug nukentėjusi. Ji buvo ne tikta aplėšta, bet ir turėjo ilgai, sunkiai kovoti ir kentėti, siekdama išsaugoti savo didžiausias vertybes: katalikų tikėjimą ir tautiškumą. Lietuviai ilgą laiką buvo įvairiais būdais išnaudojami, persekiojami, masiškai tremiami ir net žudomi.

Norėdami išsaugoti savo gyvybę ir laisvę, bėgdami nuo nemėgstamos karo tarnybos okupuotiniuose ar mirties Sibiro pusnyuose, daugelis lietuvių atsikūrė užsienyje, daugiausia Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Atskirti nuo savo tėvų, brolių bei seserų, jie niekada nenustoję mylėję savo tėvynės Lietuvos ir joje kenčiančių artimųjų. Ir dabar jie jaučiasi esą vienos motinos-Lietuvos vaikais. Išvykę apsišvietusieji ir drausmingi mūsų tautiečiai sugebėjo gerai susiorganizuoti. Jie ir išėmė sukūrė lietuviškas parapijas, suorganizavo savas mokyklas, meno šaltis ir draugijas. Čia jie leidžia savo laikraščius, vieningai ir ištvermingai gina pavergtosios savo tėvynės teises, sugeba rasti galimybių painformuoti net žymius Bažnyčios atstovus, paveikti politinius ir visuomeninius veikėjus užstoti kenčiančią jų tėvyne.

Mūsų tautiečiai, dvasininkai ir tikintieji, susitikdami su j Lietuvą atvykstančiais turistais tautiečiais arba patys viešėdami užsienyje, pastebi, kaip daugelį jų sunku orientuotis Lietuvos religinio gyvenimo painiuose klausimuose. Daugelio problemų nepajėgia suprasti arba išspręsti, neskaitant negausių išimčių, net augšto laipsnio dvasininkai, nekalbant apie eilinius tikinčiuosius.

Vieni iš jų mano, kad visus

VLIKO seimo, įvykusio gruodžio 3-4 d.d. St. Petersburg, Floridoj, dalyviai. Pirmoj eilėj iš kairės: Antanas Firvičius, TF Toronto atstovybės pirmininkas, su savo bendradarbiais surinkęs 1977 m. Tautos Fondui \$24.000. Toliau sėdi Jurgis Valaitis, Juozas Audėnas, prel. Jonas Balkūnas ir kt.

ŽMOGUS

Vyt. Tamulaitis

Augšto kalno papėdėje, ant akmeninio slenkščio, sėdėjo žmogus. Pakėlęs akis į blizgančią, saulės tikėjimo nušviestą kalno viršūnę, kalbėjo pats sau:

— Eisiu ten! Čia tik tamsūs šešėlių kapinynas, kur mano ateinančių dienų aušra be vardo. O ten, — degė jo akys ryžto ugnimi, — ten teka laikas pirmąkart savo grožyje, ir pikta skausmo angis nenuodija jo tėkmės. Argi neatėjo dabar mano apsisprendimo valanda, kuri išves mane augštybių takais į tikrosios mano paskirties kelią... Ne slėnio tamsai aš esu gimęs, bet kaip žaibas turiu perskrosti naktį ir išgąsdinti snaudžiančią mirtį, kantriai laukiančią mano valandos... — Eisiu ir parsinešiu sau naujų žvaigždžių šviesą. Aš parplauksiu saulės laivą, ir mano tamsios naktys drebės čia išsigaudojus beprasmeje slėnio tyloje...

Ir žmogus pakilo. Paliko jis savo akmeninį namų slenkstį ir pradėjo kopiti į augšto kalno viršūnę, kur didelė rytmečio šviesa žėrėjo nesibaigiančiame saulės žaisme.

Jis žengė ir žengė, kildamas

religinius klausimus, net liečiančius slapta tikinčiųjų veiklą, gali išspręsti vietos ordinarai. Jie pamiršta, kad daugelio jų veikla suvaržyta, o į kai kuriuos iš jų tikintieji nedrįsta kreiptis.

Kiti nepajėgia suprasti, kaip Lietuvoje gali būti iškatekizuota apie 70 proc. vaikų, kada už katekizaciją Lietuvoje nubausiti keli kunigai ir tikintieji kalėjimu. Jie neturi supratimo, kaip plačiai Lietuvoje katekizacija vyksta katakombiniu būdu, pravedama nebijančių nei administracinių baudų, nei kalėjimų kunigų ir tikinčiųjų.

Pasitaikė net tokių turistų, kurie stebėjosi, kodėl vežami į Sibirą lietuviai nepaskambino telefonu milicijai, kad sulaikytų jų ištremimą. Jiems dažnai sunku atskirti, kuriais asmenimis galima pasitikėti, kuriais negalima. Jie neįsivaizduoja, kiek Lietuvoje yra saugumo užverbuotų asmenų, pajėgiančių klaidinti atskirus asmenis ir viešąją opiniją.

Mes tą reikšingą iš dalies pateisiname, nes painių mūsų būklė labai sunku suprasti čia ilgiau nepagyvenus ar nepamčius Sibiro. Prisipažįsta mus sunkiai suprantą mūsų kaimynai Vokietijos ir Lenkijos socialistinių valstybių vyskupai ir tikintieji. Juo sunkiau suprasti mūsų sąlygas laisvėje gimusiems ir laisvėje užaugusiems Vakarų civilizacijos žmonėms.

Padėti dar pasunkina gudri mūsų tikėjimo ir tautos priešu apgaulė. Jie gali laisvai siųsti į užsienį klaidinančius raštus, skelbti straipsnius. Blogiausia, kad prie to klaidinimo prisideda, nors ir priversti, įvairių laipsnių dvasininkai gyvu ar rašytu žodžiu. Kai kurie iš jų, rūpestingai vykdydami ateistų nurodymus, net nuvykę į Vatikaną, jį klaidingai informuoja. Dėkui Dievui, kad bent paskutiniu laiku išryškėjo ta klasta. Net ir tie, kurie geriau mus suprantą ir atjaučia, užsienyje gyvenantieji dvasininkai ir tikintieji, skundžiasi kad negali išmesti privilegijų ir pagalbos. Mūsų pagėdavimai žodžiu ir raštu iki šiol likdavo dažniausiai be rezultatų. Tikimės, kad Katalikų Bažnyčios vadovybė ir mūsų tautiečiai, tiksliau ir plačiau pažinę mūsų sąlygas, dau-

giau ir sėkmingiau mums padės.

Pirmiausia jaučiame pareigą padėkoti Apaštalo Sostui už atskirus bažnytinės provincijos įsteigimą. Dėkojame ir dabartiniam šv. Tėvui Pauliui VI už paskutiniu laiku mums skirtą dėmesį: turiningas Vatikano radijo laidas, Lietuvos okupacijos nepripažinimą, Sv. Kazimiero kolegijos įsteigimą, už suteiktą Siluvos šventovei bazilikos titulo, už rodomą nuodirdumą šv. Tėvą lankantiems mūsų tautos atstovams, už jautrų reaguojimą į 17.000 skundą, už diplomatinę pastangą padėti ir už visą nuodirdumą bei meilę, už nuodirdžias maldas.

Dėkojame už norą padėti mums visomis galimomis priemonėmis. Mes žinome, kad Lietuvos katalikų jėga glūdi vienybėje su šv. Tėvu ir su Katalikų Bažnyčia. Okupantai įvairiais būdais mėgino mūsų vyskupus ir atskirus kunigus atplėšti nuo Apaštalo Sosto. Už tą ištikimybę jie turėjo daug nuodirdų. Lietuvos katalikai sunkiausiais laikais rodė savo drausmingumą ir klusnumą šv. Tėvui.

Kviečiame viso pasaulio lietuvių ir viso pasaulio katalikus rodyti didžiausią meilę, pagarbą ir pasitikėjimą, susilaikyti nuo nesveikos, be meilės Bažnyčios vadovų kritikos. Mes smerkiame kiekvieną veiklą, ardančią Bažnyčios vienybę. Tikimės, kad šv. Tėvas, įvertindamas mūsų ištikimybę ir atsidavimą, atėityje mums parodys dar daugiau pasitikėjimo ir pagal galimybes patenkins mūsų pagėdavimus.

Mes same dėkingi Airijos katalikams, parodžiusiems mums nuodirdžią brolišką užuojautą ir kenčiančiai mūsų tautai padovanojusiems šv. Mergelės Marijos statulą.

Dėkojame ypač Jungtinių Amerikos Valstybių vyskupams, senatoriams, kongreso atstovams už Lietuvos tikėjimo ir laisvės įkalintų lietuvių gynimą. Esame dėkingi visai eilei Italijos, Vokietijos, Prancūzijos, Šveicarijos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų, kurie raštu ir žodžiu kovoja už Lietuvos tikėjimo laisvę. Be to, dėkingi ir Tarybų Sąjungos žmogaus tei-

sių gynėjams, ypač akademikui A. Sacharovui ir už tos laisvės gynimą įkalintam daktarui S. Kovaliovui. Ta proga norim padėkoti ir žydų žurnalistams bei jų žinioje esančiai spaudai, kuri plačiomis skaitytojų masėms skelbia mums daromas Tarybų Sąjungos ateistų skriaudas. Baisiais Hitlerio teroro laikais visa eilė Lietuvos dvasininkų, patys rizikuodami savo gyvybe, išgelbėjo nemažai žydų gyvybių. Šitokie faktai yra aprašyti knygoje “Ir be ginklo kariai”. Net visaip bedievių šmeižiamas J. E. vysk. V. Brizgys nacių okupacijos metu Kauno Iglulos bažnyčioje viešai per pamokslą pasmerkė masinį žydų žudymą, kaip nesuderinamą su krikščioniška morale.

Matydami mūsų tautiečių ir Lietuvos katalikų Bažnyčios bičiulių norą mums padėti ir žinodami, kad Tarybų Sąjungos ateistai bando suklaidinti viešąją pasaulio opiniją, ryžtamės bent trumpais bruožais atvirai painformuoti mūsų tautiečius ir viso pasaulio tikinčiuosius bei geros valios žmones, kokie yra degantys Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios reikalai, laukia greito, energingo sprendimo, kokios susidariusios dvasininkų ir tikinčiųjų pažūros.

Nepaisant didžiausių pavojų, stengiamės daryti viską, kad mūsų krašto tikėjimas išsilai-kytų.

Kad būtų galima lengviau suprasti Tarybų Sąjungos ateistų klastą, trumpai supažindinsime, kokius metodus jie vartoja naikindami Pravoslavų Bažnyčią Tarybų Sąjungoje. Paskui supažindinsime su Romos Katalikų Bažnyčios gyvenimo problemomis visoje Tarybų Sąjungoje, ypač Lietuvoje.

Pagal marksizmo teoriją religija yra kapitalistinė, išnaudojama socialinė gyvenimo apraiška. Kraštuose, kur panai- kinta kapitalistinė santvarka, religija turinti palaipsniui sunykti. Religija esanti liaudies opiumas.

Kadangi gyvenimas tos teorijos nepatvirtina ir religija laikosi komunistų valdomuose kraštuose, tai jie naudoja visokias propagandines, administracines ir net fizinės naikinimo priemones, kad ta teorija pasitvirtintų. Todėl nenuostabu, kad Tarybų Sąjungos yra tokia politika: religija tuo tarpu toleruojama, kiek ji vykstantis reiškinys, ir visa jėga naikinama ten, kur ji pradeda rodyti naujas savo gyvybės atžalas. Kaip nykstantieji Romos Katalikų Bažnyčiai tarybiniai kulto įstatymai leidžia tuo tarpu ribotai veikti: kunigams atlikti kulto apeigas ir teikti sakramentus. Tačiau ir čia nėra pilnos laisvės. Apskritai, tikinčiųjų veikla suvaržyta visokiais neoficialiais, visiškai slaptais ar pusiau slaptais potvarkiais bei instrukcijomis. Dažniausiai akla kopijuojami Rusijos carų metodai: parenka kandidatus į vyskupus, kišasi į vyskupijų ku-

vandens! Ten prie baltų akmenų slėnyje...

— Žemyn! Žemyn! — nuskaubė kalno viršūnę blizgesys.

— Žemyn! — kaip išsigelbėjimo dabar maldavo jo lūpos šito žodžio, kurį su panieka kartojo ir stūmė nuo savęs kalno viršūnės tyla.

— Žemyn! — be atbalsio daugė ir trupino žmogaus šauksmą uolų rūstumas, vis grėsmingiau niaukdamasis artėjančios nakties lėmimu...

Žmogus bandė eiti, atsargiai, pamazda leisti žemyn, Bet, kur tik kibo jo pirštai, jam rodėsi tuoj skils uolos skeveldra. Akmuo, ant kurio bandė statyti koją, judėjo ir slydo; jam rodėsi veltui jieškojo ten atromos...

— Kaip aš rasiu dabar kelią prie šaltinio, — kalbėjo nusiminęs žmogus. — O ten jau vakaras, ir rasa krinta ant baltų akmenų... Po kapo velėna ten vėl prasiveria užtaupytos lūpos, ir mirusi širdis vėl geria gaivinančią nakties tylą... Viešpatie, gražnik man mano vardą ir parvesk prie šaltinio, kur, atsi-gėręs kristalinio vandens, vėl galėčiau, kaip viščiukas, cepsėti savo džiaugsmą...

Žmogus dairėsi krūpiodamas, trypdamas vjetoje. O iš bedugnių gelmės kilo nakties paukščiai ir, sunkiais sparnais mo-suodami, gesino kalno viršūnę ugnis. Juodas, bežvaigždis ke-

riju veiklą, atskirų parapijų veiklą, jų valdymą pveda vadinamais bažnytiniais komite-tams, kurių nariais gali būti ir ateistai. Tokiu būdu Bažnyčios valdymas ir veikimas paraly-žuojamas, ir paralyžuojamas iš vidaus.

Pravoslavų Bažnyčios būklė

Vos tik po Spalio revoliucijos Rusijoje paėmė valdžią bolševikai, prasidėjo tikinčiųjų, ypač pravoslavų ir katalikų, varžymas, vėliau virtęs kruvinu persekiojimu. Naujai išleistas dekretais Bažnyčia atskirta nuo valstybės ir mokykla nuo Bažnyčios. Iš tikrųjų Pravoslavų Bažnyčia buvo pavergta valstybei, o mokyklose pravedamas ateistinis auklėjimas, draudžiantis jaunimui lankyti pamaldas. Tarybų valdžia per daugelį valdymo metų įsitikino, kad geriausias būdas kovoti su tikėjimu — ne kruvinas persekiojimas, o Bažnyčios ardyimas iš vidaus. Nelaimei vyriausias pravoslavų Bažnyčios vadovas gyveno Rusijos teritorijoje. Be to, pravoslavai įpratinti būti klusnūs civilinei valdžiai. Po baisių persekiojimų pravoslavų Bažnyčia, norėdama bent šiaip taip išsilaikyti, turėjo daryti ateistinei valdžiai įvairiausių nuolaidų. Ji buvo priversta su-tikti, kad Bažnyčiai vadovautų asmenys, sutinką vykdyti ateis-tų direktyvas. Tai labai paken-kė pravoslavų Bažnyčiai. Jų hierarchai, visokiais pareiški-mais girdami tarybų valdžią ir klaidindami viešąją pasaulio opiniją apie tariamą tikėjimo laisvę Tarybų Sąjungoje, sutik-dami būti saugumo bendradar-biais, dvasininkų ir tikinčiųjų akse prarado autoritetą. Rusi-jos pravoslavų Bažnyčioje įsigalėjo korupcija. Atsirado vysku-pų, padedančių ateistams uždar-inėti bažnyčias. Nemaža dalis rusų pravoslavų dvasininkų yra nenkai išsilavinę, pasidavę įvairioms ydoms, girtavimui, materializmui. Jie beveik neiš-vystė jokios pastoracijos, neka-tekizuoja vaikų, retai sako pa-mokslus, nenoriai klauso išpa-žinčių ir nenoriai lanko ligo-nius. Dauguma pasitenkina tik kulto apeigų atlikimu. Todėl Rusijoje labai maža sąmoningų tikinčiųjų.

Dalis pravoslavų dvasiškijos ir tikinčiųjų nepaiso savo hierarchų varžymų — drąsiai skel-bia Kristaus Evangeliją ir rūpi-nasi, kad tikėjimas nežūtų. To-kie asmenys tikinčiųjų gerbi-mi. Nuo jų veiklos priklausys Pravoslavų Bažnyčios ateitis Tarybų Sąjungoje.

Panaši būklė ir su kitų sro-vių krikščionimis. Viešai vei-kiantieji protestantai, baptistai ir kitos sektos savo vadovais paprastai turi ateistų parink-tus, patikimus jiems žmones, per kuriuos ateistai jų veikimą ardo iš vidaus.

Patys aktyviausi, sėkmingiausi išsivystę religinę veiklą yra valdžios persekiojami slapčiai ar pusiau slapčiai veikiai baptistai, penkiasdešimtininkai, jehovistai ir kitos religinės grupės.

lias, kuris tysojo iš jo jų spar-nų mosto, buvo nusagstytas kruvinais šešėliais, ir nuo jų atbula traukėsi šviesa...

— Paklydau! — sušuko išsi-gandęs žmogus.

— Paklydau, — atkartojė iš-siėpusios kiaurynųjų gerklių, godžiai gerdamos jo šauksmą.

O rami kalnų naktis, rūsti ir išdidi, žengė tyliais lengvais žingsniais į kalno viršūnę. Nakties paukščiai atskrido prie ka-bančio ant uolos žmogaus ir tarė:

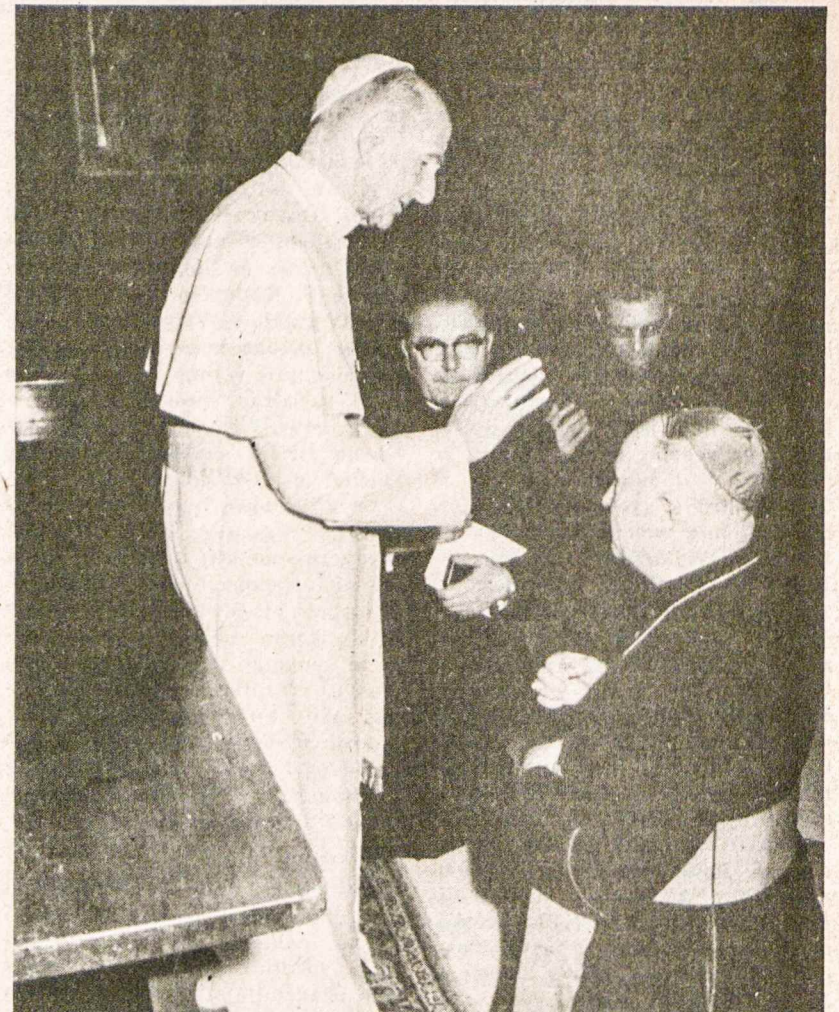
— Stai jau atėjo nakties ra-mybė, o jis vis dar šaukia...

— Jis čia drums ir gasdins ramų žvaigždžių mirgėjimą.

— Jeigu jis paklydo šviesoje, iškapokime jam akis. Tegu da-bar džiaugsis savo aklu liki-mu...

Ir jie iškapojo žmogui akis.

Tik aklas būdamas žmogus pajuto, kad jam širdis ramioja plaka. Ir tik dabar jis išdrįso žengti savo pirmuosius žings-nius žemyn. Atstojojęs ant nu-skilusios uolos skeveldros, ta-rėsi stovįs ant tvirtos atromos. Įsikabinęs sausą šaką, tikėjosi laiką už stiprios virvės. Slidi bedugnės briauna, kurią jau siekė jo giltinės pirštas, jam at-rodė saugi poilsio vieta. Zmo-gus ėjo ir ėjo, vis skubino, ar-tėdamas prie bedugnės gerklių. Nematydamas savo baisesu ke-lo, galėjo džiaugtis dabar bent tuo, kad buvo aklas...

Popiežius Paulius VI laimina vyskupą L. Povilonį, atvykusį iš Kauno ir dalyvavusį vyskupų sinode. Kitoje pusėje — kun. Pr. Vaičekonis ir mons. A. Bačkis

Nuotr. Felici

Lietuviškumo perspektyvos Brazilijoje

A. SAULAITIS, SJ

Kraštai, kuriuose lietuvių dauguma yra II D. karo išeivija arba kuriuose ši karta veikloje vyrauja, lietuvišką gyvenimą remia lietuvių kalbos vartojimu ir tautiniu raginimu, ypač jaunimo ugdymo srityje. Tuo tarpu (bent JAV) lietuvių statistika rodo, kad Bažnyčiai vadovautų asmenys, sutinką vykdyti ateis-tų direktyvas. Tai labai paken-kė pravoslavų Bažnyčiai. Jų hierarchai, visokiais pareiški-mais girdami tarybų valdžią ir klaidindami viešąją pasaulio opiniją apie tariamą tikėjimo laisvę Tarybų Sąjungoje, sutik-dami būti saugumo bendradar-biais, dvasininkų ir tikinčiųjų akse prarado autoritetą. Rusi-jos pravoslavų Bažnyčioje įsigalėjo korupcija. Atsirado vysku-pų, padedančių ateistams uždar-inėti bažnyčias. Nemaža dalis rusų pravoslavų dvasininkų yra nenkai išsilavinę, pasidavę įvairioms ydoms, girtavimui, materializmui. Jie beveik neiš-vystė jokios pastoracijos, neka-tekizuoja vaikų, retai sako pa-mokslus, nenoriai klauso išpa-žinčių ir nenoriai lanko ligo-nius. Dauguma pasitenkina tik kulto apeigų atlikimu. Todėl Rusijoje labai maža sąmoningų tikinčiųjų.

Pagal JAV sociologų apytik-rius apskaičiavimus, buvę “dy-pukai” ir jų šeimų nariai yra 5-8% visų to krašto lietuvių kil-mės asmenų. Visa Kanados ir kitų kraštų pažįstama JAV lie-tuvių veikla, išskyrus dalį AL Tos ir Lietuvos vyčius bei vie-tinę parapijų veiklą, yra tų 5-8 nuosimčių darbai. Kur yra kiti 92-95% lietuvių kilmės asmenų ir ar jie irgi neturi teisės būti įtraukti veiklon, kol dar yra kam juos įjungti?

Veikiantieji kraštuose, kaip Brazilijoje, kurioje apie pusę esamų šeimų, 68% nepilname-čius vaikus turinčių šeimų ir turbūt dar didesnis nuosimtis naujų šeimų yra mišrios, o veik-loje dalyvaujančio jaunimo tik 20-30% kalba lietuviškai, — tu-ri jieškoti kito pagrindo lietu-viškai veiklai. Pavyzdžiui, jeigu savaitraštis laikysis tik lietuvių kalbos, jo prenumeratų skaičius tegalės sekti Lietuvoje gimusių kreivę, kuri po 50 metų imigra-cijos pradeda siekti mažą skai-čių. Jeigu įveda vaikams pieši-nėlių, lengvai prieinamų lietu-vių kalba žaidimėlių ir santrau-kinų lietuvių kultūros bei Lie-tuvos padėties aprašų, laikraš-tis tampa ne tik lietuviškai ska-itančių, bet ir šeimų, kokios jos yra, laikraščiu. Iš “grynų lietu-vių” pusės toks žingsnis gali at-rodyti “nutautinimas”, o tuo tarpu jis ir lietuviškai nesupran-tančių tarpą įneša lietuviškumo, tampa veiksmu.

Dažnai sakoma: sunku rasti pirmininką ar asmenį, kuris su-tiktų dirbti, nes veikla, ypač fi-nansinė jos pusė, apima vis ma-žėjantį skaičių asmenų. Paste-biu, kad S. Amerikoje jaunimo organizacijos gana dažnai ren-gia kursus jauniems vadovams, bet šiems grįžus namo sunku gauti lietuvišką “darbą” pagal jų išsivystymo ir išsilavinimo lygį. Zilstančius veikėjus dar vadiname “jaunais”. Kad finan-sinė našta palengvėtų, Brazil-ijos lietuviai po III PLJ kongre-so, įsigydami stovyklavietę ir sodybą seneliams, tai darė ir ekonominio intereso būdu, ne aukomis.

Už keliolikos metų pokarinė išeivij karta prilygė ankščiau vadinamiems “senosios kartos” ar imigracijos lietuviams. Čia nepakanka, atrodo, raginti lie-tuviškai kalbėti. Paskutiniame “Lituanus” numeryje rašoma, kad prisišliėjimas prie lietuvių kalbos kaip tautiškumo garan-tijos gali būti apgaulingas (ten pavyzdžiui duodamas švietimo turinys, kuris perteikiamas lie-tuvių kalba, bet nesiskiria nuo sovietiško mokyklų visoje Są-jungoje). Neapgalvotai raginda-

mi ir versdami vaikus, auklėto-jai kartais pakenkia lietuviškai dvasiai, kuri, atrodo, galėtų bū-ti dar gilesniu lietuviškumo pa-grindu. Jos išraiška būtų kalbos vartojimas. Brazilijos jaunimas, dalyvaujantis veikloje, lietuviško-mis nuotaiomis, sakyčiau, nē kiek nesiskiria nuo vėlesnių at-eivių vaikų, o gal dar juos ir pralenkia (panašiai sakytina apie Argentina ir Urugvajų). Viena priežastis yra ta, kad lie-tuviškumą skatina gausios pro-gos atstovauti lietuviams ir Lie-tuvai tarptautiniuose renginio-ose (metinė baltiečių paroda, tau-tinių šokių ir folkloro šventės ir kt.). Antra priežastis — no-ras save identifikuoti su žaviais bei išpūdingais lietuviams iš kitų kraštų (III jaunimo kongresas, Hamiltono “Aidas” ir kt.), už-megšti ryšius su kitų kraštų lie-tuviais per PLB, PLJS ir kitas organizacijas, kurios veikia ke-liuose kraštuose (skautai, ateiti-ninkai, PLIAS ir kt.).

Lietuviškumo perspektyvos to-limos (nuo veiklos centrų) ir mažose kolonijose, manau, la-bai priklauso nuo tų centrų pa-žiūrų. Visų akys nukreiptos į Čikagą ar Torontą kaip pavyz-dingus lietuvišbės židinius pana-šiai, kaip kitų kraštų žmonės žiūri į Šiaurės Ameriką, kurios gatvės auksu nuklotos ir laisvė neribota. Klausimas betgi kyla, kiek tų židinių akys nukreiptos į kitus. Jaunimo sąjungos sto-vykla Kanados vakaruose, “Tė-viškės Žiburiuose” kruopščiai paruoštos žinutės iš visų Kana-dos ir pasaulio kampų padeda ugdyti sąmonę, kad lietuvis lie-ka lietuviu visur ir visada. Kas turi įtakos lietuvių centruose (LB ir įvairių organizacijų val-dybose), turėtų pasiūlyti pusme-tinę sąžinės sąskaitą: kiek laiko valdyba praleidžia, svarstydamas siauresnius už jos paskirtį rei-ka-lus? Jeigu betkuri pasaulinės organizacijos valdyba yra X krašte, tai ji daugiau ir rūpina-si to krašto reikalais. Jeigu or-ganizacijos krašto valdyba yra Z mieste, tai dėmesys nukreip-tas daugiau į to miesto reikalus. Tą patį jauti Brazilijoje. BLB sėkmė priklausys nuo to, kiek sugebės palaikyti ryšius su apy-linkėmis ir su tolimesnėmis vie-tovėmis.

Įtakingesni Brazilijos veikė-jai sugeba suprasti, kad nerei-kėtų priimti nutarimų, kurie prašoka visas galimybes. To-kiems “planams” neįvykus, nuo-taika ir pasitikėjimas savimi sumunka, o su juo ir valia bei ga-lia sparčiau veikti. Apsiriboji-mas planais, kuriuos per ribotą laiką galima įgyvendinti ir ku-ris derinasi su ilgalaike viltimi lietuviškumo pagrindu plėsti, manau, lietuvišbės per-spektyvas Brazilijoje žymiai pa-gerina.

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar kariojose.
Iš butyno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ISTRĖMĖ JAV LIETUVI

Vilniškė kompartijos kontroliuojama spauda nutylėjo incidentą su JAV lietuviu Andrew Akstinu, 27 metų amžiaus futbolio žaidėju "Worcester Saints" komandoje ir socialinių reikalų darbuotoju Fitchburge. Jo susidūrimą su KGB agentais Vilniuje ir Maskvoje "Worcester Telegram" puslapiuose paskelbė šio dienraščio bendradarbis Richard D. Carreno, Pasirodo, A. Akstinas, nekaltantis lietuviškai, nutarė aplankyti savo senelių kraštą Lietuvą ir įsitikinti savo akimis, kaip ten iš tikrųjų atrodo gyvenimas. Su Bostono kelionių agentūros pagalba jis Lietuvon išvyko 1977 m. rugpjūčio 19 d., po viršutiniams drabužiais užsivėlus marškinėlius su Lietuvos trispalvės spalvomis ir užrašu, primenančiu R. Kalantos mirtį bei jo reikalavimą duoti laisvę Lietuvai. Marškinėliai buvo numatyti tik tam atvejui, jeigu jis įsitikintų, kad Lietuvoje jis tikrąjį nėra laisvės. Vilniuje jis pradėjo žaidė futbolą su savo naujais pažįstamais, kalbančiais angliskai. Tie atviri pokalbiai jį pakatino imtis konkrečių veiksmų. Spalio 23 d. A. Akstinas nuėjo į Vilniaus universitetą, nusivilkio švarką, išdėstęs marškinėlius, ir pareikalavo diskusijų Lietuvos laisvės klausimu. Jis taipgi dalino atsisaukimus, angliškai skelbiantis: "Lithuania for Lithuanians". Keliasdešimčiai studentų A. Akstinas pareiškė, kad JAV lietuvių nori rusų išsikraustyti iš Lietuvos, nes ji turi priklausti patiems lietuviams. Jis greit buvo nugabentas į dekanato raštinę, kur pasirašė protesto raštą, stebint angliškai kalbos katedros vedėjų ir dviem KGB agentams. Po to "Inturisto" atstovai jį nuvedė į "Gintaro" viešbutį ir pareikalavo, kad nusivilių tautinių spalvų marškinėlius. Atsisakius tai padaryti, jam buvo uždrausta išeiti iš viešbučio. Po dvi dienas trukusio tardymo A. Akstinas lėktuvu per Maskvą buvo išsiųstas į Frankfurtą V. Vokietijoje kaip nepageidaujamas asmuo Sovietų Sąjungoje. Baigdamas pokalbį su amerikiečių žurnalistu R. D. Carreno, A. Akstinas teigė, kad jo tikslas yra atkreipti pasaulio sąžinės dėmesį į sovietinę Lietuvos priespaudą. Tegu pats pasaulis padaro atitinkamas išvadas, ne vien tik rusai.

SPROGIMAS MUOMETUOSE

"T2" jau buvo trumpai rašyta, remiantis kanadiečių spauda, apie Molėtųse įvykusį sproginimą. Daugiau duomenų apie šią nelaimę pateikė Aleksandras Kezys 1977 m. "Tiesos" 286 nr. Iš jo rašinio "Nelaimės galėjo ir nebūti" sužinome, kad ji įvyko lapkričio 2 d. Molėtų pakraštyje esančio sviesto gamyklos teritorijoje, degalų ir tepalų sandėlyje, kai jį cisterna benzino iš Vilniaus atvežė Jonas Astrauskas. A. Kezys pasakoja: "Praėjo kiek laiko, ir orą sudrebino sproginimas. Prislopinus gaisrą, apimtus samyšiui, atsiskleidė niūrus vaizdas: iš sandėlio likę tik griuvėsiai, stovėjusios mašinos nublokšt, apdegusios. Transporto darbininkas Marijonas Urbanovičius ir kazeino cecho darbininkas Juozas Gumbaravičius gulėjo sandėlio viduje be gyvybės žymių. Vilnietis vairuotojas Jonas Astrauskas buvo prielėgtas blokių prie įėjimo ir taip pat nebegyvas. Zuvo gamyklos krovikas Alfonsas Vasiliauskas. Ligoninėje mirė Bronė Gaidienė ir Danutė Prišinskienė. Nelaimė didelė. Nelaimė skauda. Kas sukėlė tokį nelauktą, netikėtą sproginimą? Kai benzovežis sustojo prie sandėlio, gamyklos krovikas A. Vasiliauskas nuėjo prie cisternos. Prileidęs benzino pirmąją, jis metalinėmis kopetėlėmis vėl pasilpėjo prie antrosios ir įleido šlangą. Pilant šlangas išsprūdo iš cisternos. A. Vasiliauskas nukrito nuo kopetėlių, benzinas pasilėjo žeme. Sandėlininkė S. Kulionienė išbėgusi emė šauktis pagalbos. Vairuotojas J. Astrauskas užsuko benzovežio kraną ir pasileido prie įėjimo į sandėlį. Tuo metu pasigirdo sproginimas, plykstelėjo gaisras. Tai viena iš versijų, iškilusių tiriant nelaimės priežastis. Tiksliai atstatyti aplinkybes nelengva, nes ten buvo žmonės beveik visi žuvo..." Pasak A. Kezio, lig šiol nepavyko surasti degalų sandėlio priemonio dokumentų. Jokia komisija nebuvo patikrinusi statybininkų atlikto darbo, tokiam sandėliui taikomų saugumo reikalavimų. Molėtų prokuratūros tardytojas V. Vaitaičius sakosi turįs įrodymų, kad nelaimės dieną buvo girtaujama sviesto gamyklos kazeino ceche. Žuvusio A. Vasiliausko kraujuje buvo rastas nemažas nuosimtis alkoholio.

LAIMEJO "VIESULAS"

Tradiciniai studentų pramoginiai šokių konkursai kasmet rengiami Kauno politechnikos institute. Šį kartą institute ir Lietuvos žemės ūkio akademijoje susitiko 10 šokių grupių iš Kauno, Vilniaus, Varšuvos, Balstogės, Maskvos, Leningrado, Minsko, Livo ir Kaliningrado. Pargrindinį 1977 m. prizą laimėjo Kauno politechnikos instituto pramoginių šokių grupė "Viesulas".

PAMINKLŲ APSAUGA

Respublikinė turizmo bei ekskursijų taryba dešimtalį savo pelno skiria architektūrinių, istorinių, gamtinių paminklų apsaugai, aplinkos tvarkymui. Per pastaruosius trejus metus tokiem paminklams buvo suaukta 600.000 rublių. Iš nuveiktų darbų minimas muzėjaus įrengimas buvusioje Dimitravo stovykloje, kur buvo kalinti kiti Maskvai tarnavę kompartijos veikėjai, sutvarkymas seniausio Europos ažuolo Stelmuzėje, Kursių nerijos ir Užtrakio parko, paruošimas kelių memorialinių lentų.

SKULPTŪROS UŽSIENIUI

Suomijos Kokolos pajūrio parko papuoš ant granito uolos iškliusi monumentalio skulptūra "Baltija", sukurta dail. P. Deltuvos ir architektė V. Brėdikio. Moters statula suomišioms primins Baltijos jūrą. Skulptūrą Kokolos miestui padovanavo su juo tamprius ryšius palaikantis Kapuskas (Marijampolė). Dvi dekoratyvinės skulptūros iš Vilniaus gaus ir Erfurto apygardą R. Vokietijoje. "Draugystės" skulptūrą Erfurto miesto naujai aikštei kuria skulptorius K. Bogdanas, o skulptoriaus V. Vildžiūno kūrinys bus pastatytas Nordhauseno mieste.

PASTO PROBLEMAS

Visa Kanada mėgsta šokdinti karingoji paštininkų unija paslaugų sušėtinimu, legaliais ir nelegaliais streikais. Pasirodo, problemų su paštininkais turi ir vilniečiai, tik jiems netenka susidurti su streikais, kurių nepripažino ir nepripažįsta diktatorinė komunizmo santvarka. Vilnietis V. Labūnaitis "Tiesos" XII. 8 laidoje skundžiasi: "Kelias į miesto 55-tą ryšių skyrių man gerai žinomas. Vis tenka ten užsukti, pranešti, kad štai tą ir tą dieną nepristatė spaudos. Kiekvieną kartą — nuolankiai prašyti, kad laiškinkai teiktųsi atnešti tai, ką privalo atnešti. Neseniai vėl negavau kelių dienraščių numerų". V. Kst.

Dviejų lietuvių, grįžusių iš Sibiro, paminklas Klaipėdos kapinėse, kuris vieną dieną dingio. Jame buvo įrašas: "Daug apkeliauvau ir vargų mačiau, tėviškės kapuose poilsį radau."

Instituto-muzėjaus akty salėje, Jeruzalėje, įteikiami Pasaulio Tautų Teisulių medaliai ir diplomai, kuriais apdovanota Baublių šeima per architektę Rostį Baublių. Iš kairės į dešinę: instituto dokumentacijos centro mokslinė darbuotoja CHAJA LIFSICAITE (buvusi Vilniaus "Minties" leidyklos istorinės literatūros redakcijos vedėja, redagavusi S. Binkienės knygą "Ir be ginklo kariai"), instituto-muzėjaus JAD VASEM valdybos narys AVRAHAMAS KLIVANAS, archit. ROSTIS BAUBLYS, gyd. SLOMO RUBINOVICIUS ir Izraelio radijo korespondentas SLOMO-VEBERIS. Reportažas apie Baublių šeimos apdovanojimą buvo transliuotas hebrajų, jidiš, anglų, prancūzų, ispanų ir rusų kalbomis

HAMILTON

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Kalėdų eglutė buvo surengta Jaunimo Centre gruodžio 18 d. Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojų, deklamavo, dainavo ir vaidino. Kalėdų senelis klausė vaikus, ar jie žina iš kur jis yra atkeliavęs. Visi žinojo ir šaukė: "iš Lietuvos, iš Lietuvos..." Už gražią lietuvių kalbą ir puikų pasirodymą visi vaikai buvo apdovanoti Kalėdų senelio atneštais gardumynais. Programą pranešinėjo IX sk. mokinys Edv. Labuckas, o už paramą mokyklai dėkojo tų metų komiteto pirm. D. Vaidiekūnienė. Mokyklos vedėjas K. Milleris linkėjo visiems linksmų švenčių, prašydamas tėvus leisti vaikus į lietuvišką mokyklą. Po atostogų pamokos prasidės sausio 8 d.

SPORTO KLUBAS Kovas dėkoja

"Talkai" už finansinę paramą sportuojančiam Hamiltono jaunimui.

VIETOS DIENRASTIS "The Spectator"

išspausdino platų straipsnį apie "Palangos" restoraną Vilniuje, pažymėdamas, kad jis yra labai mo-

dernus, skirtingas nuo sovietinių, nors orkestro muzika primena girdėtą Niujorke 1960 m. Tas pats dienraštis pranešė nuteisimą Varšuvoje mirties bausme Viktoro Galvanauko už nusikaltimus vokiečių okupacijos laikais Vilniuje. Jis Olštyno (vok. Allenstein) teismo birželio mėn. buvo nuteistas 25 m. kalėjimo bausme, tačiau augščiausias teismas šią bausmę pakeitė mirties bausme. K. B.

KALĖDŲ SVEIKINIMUOSE pasi-

taikė keletas netikslumų: "Co-op trust reaktor" skelbime turėjo būti dar B. Krovo pavarė, o prie "The Olympia Beauty Centre" dar turėjo būti "and fashions". Už klaidas atsiprašome.

METINIS HLZ ir M. Klubo "Giedraitis"

žuikių balius bus 1978 m. sausio 21 d. Hamiltone. Meninę programą dalį atliks Toronto "Volungės" dainos grupė, vad. L. Underienės. Bus puiki šokių muzika. Kviečiame visus rezervuoti mėtiną datą, o ponias pasipuošti naujom sukniom.

Valdyba

Hamiltono lituanistinės mokyklos mokiniai vaidina mokytojos A. Mikšienės ir mokytojos D. Grajauskaitės parašytą "Prakartelę" Nuotr. J. Miltenio

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gynybė ir osm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.)6% santaupos7% term. depozitus 1 m. 8¼% pensijų fondas9% IMAME UŽ: asmenines paskolas11% nekiln. turto pask.9¾%

ST. CATHARINES, ONTARIO

LYGUS TUZINAS katariniečių dalyvavo Torontose vykusio V. Brizio pagerbime jo 50 metų kunigystės sukakties proga. Tai palyginti gražus mūsiškių skaičius. Jubilėjus praėjo labai jaukioje, šviesioje nuotakoje. Buvo kas pamatyti, pasiklausti ir labai skaniai bei šiočiai pasivaikinti. Visi grįžo namo pilni gražiausių įspūdžių.

PAVERGTŲ TAUTŲ ORGANIZACIJA

žada pilnai remti lietuvių užsimojimus paminėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 60 metų sukaktį. Planuojama surengti bendrą visų tautybių pobūvi-diskusijas politiniais klausimais. Pobūvis numatomas rengti kurioje nors salėje restorane be jokio iš anksto numatyto mokesčio. Kąs ką užsisakys, tiek ir mokes. Kas norės, galės pasitenkinti ir kavos puoduku. Lietuviai turėtume iš anksto pasiruošti dalyvauti, nes kitataučiai akyse tai mūsų garbės diena. Oficialus Vasario 16 minėjimas priklausys nuo apylinkės valdybos, kuri dar turi būti sudaryta. Niekas neatsisakykime įeiti į valdybą, nes padėti pavergtai tėvynei kiekvieno pareiga.

Veikti visom pavergtom tautom iš vieno yra labai svarbu. Ši idėja vis labiau prigyja. Jau veikia PT org-ja Australijoje, o Čikagoje įvyko net pavergtų tautų kongresas.

KLB ST. CATHARINES APYLIN- KES VISUOTINIS susirinkimas įvyko 1977 m. gruodžio 4 d., dalyvaujant labai nedideliu skaičiumi žmonių. Vieni dirbo GM fabrike, dar ir sekmadienį, nes čia fabrikai dirba daug viršvalandžių, kiti sirguliuo namuose, o treči, nežiūrint nuolat reikiama didelio patriotizmo, pasirinko dūlinti namo. Pasiliko tiek žmonių, kad nebuvo iš ko rinkti naujos valdybos, o senoji jau spėjo atsistatydinti. Vėl padėti sutiko gelbėti mūsų nepalstamas veikėjas A. Setikas. Jis mėgins surasti žmones, kurie pasirūytų ir toliau stumti mūsų veiklos vežimą.

Buvusi valdyba gražiai veikė. Visi minėjimai buvo atlikti skėmingai, išdas netuščas, Tautos Fondui surinkta \$650. Valdyba pasižymėjo darniu, malonių bendradarbiavimu. Visi nariai atliko savo pareigas labai gerai.

Susirinkime išryškėjo mintis: kokia bebūtų valdyba, privalt siekti gerų santykių su kiekvienu lietuviu, nes tik tokiu būdu teįmanoma sėkminga veikla. Mažoje bendruomenėje negali būti taip, kad du lietuviai negalėtų sėsti prie vieno stalo, negalėtų įhepasiduoti rankų, negalėtų vienas kitą paremti veikloje. Ne sau juk veikiamo, bet mūsų visų tėvynei, kuri neša sunkų vergijos jungą. Kor.

Winnipeg, Manitoba

VISUOTINIS KLB Winnipeg apylinkės narių susirinkimas įvyko 1977 m. gruodžio 11 d. lietuvių parapijos salėje. Susirinko apie 30 narių. Buvo labai blogas oras. Nuo pat ryto stiprus vėjas su sniegu užspūtė gatves, kurios pasidarė nebepraeinamos bei nepravažiuojamos.

Susirinkimą pradėjo pirm. J. Demereckas. Pirmininkauti pakvietė Stasj Ramančauską, o sekretoriauti — Ev. Fedarą. Perskaičius darbo tvarkę, nutarta, kad pirmiausia būtų renkama valdyba. Atsistatydinus valdybą, Ev. Fedaras pasiūlė, kad nauja valdyba būtų sudaryta iš jaunųjų. Iš jaunesnės kartos į susirinkimą atvyko tik vienas Marijus Timmermanas. Po trumpų diskusijų prasidėjo siūlymas kandidatų. Atsirado tik keturi, ir tai beveik visi artinasi prie 50-tųjų metų. Vargiai juos begalima skirti prie jaunimo. Buvę v-bos nariai — K. Strikaitis, J. Drianevičius, T. Timmermanienė ir V. Serkšnys į naują v-bą įeiti griežtai atsisakė, be to, liko įžeisti už bereikalingą kritiką. Nesant užtenkamai kandidatų, susirinkimą nutarta atidėti ir vėl jį šaukti sausio 15 d. tuoj po pamaldų lietuvių parapijos salėje. Ev. Fedarui pavesta surasti pakankamai narių į naują valdybą.

ATGYJA BALTIEČIŲ FEDERACIJA

1972 m. Baltiečių Federacijos Winnipeg apyl. v-bos pirm. R. Poldsaar, estas, perdavė vadovavimą lietuviams. Tada pirmininku tapo Algis Januška, jn. 1973 m. birželio 17 d. įvyko Baisiojo Birželio vežimų į Sibirą minėjimas, kurį surengė visos trys baltiečių tautybės. Minėjimas pradėtas lietuvių Sv. Kazimiero šventovėje pamaldomis, kuriose gausiai dalyvavo visos trys tautybės su savo vėliavomis ir kalbėtojais. Prie Memorial Park paminklo mons. Izyk pasakė pagrindinę kalbą, kurios išklause ne tik lietuviai, latviai, estai, bet ir daugelis svetimačių. Judėjimo tvarką palaikė specialiai atsiųstas kariuomenės dalinys. Pradžią veiklos buvo gana graži, ir niekas netikėjo, kad tai bus paskutinis, taip gražiai organizuotas minėjimas.

Valdyba buvo rinkta dvejim metams, bet iki šios dienos jokia organizuota veikla nebesipareikšė. 1977 m. šį klausimą pradėjo kelti lietuvių parapijos klebonas kun. J. Bertašius ir apylinkės valdybos pirm. J. Demereckas. Buvęs Baltiečių P-cijos pirm. A. Januška. raštu paaiškino, esą supratęs, kad jo dvejų metų kadencija pasibaigusi, tad nieko šiuo reikalu ir nebedarė. 1977 m. birželio 2 d. KLB Winnipeg apyl. v-bos posėdyje, kuris įvyko J. T. Timmermano bute, šis klausimas buvo nuodugniai persvarstytas. Nutarta atgaivinti Baltiečių Federacijos veiklą, kartu su latviais ir estais įtraukiant į ją labiau pasireiškusį lietuvių atstovą Ojans-Charles Radowski, o iš lietuvių pusės rekomenduoti Viktoriją Daubaraitę ir lietuvių jaunimo atstovą Marijų Timmermaną. Tuojuo buvo suauktas Baltiečių P-cijos v-bos posėdis pas latvių atstovą Radowski, kur naujoji v-ba pasiskirstė pareigomis: pirm. Ojans-Charles Radowski, vicepirm. H. Anniko, estas, sekr. Viktorija Daubaraitė, izd. Marijus Timmermanas.

Lapkričio 30 d. apylinkės valdybos pirm. J. Demereckas kun. J. Bertašius bute suaukė Baltiečių P-cijos v-bos posėdį, kuriame oficialiai perdavė naująją valdybą pinigų, knygų bei kitus dokumentus, likusius pas a.a. Baltiečių P-cijos izd. Tada L. A. Revizijos k-ją liko neišrinkta, bet reikiama manyti, kad piniginius reikalus tikrins visų trijų tautybių bendruomenių revizijos komisijų atstovai.

Iki šiol KLB Winnipeg apylinkės visuotiniame narių susirinkime rinkdavo atstovus į Baltiečių P-ciją, bet šiais metais atstovus paskyrė v-ba savo posėdyje, kad tik vėl susiklijuotų ir atgytų Baltiečių P-ciją Winnipeg, kuri jau 5 metai nebeveikė. Sėkmės naujai valdybai!

K. Strikaitis

NORITE SUSIPAŽINTI su "Tėviš-

kės Žiburių" savaitraščiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kuri laiką nemokamai. Naujien skaitytojams "T2" pirmaisiais metais kainuoja tik \$9.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

CICERO LIETUVIAI 1977 m. gruodžio 4 d. prisiminė prieš 7 metus mirusį a.a. prel. M. Krupavičių. Mišias Sv. Antano šventovėje laikė kun. dr. J. Prunskis, pamokslė atskleidamas didelių vėlonies nuopelnus krikščioniškajai ideologijai, lietuvių tautai ir jos valstybei. Akademine dalį parapijos salėje įvadinio žodžiu pradėjo lietuvių krikščionių demokratų Cicero skyriaus pirm. M. Mickevičius. Paskaitą skaitė šios partijos veikėjas A. Kasulaitis, atvykęs iš Klevelando. Koncertinę akademijos programą atliko sol. V. Liorentas ir smuikinkas P. Dūda — simfoninio Čikagos orkestro narys. Solistams akompanavo muz. A. Jurgutis. Akademija užbaigta Tautos himnu.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRAS pirmųjų mirties metinių proga XII. 13 surengė akademiją a.a. kompoz. Vl. Jakubėnui. Paskaitininku buvo muz. A. Kučiūnas, savo duomenis iliustravęs fortepijonu bei garsiniais įrašais. Keletą Vl. Jakubėno dainų padainavo sol. D. Stankaitė, o jo kūrinių "Baltųjų laumių šokis" atliko pianistas A. Kučiūnas.

LOS ANGELES LIETUVIAI Sv. Kazimiero parapijos salėje susitiko su naujuoju Lietuvos garbės konsulu inž. V. Čekanausku, pakeitusiu mirusį garbės konsulą J. Bielskį. Prie iškilnių stalo susirinko 400 dalyvių, kuriuos sukvietė rengėjų komitetas, vadovaujamas pirm. A. Tomo. Kalbėtojų tarpe buvo gen. Lietuvos konsulas Niujorke A. Simutis, pabrėžęs kons. inž. V. Čekanausko oficialaus pripažinimo istorinę reikšmę Lietuvos laisvės kovoje. ALTos pirm. dr. K. Bobelis kalbėjo apie visuomeninį veiksnį įtaką diplomatinę Lietuvos poziciją testuonui užtikrinimui. Naujajį konsulą sveikino net 27 organizacijų atstovai, o neolituonų atstovas R. Mulokas konsulo reikalams įteikė \$1.000, V. Čekanausko ir Alfa Pažiūros — \$200, Los Angeles lietuviai — rašomąją mašinėlę su lietuvišku šriftu. Sv. Kazimiero parapijos klebonas prel. J. Kučingis konsulato reikalams pažadėjo specialią rinkliavą šventovėje. Sąmoju pajavirinta padėkos žodį tarė garbės konsulas inž. V. Čekanauskas.

A.a. KUN. PETRAS DAGYS, lie-

tuvų evangelijos parapijos klebonas, po ilgos ligos mirė Niujorke 1977 m. gruodžio 3 d. Atsisveikinime su vėloniu kalbėjo gen. Lietuvos konsulas A. Simutis, lietuvių pranciskų vienuolyno vadovas P. Baltakis, OFM, M. Lietuvos Būčių lių Drangijos vardu — A. Koncė, LB Woodhaveno apylinkės — K. Bačkaukas. Atsisveikinimui vadovavo M. Brakas.

KALIFORNIOJE GYVENANTIS

TEVAS stengiasi atsikviesti iš okup. Lietuvos savo sūnų Romą Giedrą, kuris už nesėkmingą bandymą pabėgti Svedijon buvo gaves ketverių metų kalėjimo. Dabar jis jau yra grįžęs iš Sibiro ir viešai atsisakęs Sovietų Sąjungos pilietybės. Iškvietimo formalumus padeda sutvarkyti LB apygardos valdybos narys. A. Adomėnas.

Argentina

ARKIV. JURGIO MATULAICIO, MIC, 50 metų mirties sukaktį Buenos Aires lietuvių kolonija paminėjo 1977 m. lapkričio 20 d. religiniu koncertu Austros Vartų parapijos šventovėje. Dviejų dalių J. S. Bacho kūrinių reitali atliko vargonininkas R. D. Juarez. Su naujai paruoštomis giesmėmis programoje taipgi dalyvavo jaunoji sol. Adriana Joeytė iš Berišo, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje mergaičių ansamblis "Zibutė" su savo vadovu dr. J. Simanauku, kuris yra baritonas. Pastarasis išjungė į mergaičių giesmes kartu su besu A. Slančiausku, vėliau pagiedojusiu porą solo giesmių. A. Mičiūdo paruošta paskaita apie arkiv. J. Matulaičio, MIC, gyvenimą bei veiklą skaitė lituanistinės Austros Vartų mokyklos mokytoja Kristina Castosa, ištraukus iš arkivyskupo dienoraščio — visuomenininkas Z. Juknevičius. Po koncerto koncelebracinėmis Mišiomis buvo paminėtos Sv. Cecilijos choro veiklos metinės. 1977 m. mirusios choristės pagarbtoš vainiko padėjimu prie lietuviško kryžiaus parapijos kiemelyje. Iškilmė baigta parapijos salėje Sv. Cecilijos choro paruoštomis vaisėmis.

SOL. VIRGILIUS NOREIKA, Vilniaus operos tenoras, 1977 m. spalio 18 — lapkričio 27 d. viešėjo Buenos Aires mieste ir net keliuose spektakliuose "Colone" teatre atliko Lenskio vaidmenį P. Čaikovskio operoje "Eugenijus Oneginas". Jo partneriais buvo viena čekoslovakė solistė ir vienas solistas iš Brazilijos. Kaikuriuos spektaklius stebėjo ir nemažas skaičius Argentinos lietuvių. Teigiamo įvertinimo sol. V. Noreika susilaukė "Clarín", "La Prensa" ir "La Nacion" dienraščiuose.

ALAUŠ SVENTEJE, kuri kasmet rengiama Gen Belgrano mieste, Kordobos provincijoje, gražiai pasirodė Buenos Aires Lietuvių Centro ansamblis "Inkaras". Tautiniai jų šokiai buvo įtraukti net į trijų dienų programas. Už gražų jų atlikimą inkariečiai gavo dovaną. "Inkaro" šokėjas globojo Gen. Belgrano mieste

gyvenantys Juozas ir Marija Zavičkaitai.

Australija

SESTAJAI TAUTINEI LIETUVIŲ skautų stovyklai Viktorijos vyriausybės paskyrė \$5.000. Čekj Baliai Stankūnevičiai įteikė pats premjeras J. Halmer, dalyvaujant ministrui etniniais reikalams W. Jonai. Pastarasis pasveikino lietuvių su šiuo gražiu renginiu.

MELBURNO LIETUVIŲ NAMAI paminėjo savo veiklos dvidešimtmetį. Mintis įsigyti nuosavą pastogę kilo 1950 m. vasario 16 d. Melburno Lietuvių Draugijos susirinkime. Buvo nutarta įvesti 5 svarų vertės šėrus. 1956 m. vasario 26 d. lietuviškai pastogei parinktas Melburno Lietuvių Klubo pavadinimas, išrinkta pirm. J. Kuncaičio vadovaujama taryba. Klubas įstatai įregistruoti 1957 m. gruodžio 11 d., kai steigiamo klubo pirmininku buvo prof. A. Kabaila. Nedideliai namai Melburno Thornbury priemiestyje buvo įsigyti 1958 m. balandžio 24 d. Už juos, vertinant dabartiniams doleriais, sumokėta \$13.200. Po trejų metų šis pastatas buvo parduotas už \$16.500, o dabartiniai namai S. Melburne nupirkti 1965 m. spalio 11 d. už \$55.000. Vėliau juose buvo įrengta priestato pavidalo salė, gautos nuolatinis leidimas alkoholiniams gėrimams. Dvidešimt metų Melburno Lietuvių Klubui sukako 1977 m. gruodžio 11 d. Jis dabar turi 532 narius, o jo pastatai verti \$400.000. Skolos tėra li- ke \$17.260. Klubu tarybai dabar vadovauja V. Ališauskas.

SEKMADIENINĖ MELBURNO

LIETUVIŲ PARAPIJOS mokykla mokslo metus užbaigė 1977 m. gruodžio 4 d. specialiomis pamaldomis ir pirmąją vaikų Komuniją. Vaisės įvyko Lietuvių Namuose su mokiniais atlikta programa. Šiais mokslo metais mokyklą lankė 64 mokiniai, su-skirstyti į šešis skyrius ir du jaunimo kursus. Baigimo pažymėjimus gavo antrojo jaunimo kurso septynis mergaitės: V. Zemaitytė, R. Saulytė, G. Prancėnaitė, D. Pikeilytė, A. Vaičiūnaitė, B. Mačytė ir L. Mucienkaitė. Su jomis atsisveikino kurso dėstytoja J. Zitkevičienė ir mokyklos globėjas kun. Pr. Vaseris, o jų vardu padėkos žodį tarė G. Prancėnaitė.

Britanija

SAŽINĖS KALINIŲ SEKMADIENI Londono lietuviai 1977 m. gruodžio 4 d. paminėjo klebono kun. dr. J. Sakevičiaus, MIC, atnašautomis pamaldomis ir pamokslu, kuriuo jis priminė lietuvių sovietinuosius kalėjimus, citavo N. Sadūnaitės kalbą teisme. Lietuviškas giesmes giedojo J. Černio vadovaujamas choras. Ta pačią dieną sąžinės kaliniai buvo prisiminti ir Westminsterio katedroje. Organizacija "Aid to the Church in Need" vieną koplyčią pavertė kalėjimo cele, kurioje net 12 valandų praleido Nijolė Sadūnaitė vaizdavusi jaunuolę Joanną Nash. Toje celėje buvo surengta Kenčiančios Bendrijos paroda su informacine medžiaga ir N. Sadūnaitės paveikslu. Lankytojai buvo kviečiami pasirašyti peticiją L. Brėžnevui, reikalaujančią laisvės N. Sadūnaitėi. Tarp išstatytų spaudinių buvo vysk. V. Brizio "Religion's Conditions in Lithuania under Soviet Russian Occupation" su vysk. V. Borisevičiaus, arkiv. M. Reinio, arkiv. T. Matulionio, vysk. P. Ramanausko nuotraukomis, R. J. Krickaus "Lithuanian Catholics under the Knout", vyks. J. Steponavičiaus laiškas Sovietų Sąjungos valdžiai. Apie 2.000 egz. šios medžiagos parūpino Lietuvių Katolikių Religinė Salpa iš Niujorko. Panašų skyrų su paroda katedroje taipgi turėjo ir "Amnesty International". Tarp šio skyriaus rodinio buvo L. Aleksiejevo telegrama "Amnesty International" organizacijai, prašanti pagalbos mūsų vyskupams — J. Steponavičiui ir V. Sladkevičiui, kuriems sovietinė valdžia neleidžia atlikti religinių pareigų.

Lenkija

"TRYBUNA LUDŲ", kompartijos oficiozas, 1977. XI. 7 išspausdino plačią informaciją apie partinę-valstybinę Lenkijos delegaciją, apsilankiusią Lietuvoje. Apie Vilnių nieko nerašo, tik paminė, kad ji ten buvo sutikta angštųjų Lietuvos pareigūnų. Daugiauasia rašė apie Kauną, kur gyventojai ją sutikė su daugeliu lenkiškų transparentų. Lietuvos delegacija taip pat aplankė Kėdainių rajone esančią Lačūnavą, kur vietinių gyventojų buvo pasveikinti lenkų kalba. Ten buvė labai nuosirdžiai priim

Dabartinė Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba Toronte. Iš kairės pirmoje eilėje: Jūra Seškutė, Dainora Juozapavičiūtė, Rūta Cepaitytė, Kristina Parėšytė, Reginna Knox; antroje eilėje: pirm. Gabija Juozapavičiūtė, Romas Puteris, Vaida Kuprevičiūtė-Jay, Almis Kuolas. Nuotr. A. Seškauskas

JAUNIMO ŽIBURIAI

Paremkime jaunojo Brazinsko studijas!

Penkiolikos metų lietuvis jaunuolis Algirdas Brazinskas, staigiai gyvenimo posūkiu buvo išbrautas iš gimtosios žemės, šešerius metus izoliuotas visiškai svetimoje šalyje, septynerius metus iš eilės pergyveno mirtinų pavojų bei nepaprastus sunkumus kelyje iš pavergtos tėvynės Lietuvos į laisvę. Dabar atėjo laikas pagalvoti apie ateitį. Koks tas kelias bus ir kur jis ta jauną tautietį nuves, negali nerūpėti kiekvienam lietuviui, kuris bent kiek siekia lietuviško jaunimo ir apimančios lietuviškos veiklos ateitimi.

Grupė Los Angeles lietuvių jaunimo, besisielojančio jo ateitimi, gruodžio 16 d. susirinko adv. Zibutės Brinkienės namuose ir atidžiai išklausė pranešimo. A. Brazinskas papasakojo apie dabartinę sunkią savo padėtį ir troškimą siekti mokslo. Okupuotojoje Lietuvoje jam buvo užtrenktos durys į universitetą, nes jo senelis žuvo kaip partizanas, o tėvelis buvo persekiojamas už patriotinę veiklą. Dabar jisai po sunkių egzaminų yra priimtas į UCLA (University of California at Los Angeles) ir nori studijuoti teisę. UCLA yra viena geriausių augusių mokyklų, kur patenka tik gabiausi studentai. Tačiau mokslas tenai yra susijęs su tam tikromis išlaidomis. Be to, prisideda pragyvenimo išlaidos. A. Brazinskas neturi darbo leidimo ir todėl negauna jokių pastovių pajamų. Tad be broliškos lietuvių visuomenės paramos jo kelias į mokslą būtų neįmanomas.

Susirinkusieji Los Angeles lietuviai apsvaistę iškilusį šaltį pasakė, kad A. Brazinskas yra jaunas, gabus lietuvis patriotas, galįs daug pasidaryti lietuvių tautos labui. Anot jo, investavimas į A. Brazinsko mokslą grįš šimteriopai. Susirinkusieji lietuviai nutarė suorganizuoti Algirdo Brazinsko Mokslo Remti Komitetą, kuriam vadovauti buvo išrinkti: pirm. inž. Vytautas Vidugiris, sekr. Kazimiera Matjošaitienė,

JAUNIMO KONGRESAS EUROPOJE

„I visuomeninį gyvenimą žengia po Antrojo pasaulinio karo subrendę lietuviai. Jų tautinę sąmonę ir vertybių sistemą sąlygoja socialinė, politinė ir kultūrinė patirtis, sukurta jau išeivijoje. Ši patirtis iš esmės skiriasi nuo tos, kuri formavo kartas, augusias Lietuvoje. Jaunimui yra sunku organiškaiai įsijungti į jam svetimą partitimi pagrįstą veiklą: pilnas išsivystymo menybės išvystymas reikalauja aktyvaus dalyvavimo dviejose visuomenėse — lietuviškoje ir gyvenamojo krašto visuomenėje.“

IV-TOJO PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO TIKSLAS: naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos veikloje!”

Meikelejohn: mokslo laiptais kopiant

vicepirmininkai — Rūta Sakienė, Liudas Reivydas ir Antanas Skirius. Komiteto pagrindinis tikslas — telkti reikalingą finansinę paramą A. Brazinsko studijoms UCLA universitete. Komitetas savo atsišaukimais bei laiškais kreipiasi į viso pasaulio lietuvių, prašydamas savo aukomis šį kilnų tikslą paremti, o taip pat organizuoti panašius komitetus arba rėmėjų būrelius kitose vietovėse.

Visus laiškus, pasiteiravimus bei aukas prašome siųsti šiuo adresu:

Algirdo Brazinsko Mokslo Remti Komitetas, c/o adv. Nida Z. Brinkis, P.O. Box 6093, Torrance, CA. 90504, USA.

Vyt. Vidugiris

Ši tikslą patvirtino IV-tojo PLJK rengėjų komiteto nariai Huetttenfelde, Vakarų Vokietijoje, 1977 m. lapkričio 5 d.

KETVIRTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS įvyks 1979 metais nuo liepos 11 iki 29 dienos Europoje.

IV-tojo PLJK rengėjų komitetas posėdžiavo 1977 m. lapkričio 5 d. Huetttenfelde, lietuvių Vasario 16 gimnazijoje, ir numatė sekančią kongreso eilę.

1979. VII. 11 — 1979. VII. 18: kongresinė stovykla (galės dalyvauti visos lietuvių jaunimas; tikimasi 500 dalyvių). Stovykla įvyks prie Londono, „Royal Holloway College“.

1979. VII. 14: oficialus kongreso atidarymas Londone, „Queen Elizabeth Hall“. Kviečiama visa lietuviška visuomenė.

1979. VII. 19 — 1979. VII. 27: studijų dienos Altenberge, prie Koeln, V. Vokietijoje; galės dalyvauti tik jaunimo rinkti atstovai.

1979. VII. 27 — 1979. VII. 29: iškilmingoji kongreso dalis ir uždarymas Koenigsteine prie Frankfurto ir Frankfurte, V. Vokietijoje; kviečiami visi lietuviai. Numatyta — talentų vakaras, parodos, uždarymo aktas ir supažindinimas su studijų dienų rezultatais, koncertas, banketas ir iškilmingos pamaldos.

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso rengėjų komiteto adresai. Prezidiumas: pirm. Andrius Smiltas, vicepirm. Alfredas Lucas, reikalų vedėjas Kęstutis Ivinskis, išd. Romas Šileris, sekr. Raimonda Šreifelaitė.

Būstinės adresas: 4. Weltkongress der litauischen Jugend, c/o Kęstutis Ivinskis, Oppelner Str. 61, 5300 Bonn 1, W. Germany.

Studijinės ir akademinės programos komisija: Vincas Bartusevičius, Danziger Str. 73, 5560 Wittlich, W. Germany.

Kultūrinės programos komisija: Kristina Pauliukevičiūtė, Rubinstr. 5, 8000 Muenchen 50, W. Germany.

Tekninė komisija (rūpinasi patalpomis ir kt.): Vingaudas Damijonaitis, Sudetenstr. 30, 6301 Weibertal/Rotheim, W. Germany.

Lėšų telkimo rūpinasi Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyba (Romuva, 6840 Lampertheim - Huetttenfelde).

Aukų prašome siųsti į sekančią sąskaitą: 4. Weltkongress der litauischen Jugend, Konto Nr. 8.9257.04. Volksbank Kreis Bergstrasse, Bankleitzahl 553 915 00, 6840 Lampertheim, W. Germany.

Pasaulio lietuvių jaunimas: kas atlikta, kas planuojama

Dažnai girdime klausiant: „Kas yra Kanados Jaunimo Sąjungos arba JAV LJS pirmininkas ir kas yra Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga? Ar tai ne vienas ir tas pats dalykas?“ Pasirodo, kad yra neišskumų šiuo reikalu.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos pirmininką/e išrenka pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, kuris nustato valdybai veiklos gaires savo nutarimais. Jaunimo kongresai rengiami kas ketveri ar penkeri metai. Dažnumą nustato jaunimo kongresas. Dabartinė PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė ir valdyba yra Toronte. Kanada apsiėmė PLJS vadovavimą perimti trečiajame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Pietų Amerikoje. Jos terminas baigiasi 1979 m. vasarą su ketvirtuoju jaunimo kongresu, kur bus išrinkta nauja valdyba.

Kanados LJS pirmininkas yra Paulius Kuras. Jo pirmininkaujama valdyba sudaryta iš Toronto ir Londono, Ont., lietuvių jaunimo. Kanados LJS valdybą išrenka ir veikia nustato gaires Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas. Suvažiavimuose dalyvauja KLJS taryba, kuri renkama su Kanados L. Bendruomenės taryba, t.y. tuo pačiu metu. Tarybos ir valdybos rinkimai vyksta kas treji metai, nors suvažiavimai nustatyti veiklai planą vyksta kasmet. Panašiai tvarkosi ir JAV L. Jaunimo Sąjunga. Dabartinė JAV LJS pirmininkė Birutė Zdanaitė ir valdyba yra Hartforde, Conn.

Be to, Lietuvių Jaunimo Sąjungos veikla: V. Vokietijoje (pirm. Rainis Valiūnas, Vasario 16 gimnazijoje), Švedijoje (Martytė Ceginskaitė), Prancūzijoje (Sigitas Kondrotaitis), Australijoje (Birutė Prašmūtaitė), Venecueloje (Araš Maželis), Brazilijoje (Arnaldas Zizas), Urugvajuje (Ines Kamandulytė), Argentinoje (Nelida Burbaitė), Kolumbijoje (Kęstutis Slotkus). Paskirų kraštų jaunimas tvarkosi pagal jam palankiausias sąlygas ir organizuojasi savarankiškai. Bendras viso pasaulio jaunimo veiklos planas, kuris nurodo veiklos gaires visiemis kraštais, nustatomas Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso studijų dienos.

Šiame straipsnyje norime pateikti tiksliai Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos atliktus darbus ir veiklos planus ateitį. Nors tikimasi, kad kraštų LJS seka PLJS pavyzdžiu įvairiose veiklos srityse, tai nereiškia, kad ši veiklos apvalga apima visų kraštų LJS veiklą.

Veikla praityje

Vykdydama trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso nutarimus, PLJS valdyba pasiskirstė pareigoms pagal veiklos sritis, jose pastoviai dirba, įjungdama ir vienkartinis projektus. Pastovių darbų sąrašas yra PLJS informacijos biuletenio leidimas, kuris siunčiamas kas du mėnesiai visų kraštų LJ S-gos vienietams ir lietuviškai spaudai. Kadangi kaikuriuose spaudoje, kuriai biuletenis buvo siunčiamas, pasigesta jo informacijos naudojimo, siuntimas po metų ir pusės buvo nutrauktas. Mat, reikia taupyti nemažą pašto išlaidas, jeigu matyt, kad iš to nėra rezultatų. Taip pat palaikomi ryšiai su kraštais laiškais, telegramomis bei asmeniu siuntimu taktinė veikloje. Gavus prašymus, siunčiama medžiaga stovykloms, susirinkimams ir t.t. Deja, tokių prašymų kol kas nedaug gauta. Tikimasi, jie nukreipiami į PLB valdybos lituanistikos skyrių.

Palaikomi ryšiai su VLIKu ir PLB valdyba. PLJS atstovai dalyvavo kaip svečiai jau dviejose metiniuose VLIKo seimuose. PLJS pirmininkė yra kooptuota PLB valdybos nare. PLJS valdyba posėdžiauja kas mėnesį. Stengdamasi sutelkti savo veiklą lėšų, rengia koncertus, skelbia šokolado pardavimo vajų. Lėšos veikia daugiausia ateina iš PLB valdybos ir iš Kanados lietuvių bankelių.

Svarbiausia funkcija lietuviško auklėjimo srityje atlieka PLJS Ryšių Centras, kurio būstinė yra Čikagoje ir kuriam vadovauja Mindaugas Pleškys. Ryšių Centras kasmet rengia lituanistinių studijų savaites, kuriose nagrinėjama lietuvių kalbotyra, tautosaka, literatūra, istorija, visuomeniniai klausimai. Tai universiteto lygio kursai, už kuriuos gaunami kreditai. Lituanistinėse savaitėse skatinami

dalyvauti ir kitų kraštų jaunuoliai. Tai labai svarbus ilgalaikis Ryšių Centro darbas. Deja, kasmet lituanistinės savaitės baigiamos su finansiniu deficitu.

PLJS valdyba atliko visą eilę specifinių darbų įvairiose srityse.

Kultūrinėje srityje pirmą kartą Šiaurės Ameriką supažindino su trimis talentais: Adriana Jocyte iš Argentinos, Ričardu Daunoru ir Violeta Rakauskaite iš V. Vokietijos.

Politinėje srityje: pagal trečiojo kongreso nutarimą surengė kartu su VLIKu Niujorke jaunimo politinės veiklos konferenciją, kurioje dalyvavo 40 jaunuolių; surengė žmogaus teisių klausimu demonstraciją Vašingtone 1977 m. rugsėjo 24 d.; paruošė memorandumą Belgijoje dalyvaujantiems kraštais jaunimo teisių pažeidimo reikalui; išleido du „Kovos“ numerius (jaunimo pasisakymai politiniais klausimais) ir, pagal kongreso nutarimą, sudarė PLJS politinės veiklos komisiją: koordinatorių Viktoras Nakas, Asta Banionytė-Conner, Mykolas Druga.

Bendradarbiavimo su kraštais srityje nusiuntė veiklos taktines bendroms įėjoms su PLB valdyba į Pietų Ameriką: Rasą Lukoševičiūtę į Argentina ir Braziliją, Marytę Dambriūnaitę — Venecuelą ir Kolumbiją. PLJS pastangomis į Anglijos jaunimo stovyklą taktinėje nuvyko Rusnė Baltrušaitė iš Detroito. PLJS globoje per jaunimo stovyklas 1977 m. vasarą, talkinant skautams ir ateitininkams, JAV LJS ir KLJS valdyboms, keliavo iš Pietų Amerikos 6 asmenys, mokydamiesi vadovavimo ir lituanistikos.

Ketvirtąjo jaunimo kongreso reikalais: V. Vokietijoje ir Anglijoje vieną kartą pasitarimams su rengėjų komitetu buvo nuvykę PLJS pirmininkė. 1977 m. vasario mėnesį PLJS pastangomis buvo atvykę pasitarimams PLJK rengėjų komiteto pirm. Andrius Smiltas iš Vokietijos. Rūpindamasi suteikti pakankamai lėšų kongreso rengimo darbams Vokietijoje bei Šiaurės Amerikoje, PLJS surengė koncertus, kurių pelnas skirtas kongresui.

Zinios iš jaunimo sąjungų kraštuose: kas du ar tris mėnesius PLJS valdybą pasiekia jaunimo leidiniai: V. Vokietijos „Jaunimo Balsas“, „Argentinos Jaunimo Balsas“, Kanados LJS žiniaraštis, JAV LJS aplinkraštis, Kolumbijos jaunimo laikraštėlis.

Nors pradžia visada nėra lengva, atrodo, PLJS valdybos bei kraštų veikloje yra padaryta nebloga pradžia, jaučiant reikalą bei pareigą vykdyti trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso nutarimus.

ATEITIES PLANAI

Nors visų situacijų, reikalaujančių akcijos, negalima pramatyti, tenka veikti tose srityse, kurios reikalauja didžiausio dėmesio šiuo metu. Peržvelgus PLJS valdybos posėdžio protokolą, šiemetiniai uždaviniai pasidaro aiškūs.

Didžiausio dėmesio šiais metais pareikalaus trys projektai: antroji politinės jaunimo veiklos konferencija, Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte ir jaunimo kongresas — atstovų rinkimai, programų planavimas ir lėšų telkimas.

Antroji politinės jaunimo veiklos konferencija numatyta 1978 m. kovo mėnesį. Tam

tiksli kalėdinių atostogų metu Toronte pasitarimui susirinko PLJS politinės veiklos komisija kartu su Kanados ir JAV kraštų pirmininkais bei politinės veiklos koordinatoriiais. Tikimasi sudaryti kvietinių jaunuolių sąrašus, nes skaičius ribojamas 50 asmenų, paruošti konferencijai programą, įvertinti demonstraciją Vašingtone.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimam kviečiami ir PLJS atstovai. PLJS valdybos nutarimu, jaunimo interesams jame atstovauti kviečiami visų kraštų LJS pirmininkai arba jų įgaliotiniai. Seimo proga PLJS valdyba yra numčius atskirus pasitarimus. Bus svarstomos veiklos problemos kraštuose bei pradedamas konkretus pasirošimas IV jaunimo kongresui. Aišku, LJS pirmininkų pasirošimu dalyvauti PLB seime bei LJS pasitarimuose turi iš anksto rūpintis PLJS valdyba, kad atvažiavus tiek kelių laikas būtų kuo naudingiau praleistas.

Nuo 1978 m. sausio 1 d. lieka tik metai su puse iki ketvirtąjo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso. Sekančiais metais turės kraštuose LJS praveisti jaunimo kongreso atstovų rinkimus ir pasirūpinti, kad jie tinkamai pasirošų dalyvauti kongrese bei atstovauti savo

kraštui. PLJS valdyba nustatys atstovų rinkimams gaires. Didžiausias rūpestis bus rasti kongreso finansų komitetui pirminką, kad kuo greičiau būtų pradėtas lėšų telkimo darbas. Europoje veikiantis rengėjų komitetas, tikimasi, pradės nuolat informuoti spaudą apie rengimo eigą, kongreso programas bei renginius. Tam tikslui naudotinas PLJS Ryšių Centras. Numatyti ir kiti koncertai kongreso naudai.

Salia minėtų specifinių darbų, kartu tęsiami ir ilgalaikiai darbai veiklos, kuri buvo minėta šio straipsnio pradžioje.

Tokie praities ir ateities PLJS darbai. Manome, kad pakankamai šiuo straipsniu painformavome lietuviškąjį jaunimą bei vyresniąją kartą, kuri mums patikėjo savarankiškai tvarkyti išeivijos lietuvių jaunimo veiklą. Tikimės, kad visi, vertindami jaunimo sąjungos veiklą, į ją žiūrės teigiamai. Jaunimas, savarankiškai veikdamas lietuviškosios bendruomenės rėmuose, parodė, kad savo tėvų įdiegtą vertybių nėra atsiskęs ir kad yra pakankamai susipratęs lietuviško darbo reikaluose. Tikimės taip pat, kad jaunimas iš vyresniųjų susilaukė pakankamai pastikėjimo ir todėl jam bus leidžiama ir toliau reikšintis savarankiškai.

Gabija

Jaunimą turi remti ir jaunimas!

Lietuviškoje visuomenėje yra daug jaunų akademikų, jaunų profesionalų, kurie dalyvavo jaunimo kongresuose, stovyklose, suvažiavimuose. Kai ateina laikas kalbėti lėšų telkimo klausimais ar paremti PL Jaunimo Sąjungos darbus bei artėjantį jaunimo kongresą, kažkaip juos aplenkia ir kalbame apie vyresnius, kurie turėtų jaunimui aukoti. Jeigu 30-40 m. amžiaus asmenys tikrai tikėjo savo darbu, kai veikė jaunimo gretoje, ar nederėtų jiems savo pasitikėjimą jaunesniųjų pastangomis parodyti, suteikiant

jų veiklai bent finansinę paramą?

Džiugu, kad atsirado trys tokie asmenys, kurie patys pasiūlė paaugoti PLJS lėšų. Džiugu ir kartu skaudu, kad tokių atsirado tik trys. Tikimės, kad jų pavyzdys paskatins ir daugiau jų bendramžių remti jaunimo veiklą.

Didelė padėka: Vacui Sauliui iš Čikagos, kuris paaugėjo \$50. Apie jo auką sužinoję Emilija ir Romas Sakadolskiai nusprendė nepasiduoti ir savo auką praleisti V. Sauli: jie paaugėjo PLJS veiklai \$51. Bravo! G. J.

DĖKOJAME MARYTEI UŽ TALKĄ

Praėjusią vasarą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga siuntė Marytę Dambriūnaitę iš Vašingtono į Pietų Ameriką talkinti Kolumbijos ir Venecuelos jaunimo stovyklose. Dėkodami Marytei už pavyzdinę darbą, norėtume trumpai apibūdinti jos kelionę ir parodyti visiems, kurie buvo pareiškę norą talkinti, ką iš tikrųjų reikšia toks išpaireigojimas ir ko yra tikimasi iš pasišuto jaunuolio-ės.

Pirmiausia, žmogus turi būti labai lankstus. Prieš išvykdam, Marytė neturėjo laiko išsamiai pasirošti. Ten atsiradusi, ji turėjo greitai apsiprasti ir pritaipiti prie skirtingų papročių ir sąlygų. Reikia atsiminti, kad dauguma jaunimo, kurie susirinko į stovyklas, visai nemokėjo lietuviškai, o kaikurie iš viso pirmą sykį tokioj stovykloj dalyvavo. Tad Marytei reikėjo daug kantrumo, vaizduotės ir sugebėjimo praveisti ne tik žaidimus, bet ir rimtesnius užsiėmimus.

Nuvykęs jaunuolis turi gerai mokėti lietuvių kalbą. Vienas iš Marytės uždavinių buvo vadovauti kalbos kursams. Kolumbijos stovykloje ji dirbo su tais, kurie šiek tiek mokėjo lietuviškai, o Venecueloje ji surengė mažus kurselius 7-14 m. amžiaus vaikams. Ji taip pat prisidėjo prie dainorėlių ir žodynėlių leidimo.

Neužtenka vien kalbą mokėti. Jaunas talkininkas turi gerai orientuotis ir kitose srityse. Marytė, pavyzdžiui, skaitė porą pasakaitų apie Lietuvos geografiją ir išeivijos lietuvių gyvenimą. Ji parodė savo meninius gabumus, surengdama tautinių šokių ir dainavimo pamokas bei prisidėdama prie vakarinių programų sudarymo.

Marytės darbas nebuvo vien tik lituanistinio pobūdžio. Ji turėjo veikti ir kaip PL Jaunimo Sąjungos atstovė. Ta prasme ji padėjo Kolumbijos ir Venecuelos jaunimui aptarti savo veiklą, išrinkti naują valdybą, sudaryti ateities planus.

Marytė patyrė, kad Pietų Amerikos lietuvių jaunimas labai entuziastiškai dirba ir nori kuo daugiau sužinoti apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį ir išeivijos gyvenimą. Ji praleido daugiau kaip mėnesį Pietų Amerikoje, susipažino su Kolumbijos ir Venecuelos jaunimu, padėjo vietiniams vadovams surengti sėkmingas stovyklas ir turėjo progos pamatyti įdomesnes tų kraštų vietas.

PLJS įvertina Marytės darbštumą bei atsakomybę ir tikisi, kad ir ateityje suras jaunuolių, kurie sugebės atlikti tokių pavyzdinę darbą.

Kristina Parėšytė, PLJS

Vasario 16 gimnazijoje: mokytoja ir bendrabučio vedėja Marija Dambriūnaitė ir kita jos tautietė. J. Dėdinas

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos iniciatyva surengtoje baltiečių demonstracijoje Vašingtone 1977 m. rugsėjo 24 d. VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas ir PLJS valdybos narys bei politinės veiklos koordinatorių Vikt. Nakas. Toje demonstracijoje buvo reikalaujama žmogaus teisių respektivimo Baltijos kraštuose. Nuotr. A. Dudaravičius

MŪSŲ TYLA NĖRA GERA BYLA

AL. GIMANTAS

Viena itin gyvų, bet ir nepaprastai jautrių temų lietuviškame gyvenime ir toliau yra lietuvių-žydų santykių raida. Klausimas tebėra ne tik sudėtingas, bet ir painus. Jį nagrinėjant iš abiejų pusių dar vis vyrauja ir emociniai pareiškimai, lyg ir neįžvelgiant galimos abipusės naudos, jei nuomonių skirtumai būtų nagrinėjami daugiau šaltais faktais besivadovaujant.

Pirmąjį žvilgsnį metus, atrodo, kad rimtiems ir vieni kitus saistantiems pokalbiams bazė gana siaura. Ir pas mus, ir pas juos apgailėtinai vyrauja kraštutinės nuotaikos, kurios, gerokai jaudrintos, lyg ir neteikia daug vilčių sėkmingam dialogui. Atrodo, kad abiejose pusėse sėdima už augštokai sustatytų ir storomis sniego sienomis saugomų savo kiemų, kartais apsimėtant sunkiomis sniego gniūžtėmis. O po tokių "apsišaudymų" kuriam laikui pasislepiama savų pilaičių užuovėjose. Žaidžiant tokio pobūdžio žaidimus rimtų reikalų srityje, aišku, negalima laukti tarpusavio geresnio išsiaiškinimo, o ką jau bekalbėti apie betkokį supratimą abiejų pusių interesų.

Siuo metu, atrodo, viskas remiama dviem šabloniškais, šališkais ir beveik kvailokais teiginiais — kaltas, nekaltas. Atseit, manoji pusė nekaltas, antroji — kalta. Dar blogiau, kai tie kaltinimai apibendrinami ir skiriami visai tautai: žydams — visi lietuviai yra jų žudikai, nacių kolaborantai, lietuviams — visi žydai komunistų kolaborantai, mūsiškių kankintojai, žudikai. Tiesiog stebėtis tenka ir mūsų, ir žydų mentalitetu, savotišku siaurumu ir visišku neįsiskaitumu, nerodymu jokio noro bandyti rasti tą išeitį, taš-

ką, kuris būtų palanknesnis abiejų tautų santykiams.

Sio laikraščio skiltyse buvo išspausdinta eilė įdomių straipsnių mūsų nagrinėjama tema. Gaila tik, kad jie išsita (ar bent santraukomis) nebuvo paminėti ir visoje kitoje lietuvių spaudoje. Būtų naudinga, kad tie patys ar panašūs rašiniai rastų vietos ir izraelitų periodikoje. Nebūtina mes turėtume sutikti su visais žydų autorių teiginiais. Taipgi reikia suprasti ir žydų turimas rezervines nuotakas lietuvių autorių duotai medžiagai. Tačiau "T2" prasidėjęs pokalbis jau gali būti laikomas nebloga pradžia bent daliniam painios dilemos sprendimui.

"Amžini priešai" — izraelitai su egiptiečiais pajėgia susėsti prie bendro stalo, gerai suprasdami, kaip daug problemų juos skiria ir kaip mažai yra bendrų, juos jungiančių interesų. Lietuviams su žydais, kurie ilgai istorijos kelyje niekad nelaide vieni kitų priešais, atrodo, būtų kur kas lengviau rasti ne vieną, bet visą eilę faktorių, duodančių neblogą pagrindą sveikam ir rimtam išsiaiškinimo pokalbiui.

Galimas dalykas, kad sąmoningas trūkumas vadinamosios geros valios ar tam tikros drąsos kaip tik trukdo betkuriam veiksmingam pajudėjimui. Tai, atrodo, beveik vienodai liestų abi puses. Pagaliau, kol viešai bus kaltinamos tautos, bet ne atskiri individai, kol tokios nesveikos aistros bus palaikomos abiejų pusių netaip jau ryškios mažumos, žinoma, bus sunku tikėtis santykių lyginimo, jų švelninimo. Tačiau pasitaikančios prošvaistės, atskiri vardai ir veidai rodytų, kad kol kas, tegu ir vėžio žingsniu, po truputį bandoma artėti, suprasti, gal net ir pakeisti susidariusias nuotakas. Laikas, regis, bus pats geriausias sąjungininkas.

Linksmos buvo šventės — Kalėdų senis atnešė daug gražių dovanų

Nuotr. O. Burzdžiaus

Pavojingai keičiasi mūsų idealai

KUN. DR. F. JUCEVIČIUS

Naujieji amžiai, nuo renesanso iki mūsų laikų, pasižymi neįprastais užsimojimais, aštriomis idėjomis ir drąsiais įsiekojimais. Iš arčiau juos stebėdami, susidarome įspūdį, kad esame didžiųjų statybų laikotarpyje. Čia tiek darbininkų, tiek inžinierių, tiek visokias specialisčių! Čia nėra nė vienos universos plotmės, kurios nebūtų mėginta užkariauti. Čia visos kultūros bei civilizacijos kviečiamos, visi metodai, kaip moksle, taip ir technikoje, bandomi, visi įnašai sveikinami. Stai kodėl naujieji amžiai išausti didžiomis įtampomis, dramatiškais lūžiais, giliais nerimo ir nusivylimo intervalais. Ir kaip visi amžiai, taip ir naujieji patvirtino Kristaus žodžių teisingumą. Kas Jo klausė, tas statė savo namus ant uolos, ir ant jos stovį pastatai atlaikė amžių audras. Kas Jo neklusė, tas statė savo namus ant smėlio, ir tokių buvo dauguma. Vėjams, liūtimis ir audroms užėjus, ant smėlio statyti namai griuvo, ir tas griuvimas buvo smarkus.

* * *

Kas liko iš apšviestos apaštalių utopinės proto karalystės? Tai atsako Prancūzų revoliucija. Kai vieni iš jų Notre Dame katedroje smilkė protui merginos pavidale, tai kiti toliau, Pariziaus aikštėje, kapojo giljotiną savo tautiečių galvas. Kas negirdėjo apie nesibaigiančio progreso mitą, kurį sukūrė devynioliktasis amžius? Koks tos pažangos rezultatas? Du pasauliniai karai, atominės bombos Damoklo kardo vietoje ir apnuodyti miestai, vandenys ir žmonės. O kaip baigėsi marksistinė eschatologija su beklase visuomene, darbininkų išlaisvinimu ir žemiškuoju rojumi? Nemanau, kad reikia atsakyti. Visas, kas žmogiška, yra, blėsta ir griūva žemėje, o kas dieviška, nors ir žmogiškame pavidale, atsilaiko. Vienintelis pastatas, kuris stovi nepajudinamas, tai Kristaus Bažnyčia. Net ir šiandien už jos besikeičiančių struktūrų ir jos simbolių metamorfosės matosi jėga, kuri vėl išsiškleidžia gyvybės simboliu.

* * *

Kai žvelgiam į mūsų tautos nueitąjį kelią šiame amžiuje, ką pastebime? Kad savo istorinėje kelionėje ji susidūrė su keturiais politiniais režimais: caristine Rusija, nepriklausoma Lietuva, nacių Vokietija ir komunistine Rusija. Jei caristinės Rusijos ir nepriklausomos Lietuvos valdžios skyrėsi viena nuo kitos savo politiniais ir tautiniais tikslais, tai naciai ir komunistai atėjo ne tik su skirtingais tikslais ir skirtingomis struktūromis, bet ir su radikaliai naujomis ideologijomis. Ir dabar klausimas: šio amžiaus karų sukuryje, visoje šioje politinėje ir ideologinėje maišatyje ar yra bent vienas dalykas, kuris išliko nepajudintas lietuviškame gyvenime? Ar yra tokią archimedėnę atramą, kurią galėtume atpažinti kintančiame mūsų tautos gyvenime? Jei yra, tai kas? Tai Kristus, Jėzus iš Nazareto.

Jėzus Kristus buvo skelbia-

mas carų laikais, nepriklausomoje Lietuvoje, nacių ir komunistų metais. Tas pats Kristus išliko gyvas ir toje bendruomenėje, kurią vadiname ar tai Lietuvių Katalikų Bažnyčia, ar tai Dievo Tauta Lietuvoje, ar tai krikščioniškąją Lietuvą. Kai skaitome "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", tai kas i mus prabyla? Kristus, kuris Lietuvos Katalikų Bažnyčios pavidale kabo nukryžiuotas ant lietuviškosios Golgotos. Kristaus kančios istorija yra meilės ir niekšybės istorija. Meilės ir niekšybės istorija yra ir šiuolaikinė krikščioniškosios Lietuvos istorija.

* * *

Nevienas būsimą matę kertamus miškus ir paskui medžius sieliai plukdomus upėmis. Vieni sieliai užkliūva tai vienoje, tai kitoje vietoje. Į tuos sielius panašus išeivijos likimas. Nukirsta savoje žemėje įvairių aplinkybių, išeivija plaukia didžiosiomis istorijos upėmis. Jos viena dalis užkliūva vienur, kita dalis — kitur. Kas užtikrina išeivijai bent minimalinį pastovumą? Lietuviškos parapijos, tos Dievo Tautos atplaišos. Kas liktų iš lietuviškosios išeivijos be lietuviškųjų parapijų? Tik be tiksliai išsimeję sieliai. Būt kodėl lietuviškos parapijos užtikrina išeivijai pastovumą? Kad jos lietuviškos? Kad apie jas buriasi didžioji išeivijos dalis? Kad čia darbuojasi daug pasišventusių žmonių? Mūsų parapijos atlieka išimtinį vaidmenį išeivijoje visų pirma todėl, kad jos remiasi uola, ir ta uola yra Kristus. Kaip viską greitai užmirštame, taip mes užmirštame greitai ir tai. O užmiršti, kad Kristus yra mūsų parapijų pagrindas, tai užmiršti savo gyvenimo pagrindą.

* * *

Šiandien dažnai skundžiamės, kad iš savo darbo nesulaukiame tokių vaisių, kokių tikėjome. Mes tiek daug vilčių dėjome į savo jaunimą, o jis su mumis buvo tol, kol mes organizavome jam piknikus, šokių ir sporto komandas. Kai jis užaugo, tai ir pranyko iš mūsų akių. Net nevienas mūsų parapijų šulas, kuriu buvome taip tikri, nebėra jau su mumis krikščioniškosios kovos lauke. Apskritai, kaip su mumis visais? Kai išmokėjome namus, kai įsitaisėme vasarnamį, kai turime užtikrintą pensiją ir dar santaupų, tai ar dar

tikrai tikime, kad esame reikalingi Kristaus? Ar Jis dar prabyla i mus kaip "Keltas, Tiesa ir Gyvenimas"? Užut dėję visas viltis į Jį, ar nemėginame save įtikinti, kad galime jau apsieiti ir be Jo?

Evangelistas Lukas pasakoja apie vieną naktinę apaštalių žvejone. Jie vargo ir plušo, bet nesugavo nė vienos žuvies. Parvyčiui pasirodė ir Viešpats. Truputį juos pamokęs, Jis liepia apaštalams užmesti tinklus. Turėdamas mintyje nakties išvyką, Petras sako: "Mokytojau, mes visą naktį vargomės, bet dėl tavo žodžių užmesiu tinklus" (Lk. 5, 5). Ir koks rezultatas? Tiek žuvų, jog net tinklai plyšo. Kad mūsų žvejonės vaisiai menki, ar kartais nežvejojame tik savo vardu? Ar nevertėtų užmesti tinklus Kristaus vardu? Kartą Jis sakė savo apaštalams, ir tai Jis kartoja ir mums: "Be manęs jūs nieko negalite nuveikti" (Jo. 15, 5). Iš tikrųjų, be Kristaus, tariant Jobo žodžiais, "vidudienio saulėje mes grabaliojamės tarsi naktį" (Job. 5, 14).

Kai mūsų reikalai eina blogyn, įsieksime paprastai kaltininkų. Kad išeivija pradeda kamuoti įvairios negalės, tai šiandien jau aiškiai matome. Kas kaltas? Didžia dalimi mes patys. Kodėl? Kadangi pradėjo keistis mūsų idealai. Kaip civilizacijoms, kaip tautoms, taip ir išeivijai idealų pasikeitimas yra nemažiau pavojingas, negu karai, revoliucijos ir marai. Tai tiesa, kurią skelbia istorija. Koks yra krikščioniškosios Lietuvos augščiausias idealas? Ištikimybė Kristui. Ar mes esame Jam ištikimi taip, kaip turėtume būti? Ar Jis yra toji uola, ant kurios mes statome savo gyvenimo pastatą? Netekti namų yra nedidelis dalykas. Susirgti jau blogiau, nes tai reiškia sušlubuoti gyvenimo kelyje. Prarasti idealus dar blogiau, nes tai reiškia prarasti gyvenimo tikslą. O gyventi be tikslo — tai beprasmiškai gyventi. Bet prarasti Kristų — tai prarasti gyvenimo pagrindą ir tuo pačiu patį gyvenimą. Atsiminkite paties Kristaus žodžius: "Kas ne su manim, tas prieš mane, ir kas su manimi nerenka, tas barsto" (Mat. 12, 30).

(Pamokslas, pasakytas 1977. XII. 4 vyskupo V. Brizguto pagerbtųjų pamaldose Toronto Prisikėlimo šventovėje, Red.).

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

FLYNN'S gėlių krautuvė

(savininkai latviai)

Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus
į dieną į visas ligonines ir laidojimų namus.
Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su-
tvarko gėles vestuvėms. Adresas:

139 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2L2. Tel. 534-2424

A+A

JONUI DANILEVIČIUI

mirus, mūsų mielus choristus DANUTĘ ir JUOŽĄ
PETRONIUS bei jų šeimą nuoširdžiai užjaučia —

Lietuvos Kankinių
parapijos choras

Mūsų brangiai choristei

A+A

STEFANIJAI KALŪZIENEI

mirus, jos vyrą choristą ALEKSĄ KALŪŽĄ
nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Lietuvos Kankinių parapijos
choras

A+A

STEFANIJAI KALŪZIENEI

mirus, jos vyrui ALEKSUI KALŪŽAI nuoširdžią
užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Birutė ir Antanas
Matulaičiai

Florida, USA

A+A

STEFANIJAI KALŪZIENEI

mirus, jos vyrą ALEKSĄ KALŪŽĄ ir gimines
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

H. V. Ulbikai
E. A. Sagevičiai

BROLIUI

Lietuvoje mirus,

PRANĄ ČEČĮ giliai užjaučiame ir kartu
liūdime —

O. S. Teišerskienė
B. A. Didai
K. Balčiūnas

Būrelio narę D. PETRONIENĘ ir jos šeimą,

TĖVELIUI mirus,

nuoširdžiai užjaučia —

Anapilio Moterų Būrelis

Mielai MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

S. GRIGELYTĘ-PIVORIENĘ ir jos artimuosius
giliai užjaučiame —

Dilkų ir Dobilų šeimos

A+A

JUOZUI MIŠKINIUI

tragiškai žuvus, jo tėvelius ir brolius nuoširdžiai
užjaučiame bei kartu liūdime —

L. J. Jakaičiai
ir šeima

Hornby, Ont.

JUOZUI MIŠKINIUI

tragiškai žuvus, tėveliams ir broliams reiškiam

gilią užuojautą bei kartu liūdime —

A. D. L. Keršiai

A+A

Stefanijai Vaitkevičienei

mirus, jos vyrui JUOZUI, sūnams — ROMANUI ir
VYTAUTUI, seseriai MARYTEI, broliui EUGENI-
JUI VITARTUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia —

O. ir B. Sergaučiai

Dailininkui

TELESFORUI VALIUI

mirus, jo žmoną ALDONĄ, seserį VALĘ ir
artimuosius nuoširdžiai užjaučiu —

A. Mažulis

A+A

PETRUI MEDELIUI

Lietuvoje mirus,

brolių ALGĮ su šeima ir mamą nuoširdžiai
užjaučiame bei kartu liūdime —

J. J. Šarūnai
J. A. Pūkai
M. J. Radzevičiai
P. V. Melnykai

Pasaulio Tautų Teisulių a.a. Petro, Sergiejaus ir Jadvygos Baublių pagerbimo iškilnė instituto-muzėjaus JAD VASEM memorialinėje menėje Jeruzalėje, kur dega amžinoji ugnis 6 milijonų žydų — nacizmo kankinių atminimui. Iš kairės į dešinę: svečias iš Londono architektas ROSTIS BAUBLYS, Baublių šeimos išgelbėtosios gyd. TAMARA LEVI ir med. sesuo RUTA LACMANAITĖ, apeigų vedėjas EITANAS BAR-ONAS; toliau — gyd. Petro Baublio kolegos ir bičiuliai chirurgas-pediatras SLOMO RABINOVICIUS ir profesorius, med. mokslų daktaras ELIJAS STUPELIS

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

“Lietuvių tautosakos leidykla” išspausdino “Lietuvių dainų Amerikoje” antrą knygą, surinktą ir suredaguotą mūsų tautosakos veterano dr. Jono Balio. Knygoje yra 702 dainos. Pagal turinį jos sudėtos į skyrius: I. Svajonių ir meilės dainos, II. Vestuvių dainos, III. Dainos apie šeimos gyvenimą, IV. Našlaičių dainos, V. Dainos apie karėiviavimą, VI. Darbo dainos, VII. Metinių švenčių dainos, VIII. Dainos apie gamtą, IX. Vaišių dainos, X. Humoristinės dainos.

Dr. J. Balys savo rinkinyje duoda reikiamą mokslinę informaciją: metriką, šaltinius, žan-gas lietuviškai ir angliškai, rin-kimo istoriją, dainų pradžios rodyklę, dainos turinio santrau-ką anglų kalba, dainininkų ir dainininkų nuotraukas, Ameri-koje išleistų liaudies ir populiarių dainų rinkinių sąrašą.

Norėdami kiek plačiau skai-tytojus supažindinti su šiuo rin-kiniu ir kitais tautosakos kiau-simais, kreipėmės į rinkinio au-torių. A. V.

— Ar buvo seniau, sakysime, praėjusio amžiaus gale, lietuvių dainų ir pasakų rinkėjų Ameri-koje?

— Nebuvo. Tiesa, buvo išleis-ta nemaža ir gerų tautosakos rinkinių, pvz. J. Basanavičiaus pasakų ir dainų rinkiniai, tačiau ta medžiaga buvo užrašyta Lie-tuvoje. Vertingiausi dainų rin-kiniai iš Lietuvos buvo J. Sim-takojų — Čapliko — 1899 m. ir J. Basanavičiaus “Ožkabalių dai-nos” — 1902 m. Dar “Vienybė Lietuvininkų” 1894-95 m. per eilę numerių atspausdino per 100 dainų, užrašytų Labanoro, Kruopio ir Panevėžio parapijo-se. Tai ir viskas. Tiesa, Ameri-koje buvo išleista nemaža populiarių dainų knygelė, kuriuose yra kiek liaudies dainų, bet joms trūkstama metrikos, nežinia kur ir iš ko jos buvo užrašytos, todėl mokslo reikalui netinka. Jos visos buvo “surinktos iš vi-sokių raštų” ir nebuvo eita į tik-rą tautosakos šaltinį — gyvus žmones. Tokių knygų ir knyge-lių paruošė ir išleido J. Paukš-tytis ir A. Burbas (“Dainos lietu-viškos iš visur surinktos”, 1889 ir 1893), S. Valaskas, P. Mika-lauckas ir kiti. Juo toliau, juo labiau buvo nusigręžta nuo liau-dies dainų ir įėjo į madą men-kavertė rašytinė poezija. Visi tie leidiniai yra mano knygoje surašyti ir aptarti.

— Kur Jūs pats daugiausia dainų užrašėte Amerikoje ir ka-da?

— Daugiausia surinkau 1949-50 m., apkeliaudamas visas di-desnes lietuvių kolonijas nuo Čikagos, Ill., ir Racine, Wis., va-karuose iki Bostono, Mass., ir Nashua, N.H., rytuose.

— Ar radote žmonių, mokė-jusių daug dainų?

— Tokių tada dar galima bu-vo rasti gana daug. Apie juos rašau savo knygos įvade, sky-riuje “Iš kelių dienoraščių”. Visų tų mūsų “dainų karalienių” šiandien jau nebėra gyvų-jų tarpe, tačiau jų nuostabiai daug ir gerai išlaikytų dainų da-bar galima rasti kaspinuose, ma-no paruoštoje plokštelėje ir dviejoje knygoje.

— Ar tarp tų dainų pasitaiko tokių, kurios buvo rašytinės — paimtos iš knygų ar laikraščių?

— Tokių aš stengiausi nera-šyti. Visados pirma klausdavau, iš ko tą ar kitą dainą išmoko. Rašiau tik tradiciniu būdu išlai-kytas dainas. Išimtis padaryta dainoms apie mūsų emigrantų

Pasikalbėjimas su dr. Jonu Baliu, pasirodžius antram jo “Lietuvių dainų Amerikoje” rinkiniui

— Taip, gana dažnai. Pvz. garsioji daina “Per girią girelę saulutė tekėjo”, kurią pirmą kartą paskelbė Ruigis 1745 m. ir kuri atkreipė Lessingo dėme-sį, pasisekė užrašyti net keturis kartus vis skirtingose ir įdomio-se var:acijose (I nr. 7-8, II nr. 1-2).

— Ar buvo jų ir epinio pobū-džio — lyg baladžių?

— Taip, juk visam pirmajam 1958 m. išleistam rinkiniui duo-ta antrinė antraštė “Pasakojamo-sios dainos ir baladės”. Jų tarpe yra tokios retenybės, kaip “Nušoviau sakalėlių” (I nr. 429, totemizmo laikus primenanti daina) arba “Karaliūno daina” (I nr. 189-190). Savo keliuose, ypač pirmojo 1949 m., kaip tik jieškojau tokių baladžių, kurios labai įdomios folkloro tyrinėto-jams. Tiesa, daugelio baladžių, kaip ir pasakų, siužetai yra tarp-tautiniai. Šis naujas antrasis rin-kinis duoda lyrines dainas. Tad abiejose knygoje yra skirtingos dainos.

— Iš kurių Lietuvos vietų daugiausia dainininkų ir dainų radote Amerikoje?

— Seniai pastebėta, kad dai-ningiausi yra dūkai ir suvalkie-čiai. Senoji Maž. Lietuva ir Vil-niaus kraštas irgi dainingi.

— Ar čia išspausdintote visas Amerikoje surinktas dainas, ar yra dar likusių juostelėse?

— Taip, paskelbiau visas var-tas spausdinti. Tam tikras skai-čius teko atmeti dėl įvairių priežasčių: neįlaidiškos, per-daug ryškios klyninės įtaka, su-maišytos dėl atminties nusilp-nėjimo, improvizuotos, nepoe-tiškos ir pan. Tačiau turiu dar daug kitos nepaskelbtos tauto-sakos, kaip pasakos, papročiai ir tikėjimai, patarlės ir mįslės.

— Ar rinkdami ir paruošda-mi spaudai turėjote talkininkų?

— Iš Juozo Būgos užrašymų paėmiau 257 dainas. Rūpintis spaudai per pustrčio šimto dai-nų-melodijų iš kaspinių nurašė prof. V. Jakubėnas. “Dypukų” tarpe atsirado ir daugiau dainų rinkinių, vartojusių “rekorde-rius”, tačiau jų rinkiniai nenu-rašyti ir vargu ar kada bus iš-leisti: reikia daug laiko, pinigų ir nusimanyimo. Gerai, kad tie rinkiniai dabar atsiduria Ame-rikos archyvuose, kurie yra sau-gesni, negu lietuviškos įstaigos. Ten tie rinkiniai bus prieinami studijoms.

— Paruošiant spaudai šias “Lietuvių dainas Amerikoje”, kuris sunkiausias darbas jums buvo?

— Viskas gali būti sunku ir viskas lengva. Labai daug laiko ir kantrybės pareikalauja nura-šymas tarmiškų tekstų iš kaspinių ir paskum perrašymas mašinėle, darant kuo mažiau klaidų. Reikia geros klausos ir gerų akių. Dainų klasifikavimas irgi sudaro galvosūki. Atranka taip pat būtinas dalykas.

— Kas ta “Lietuvių tautosako-s leidykla”, kuri išleido šias dainas?

— Tai šeiminyskas reikalas. Aš pats esu tos leidyklos steigė-jas, savininkas ir direktorius. Kai jokių pašalpų šiuokart ne-gavau ir nenorėjau, kad tas dar-bas taip ir “užsaltų”, investavau apie 3.000 dol. ir išleidau. Esu

optimistas ir tikiuosi, kad apie 30% atsirinksiu ir galėsiu nau-ją tautosakos tomą išleisti.

— Koks jos adresas, jei kas norėtų užsisakyti?

— Adresas: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901. Knygos kaina — \$8. (Studentai ir AABS nariai gali gauti iš lei-dyklos už \$6). Be to, knygą pla-tina šie laikraščiai: “Darbinin-kas”, “Dirva”, “Draugas”, “Ke-leivis”, “Lietuvių Dienos”, “Naujienos” ir Balzeo muzė-jus. Pirmą rinkinį, išleistą 1958 m., galima užsisakyti iš Lietu-vių Enciklopedijos Leidyklos Bostone. Kaina \$5.

— Kokie dabar Jūsų mokslini-ai planai?

— Dar išleisti vieną tautosako-s knygą, nors medžiagos turi-ri bent trims. Kai turi daug medžiagos, sunku yra apsispre-šti, kokią bus sekanti knyga. Už poros metų, tapęs pensininku, galėsiu daugiau laiko skirti tau-tosakai. Mano tikslas yra, kad tokių knygų kuo daugiau patektų į Amerikos ir Europos biblio-tekas.

— Ką Jūs laikytumėte savo pagrindiniais darbais iš tauto-sakos mokslų?

— Baladžių ir mitologinius tyrinėjimus.

— Kas Jus pastūmėjo į tauto-saką — gal jau namuose buvo kas linkęs į dainas ir pasakas?

— Mano motina mokėjo daug dainų. Panevėžio mokytojų se-minarijoje sudomino tautosaka ir etnografija mokytojai P. Bū-tėnas ir J. Elisonas.

— Kur Lietuvoje radote dau-giausia dainų ir pasakų?

— Visur, kur tik jieškojau. Tačiau tai buvo prieš 40 metų.

— Dažnai kai girdime apie lie-tuvių liaudies dainų gražumą. Ką galėtumėt pasakyti apie mū-sų pasakų gražumą ir originalu-mą?

— Įdomiausias yra pasakos su dainuojamais įtarpais.

— Ar turite statistiką, kiek Lietuvoje dabar jau turime už-registruotas tautosakas — dai-nų, pasakų, smulkesnės?

— “Mažoji liet. tarybinė en-ciklopedija” II (1971) p. 508 ra-šo: “Tautosakos rankraštyne su-kaupia apie 770.000 tautosakos vienetų (320.000 dainų, 61.000 pasakų, 197.000 patarlių, prie-žodžių, mįslių ir 192.000 kitų tautosakos žanrų kūrinių)”. Rei-kia pastebėti, kad vienos popu-liarios dainos gali būti užrašyta keli šimtai (iki tūkstančio) va-riantų. Pasakos irgi pasitaiko užrašytų per šimtą variantų. Sa-varanikiškų dainų tipų esą apie 10.000, visa kita — variantai arba atmainos, labai svarbios tau-tosakos tyrinėjimams. Tas pats ir su melodijomis, kurių užrašy-ta apie 50.000. Statistika įdomi tuo, kad “tarybiniais metais (iki 1970) surinkta apie 300.000 tautosakos kūrinių” (t.p. 511). Jie skaito “tarybinius metus” nuo 1940-ųjų, tad iš viso 30 me-tų. Tad didžioji dalis arba 470.000 tautosakos vienetų buvo su-rinkta nepriklausomoj Lietuvo-j tik per 10 metų (1930-40), kai buvo suorganizuotas intensyvus tautosakos rinkimas. Tiesa, po-kario metais buvo organizuoja-mos ekspedicijos, vartojami “magnetofonai”, tačiau sunaiki-nus kaimus ir vienkiemius iš-nykta ir tikroji tautosaka. Jos vietoj jau atsirado tokie gami-niai, kaip “liaudies šokis kol-ūkio pirmininkas”.

— Kokius svarbesnius tauto-

sakos darbus šių dienų Lietuvo-je galėtumėt suminėti?

— Geras darbas buvo atliktas perspausdinant senuosius dainų rinkinius: Rėzos, Stanevičiaus, Juškos. Paskelbti seniau užrašy-ti M. Slančiausko ir M. Davainio Silvestraičio pasakų ir sakmių rinkiniai. Kapitalinis veikalas yra Z. Slaviūno “Sutartinės” (3 t., 1958-59). Vertingi yra J. Lebedžio stropiai surankioti ir paskelbti senieji tautosakos už-rašymai. Senoji karta jau pasi-traukė: Z. Slaviūnas mirė, J. Čiurlionytė — pensininkė. Išau-gus nauja tautosakininkų karta. Keletą galima paminėti: dainas tyrinėją broliai D. ir L. Saukos, patarles ir mįsles — K. Grigas, tikėjimus ir sakmes — N. Vė-lius, klasifikuoja dainas, ypač vestuvines — B. Kazlauskienė. Labai vertingi yra liaudies dai-nų katalogai, kurių jau išėjo bent ketvertas. Lietuvoje suda-rytos sąlygos tam tikram asme-nų skaičiui užsimti tik tautosako-s tyrinėjimais ir niekuo dau-giau (žinoma, su tam tikra duok-le propagandai). Paviešėti ir už-sienį tautosakininkų neišleidžia, išskyrus “socialistines šalis”. Ryški tendencija yra sieti lietu-višką tautosaką su slaviška.

— Kur Amerikoje svarbesni folkloro studijų centrai ir žy-mesni šios srities mokslininkai?

— Dešimtyje Amerikos uni-versitetų galima įsigyti magist-ro ir trijuose daktaro laipsnius iš folkloro srities (Kanadoje juos duoda Memorial Universi-ty of Newfoundland, St. John's). Garsesnes šiuo metu folkloro katedras tur Indiana Universi-ty, Bloomington, Ind. (ved. prof. R. M. Dorson) ir University of California at Los Angeles (ved. prof. D. K. Wilgus). Kai mirė Stith Thompson ir Archer Tay-lor, tai šiuo metu amerikiečiai tarptautinio garso folklorinin-kų neturi. Visokių folkloristinių žurnalų ir biuletenių yra apie 140. Žymiausi yra: “Journal of American Folklore”, “Journal of the Folklore Institute”, “Eth-

nomusicology”, “Southern Fol-klore Quarterly”, “Western Fol-klore”, “Indiana Folklore”. JA V-se folkloras yra sukomercin-tas ir tarnauja populiariems tiks-lams, bet rimtų studijų trūksta.

— Ar universitetuose palie-čama ir lietuvių tautoaka?

— Tai priklauso nuo dėstyto-jų. Epizodinių kursų pasitaiko. Buvo Indianos un-te pastovus kursas “Folk cultures of the Baltic peoples”, dėščiau aš, vė-liau F. J. Oinas (estas), tačiau daugiau nebėra. Priežastys — klausytojų stoka. Tezes apie lie-tuvių folklorą visur galima ra-šyti, kur yra folkloro programa.

— Kaip atspindinti lietuvių tautosaka amerikiečių leidiniuose — knygoje, enciklopedijose ir t.t.?

— Stambiame “The Funk & Wagnalls Standard Dictionary of Folklore, Mythology and Le-gend” (2 t., New York, 1949-50, antra nepakeista laida 1972) ga-lėjau parašyti ilgokus straips-nius apie lietuvių, latvių, estų ir suomių folklorą ir mitologiją. Tačiau tie straipsnai dabar jau pasenę. O tokia “New Catholic Encyclopedia” 1967 m. apie lie-tuvišką tautosaką parašyti man davė vietos tik pusę puslapio arba vieną skiltį (v. 8, p. 845).

— Ką galėtumėt tarti apie lietuvių tautosaką Kongreso Bibliotekoje, kur Jūs dirbate?

— Biblioteka turi beveik vi-sus lietuviškus tautosakos leidi-nius, išėjusius po II D. karo. Se-nesnių leidinių irgi turi, bet yra ir spragų. Pvz. yra J. Basanavi-čiaus visi 7 tomai pasakų, bet nėra “Ožkabalių dainų” Dar bi-bliotekoj yra labai turtingas Folk Song Archive. Žinoma, ten rasi pirmiausia Amerikoje rekor-duotą medžiagą. Tas archyvas nusikopijavo ir visą mano rin-kinį, 70 kaspinių ir keliolikių die-noraščių. Naujai įsteigtas Amer-ican Folklike Center užsiima tautosakos ir etnografijos popu-liarizimu. Mano darbas bib-liotekoj tiesioginio ryšio su tau-tosaka neturi, bet apima visą medžiagą, liečiančią Baltijos kraštus.

Dail. A. Tamošaitis suprojektuotas kilimas, kuris bus įteiktas Montrealio miestui lietuvių 75 metų išikūrimo sukakties proga. Audėja — Genė Montvilienė (“Vaivorykštė”) Nuotr. Pr. Montvilos

Sveikiname
visus gimines, draugus
ir pažįstamus su
šv. KALĖDOMIS ir
NAUJAIS METAIS —

Stayner, Ont. Aldona, Viktoras Kryžanauskai ir šeima

FLORIDA

THE FARGO MOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 360-0878

MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiam pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis ir apartamentai. Visur spalvotos televizijos, netoli restoranai, naktiniai klubai, žvejyimo vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t.t.

Visus maloniai kviečia lietuviai savininkai —
ALFONSAS IR TERESĖ ZEBERTAVICIAI

NUJORKO LIETUVIŲ DAILININKŲ Sąjunga sidabrinę savo veiklos sukaktį paminėjo Kultūros Židinyje surengta paroda. Veiklos apžvalga padarė pirm. J. Rūtenis. Ilgesnį žodį tarė gen. Lietuvos konsulas A. Simutis, paliesdamas lietuvių dailininkų problemas išeivijoje ir okupuotoje tėvynėje. Parodoje su 72 kūriniais dalyvavo 19 dailininkų: V. Balukienė, A. Elskus, I. Grižė, R. Ingelevičienė, Č. Janušas, V. K. Jonynas, P. Jurkus, A. Kašubienė, E. Kopalaite, G. Krassauskaitė, V. Krikštolaitytė, A. Merker, G. Montvilienė, J. Sodaitis, E. Urbaitytė, Z. Ušelis, P. Vaškys, M. Žukauskienė, V. Žilius.

PROF. J. MARVANO veiklą apie lietuvių kalbos linksniaimą — “Modern Lithuanian Declension” su fi-nansine Australijos Lietuvių Fondo parama išleis Mičigano universiteto leidykla. J. Marvanas yra čekas, prieš II D. karą studijavęs slavistiką, bendrąją kalbotyrą ir baltistiką Karolio universitete Prahoje, profesoriavęs Švedijos Uppsalos, Stockholmo, JAV Kalifornijos universitetuose. Australijon jis atvyko 1973 m. ir čia dirba Melburno Monasho universitete. Veikalas, turėstantis 440 puslapių, bus išleistas 1.000 egz. tiražu: 700 egz. — minkštasis viršelius po \$6.50, 300 egz. — kietais po \$9.50. Šiuo leidiniu bus pradėta naujoji R. Europos serija. Pasirašytoji sutartis ipareigoja autorių parūpinti leidykklai \$3.200, kuriuos Australijos Lietuvių Fondas jau yra beveik sutelkęs. Pirmoji tūkstantinė įmokėta sutarties pasirašymo metu, antrioji bus pasiūta leidyklai kartu su autoriaus perskaitytom korektūrom, o \$1.200 leidykla gaus tada, kai veikalas bus išleistas ir kai 125 jo egz. pasieks prof. J. Marvaną Melburne.

ČIURLIONIO GALERIJOJE, Čikagos Jaunimo Centre, savo narių parodą surengė Lietuvių Dailininkų Draugija, šikart dalyvauti pakvietusi ne tik vietines, bet ir kituose JAV miestuose gyvenančias menininkes. Įvardinį žodį sąjungos vardu tarė dail. J. Monkutė-Marks. Po jos kalbėjo gen. konsulė J. Daužvardienė, primindama dvi lietuviškas svarbias sukaiktis — 70 metų nuo pirmojo moterų suvažiavimo Kaune, 40 metų nuo moterų dailės ir literatūros parodos. Su 60 kūrinių parodoje dalyvavo gausus būrys dailininkų.

MILDOS KVITYTĖS 79 psl. pasakų ir vaizdelių knygą “Kaluose” išleido Pasakų Fondas, 6540 So. Campell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Leidinys turi net 46 dail. A. Korsakaitės — Štukvienės iliustracijas. Gaunamas leidykloje ir pas platintojus. Kaina \$3.

BOSTONO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBAS šimtąjį O. V. Milašiaus gimtadienį paminėjo rašytojo Antano Vaičiuliaičio paskaita, kurioje jis panaudojo ir savo asmeninius susitikimus su prancūziškai rašiusiu poetu. O. V. Milašiaus raštų ištraukas, verstas A. Vaičiuliaičio, skaitė Stasys Santvaras ir Beatrice Vasarienė.

ANDRIUS KUPREVIČIUS, Klevelandietis pianistas, lankėsi Floridoje. Jo koncertą Amerikos lietuvių klubo salėje surengė LB St. Petersburgo apylinkės valdyba. Dviejų dainų programą sudarė F. Sopeno kūriniai.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS žurnalą “Medicina”, leidžiamą JAV, lig šiol redagavo dr. Kazys Pemkus. Redaktoriaus pareigas dabar perėmė Klevelande gyvenantis chirurgas dr. Dainius Degesys.

DAIL. CESLOVAS JANUSAS su savo tapybos darbais viešėjo Brok-tone, Mass., pakviestas šios apylinkės LB valdybos, kuriai vadovauja pirm. Juozas Rentelis. Svečio kūrų-bą apibūdino Stasys Santvaras, ypač pabrėždamas dailininko ryšius su Baltija. Pasak jo, Baltija ir Janušas yra tarsi Jūratė ir Kastytis. Ir iš tikrųjų jo pagrindinės temos — jūra, Baltijos pajūrys įvairiais metų laikais, Lietuvos upės, ežerai, žemai-tiškos bei augštatitškos sodybos. Tai lietuvių širdžiai brangūs, giliai atsiminimais apgaubti vaizdai. Todėl ne-nuostabu, kad Broktono lietuviai įsigijo net 21 dail. Č. Janušo kūrinių. Parodos proga jis parodė idomų filmą apie Čikagoje, Bostone, Klevelande surengtas parodas ir jų dalyvi-us, dail. Adomo Varno 75 metų minėjimą.

KULTŪRINIAME BOSTONO SUBATVAKARYJE lietuviško auklėjimo klausimus nagrinėjo trys pas-kaitininkai — dr. J. Girnius, lituanistinės mokyklos vedėjas A. Gus-taitis ir dail. J. Spaakevičius. Su gyvenimu susietas nuliutuvėjimo proble-mas atskleidė dr. J. Girnius, primindamas dalyviams, kad vidurinioji karta jau yra prarasta, išskyrus tik išimtis. Tėvai laukia stebuklo iš lituanistinių mokyklų, nors iš tik-rųjų pagrindinė lietuviybės skiepijimo pareiga krinta ant jų pačių pe-čių. Poetas A. Gustaitis prabilo apie Bostono mokyklą, kuri kadaise turėjo 182 mokinius, o šiais mokslo metais I skyrius tesusilaukė 4. Daug vargo turima su pasenusiais vadovėliais, atskleidžiančiais vaikui nepažįstamą gyvenimą. Dail. J. Spa-kevičius, turintis mokyklą lankančių vaikų, taip pat pabrėžė lietuviškos šeimos vaidmenį, kurio pilnai negali pakeisti mokykla.

NIUJORKO LIETUVIŲ DAILININKŲ Sąjunga sidabrinę savo veiklos sukaktį paminėjo Kultūros Židinyje surengta paroda. Veiklos apžvalga padarė pirm. J. Rūtenis. Ilgesnį žodį tarė gen. Lietuvos konsulas A. Simutis, paliesdamas lietuvių dailininkų problemas išeivijoje ir okupuotoje tėvynėje. Parodoje su 72 kūriniais dalyvavo 19 dailininkų: V. Balukienė, A. Elskus, I. Grižė, R. Ingelevičienė, Č. Janušas, V. K. Jonynas, P. Jurkus, A. Kašubienė, E. Kopalaite, G. Krassauskaitė, V. Krikštolaitytė, A. Merker, G. Montvilienė, J. Sodaitis, E. Urbaitytė, Z. Ušelis, P. Vaškys, M. Žukauskienė, V. Žilius.

BEVEIK DVI SAVAITES TRUKO Vilniuje surengtas sąjunginis jaunųjų violončelistų konkursas, kuriam dalyvavo 43 atlikėjai iš 14 miestų. Lietuviams atstovavo trys violončelistai — R. Armonas, R. Urba ir A. Malcys. Iš jų tik vilnietis R. Urba laimėjo specialų vietinio komau-niumo centro komiteto prizą už geriausią S. Prokofjevo sonatos atlikimą. Vertintojų komisija, vado-caujama D. Safrano, konkurso lai-mėtojais paskelbė: I vietos — Maskvos Gnesinų instituto vidurinės muzikos mokyklos atstovus A. Rudiną ir A. Kniazevą, II vietos — Maskvos konservatorijos studentą S. Sudzi-lovskį, III vietos — Leningrado kon-servatorijos studentą O. Stolpnerį ir maskvietį V. Ponamariovą, kuris studiją gilina Gnesinų institute. Jie dalyvaus tarptautiniame P. Čaikovskio konkurse.

SOL. NIJOLĖ AMBRAZAITYTĖ, Vilniaus operos mezo-sopranas, grįžusi iš Kanados, jau koncertavo Vilniuje ir Druskininkuose su dviem orkestrais — neseniai įsteigtu ir R. Apanavičiaus vadovaujamu liaudies muzikos, o taip ir su lengvosios muzikos orkestru, kuriam vadovauja A. Končius. Prieš Kalėdas keturi sol. N. Ambrazaitytės koncertai įvyko Ukrainoje su pianisto Augustino Maceinos palyda. Išvykos repertu-are buvo senoviniai rusų klasikų ro-mansai, lietuvių kompozitorių kūriniai bei operų arijos.

TRADICINIS KONKURSAS “Grok, Jurgeli!”, aštuntą kartą surengtas Kaune, sutraukė nemažą skaičių kaimiškųjų kapelių, etnografinių ansamblių bei atlikėjų. Pagrindinį prizą laimėjo kaimiška Vilniaus uni-versiteto kapela. Kompoz. J. Gai-zausko prizas etnografinių ansamblių grupėje teko Jurbarko rajono kultūros namų saviavieklinėms. Individualiuose pasirodymuose konkurso laureatų vardus išskiovio erzvikietis A. Janušas ir kaunietis J. Mačiulis, groję mažomis armoni-komis. “Nemuno” žurnalas prizas už nuotaikingiausią programą paskirtas kaimiška Biržų rajono kultūros namų kapelai.

PENKTAJAME SĄJUNGIAME PIANISTŲ konkurse Leningrade su-silaukta 41 dalyvio iš 11-kos respubli-kų ir 20-ties Rusijos miestų. Į baigmines varžybas buvo atrinkti šeši pianistai, jų tarpe ir vilnietė Mūza Rubeckytė. Pirmąsias dvi vie-tas laimėjo maskviečiai M. Pletnio-vas ir J. Rvykinas, trečiąją — M. Rubeckytė, su simfoniniu orkestru atlikusi P. Čaikovskio ir S. Prokof-jevo koncertus. Konkurso laimėtojai dalyvaus tarptautiniame P. Čaikovs-kio konkurse Maskvoj. M. Rubeckytė yra baigusi Vilniaus M. K. Čiurlio-nio meno mokyklą, studijavusi Vil-niaus konservatorijoje pas prof. J. Karnavičių ir Maskvos P. Čaikovskio konservatorijoje pas prof. J. Flierą. Konkurse taipgi dalyvavo vilnietis R. Bekionis, nepatekęs į geriausiųjų eiles.

MASKVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS rūmuose savo parodą surengė dail. J. Kuzminskis. Jo kūrybai at-stovavo apie 100 grafikos lakštų, knygų iliustracijų ir piešinių.

LIETUVOS LIAUDIES BUTIES muzėjus Rumiškėse šiemet susilau-kė apie 100.000 lankytojų. Seštadie-niais ir sekmadieniais jiems koncer-tus rengė muzėjus liaudies muzikos grupė bei kiti kolektyvai. Muzėjus buvo praturtintas XVIII š. pabaigos žemaičio ūkininko sodyba, augštatinko valakininko ir sklypininko sodybo-mis. Jame dabar jau sutelkta apie 14.000 įvairių rodninių.

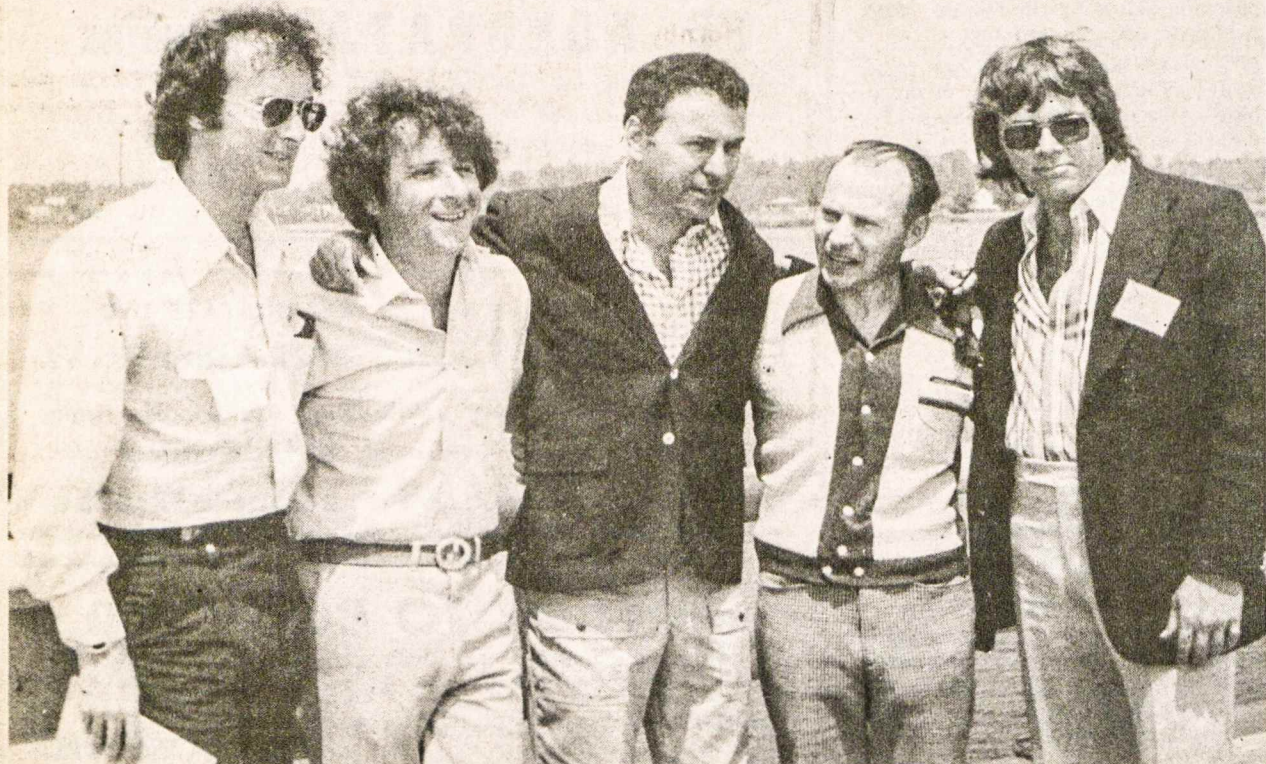
VILNIAUS FIIHARMONIJOJE debiutinį koncertą turėjo A. Krogerto vadovaujamas kamerinis Kompozito-rių Sąjungos vyrų choras. Su pianis-tės H. Znaidzilauskaitės palyda bu-vo atliekami naujausi lietuvių kom-pozitorių — E. Balsio, V. Laurušo, V. Bagdono, V. Budrevičiaus, A. Bražinsko kūriniai, papildyti rusų ir tarptautinių klasikų kompozicijomis. Šią programą choras taip pat atliko Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose.

IŠ KONCERTINĖS KELIONES Čekoslovakijoje grįžo Kauno poli-technikos instituto choras “Jaunys-tė” su vadovu R. Varnu. Išvykos re-pertuare buvo M. K. Čiurlionio, J. Grudčio bei kitų kompozitorių dai-nos, suskirstytos į tris programas — festivalinę, konkursinę ir koncerti-nę. Iš tarptautinio choro festivalio Pardubicėje “Jaunystė” parsivežė prizą už geriausią programos drama-turgiją. Jos koncertai taipgi įvyko Brno, Ostravos bei kituose miestuose.

VELIONIES DAIL. S. KRASAUS-KO grafikos darbų paroda įvyko R. Berlyne. Atidaryme dalyvavo jo naš-lė N. Krassauskienė ir rašytojas M. Sluckis, dalyvius supažindinęs su S. Krassausko gyvenimu bei kūryba. Tarp išstatytų rodninių buvo ciklai — “Nemirtingumas”, “Giesmių gies-mė”, “Vasara”, “Langas”, “Moters gyvenimas”, “Siekiai” ir “Amžinai gyvi”.

VYTAUTĖS ŽILINSKAITĖS hu-moreskas “Raudonkepuraite”, “Spor-to salėje”, “Operoje”, “Direktoriaus kabinete”, “Po skyrybų” atspaudė lenkų žurnalas “Magazyn Rodziny”. Humoreskas vertė B. Benecka.

V. Kst.

Simas Kudirka su jo filmo aktoriumi ir gamintojais New Hampshire valstijoje filmo gaminimo metu. Iš kairės: Bruce Sallon, Gerry Abrams, Alan Arkin, Simas Kudirka, Richard Briggs Nuotr. D. Kezienės

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

paštininkų darbu. Spaudoje mesti kaltinimai liečia spardymą mažų siuntinėlių vietoje futbolo, nors jie turi etiketę, liudijančią dūžtamą turinį, svaidymą patefonom plokštelė, pašto su n k v e ž i m i ū panaudojimą asmeniniams reikalsams, draugų perkraustymui iš Toronto į kitus miestus, paštininkų miegojimą naktinėje pamainoje, pasitenkinant tik pusvalandžio darbo. Kaikuriuose pašto skyriuose net ir dieninėje pamainoje dirbama maždaug po keturias valandas. Vagiamos vertingės prekės bendrovių siuntos, ant jų užklijuojant savo adresą. Šiuo atveju ilgai priešai paštininkai laikosi principo vogti tik bendrovių siuntas, bet neliesti privačių asmenų siuntų. Šiuos pranešimus spaudai yra pateikę kaikurie paštininkai su sąlyga, kad jų pavardės nebus skelbiamos, nes jie bijo unijos radikalų ir net pašto vadovų keršto. Dalį šių kaltinimų, pateikdami pavardes, patvirtino asmenys, dirbę, bet dabar jau nedirbantys Toronto pašte. Kanados paštininkų unijai dabar vadovauja J. C. Parrotas, pakeičęs J. Davidsoną, kuris viešai buvo pareiškęs: "Visuomenė tegu eina po vėlnių, jeigu ji mūsų nesupranta!" Tokiais žodžiais jis gynė legalius ir nelegalius paštininkų streikus. Padirbėjęs Otavos pašte, J. Davidsonas unijos vadovybės vėl buvo pakviestas techniniu patarėju Ontario provincijos unijos skyriuje. Unijos protesto jau susilaukė pašto min. J. J. Blaiso nutarimas paskirti advokatą R. Heenaną tarpininku pašto ir unijos narių nesutarimams spręsti. Pasak unijos vado J. C. Parroto, adv. R. Heenanas yra pasižymėjęs savo pastangomis siaurinti darbininkų teises.

Ontario susisiekimo min. J. Snow didžiausią 11,8% sumažėjusiomis gyvybės aukomis automobilių nelaimėms per 1977 m. pirmuosius devynis mėnesius. Tame laikotarpyje pernai juo 712 asmenų, o 1976 m. — 807. Statistiką liudija, kad aukų skaičių sumažino priverstinis saugos diržų įvedimas šioje provincijoje. Pirmajame perykščiaime pusemetyje žuvo 212 automobilių vairuotojų, važiausių be saugos diržų, bet tik 50, kurie buvo užsidėję diržus. Panašią proporciją sudaro ir žuvusieji keleiviai automobiliuose: 132 — be diržų, 19 — su diržais. Daugeliu atvejų automobilio nelaimė ir vairuotojų, ir keleiviams baigiasi tik sužeidimu, kai jie naudoja diržus. Tokią išvadą perša sužeidimų pagausėjimas per pirmuosius devynis 1977 m. mėnesius iki 57.694, kai tuo tarpu tame 1976 m. laikotarpyje sužeistų asmenų buvo 49.181.

Kalėdų išvakarėse brangios dovanos susilaukė Toronte gyvenantys vengrai Julius ir Julijana Gecki — Maltono aerodrome jie sutiko po 12 metų iš komunistinės Vengrijos išleistus tris savo sūnus, sulaukusius paauglio amžiaus. Julius ir Julijana Gecki, pabėgę iš Vengrijos sukilimo metu, Kanadon atvyko 1957 m. Vaikus Vengrijon jie pasiuntė pas gimines 1965 m., kai du iš jų susirgo astma, nes ten yra palankesnės klimato sąlygos šiai ligai įveikti. Vaikų sugrąžinimu Kanadon buvo pradėta rūpintis 1972 m., bet visos pastangos lig šiol buvo nesėkmingos. Išvažiavimo vizos, matyt, dabar buvo duotos dėl Belgrado konferencijos. Pas teta, gyvenančią prie Budapešto, tebera likusi dukrelė Viktorija, 13 metų amžiaus, kuri tebeserga astma.

Iš Toronto Jugoslavijon deportuojamas nelegalus imigrantas Ivo Bernatovič, kroatas, kovojęs prieš J. Tito režimą, bandė nusižudyti Britanijoje, Londono Heathrow aerodrome. Išsiveržęs iš jį lydėjusių dviejų jugoslavų saugumiečių, jis trenkė savo galvą į metalinę tvorą, sunkiai susižeidė ir buvo nuvežtas į Pentoville kalėjimo ligoninę. Kanados imigracijos pareigūnai jį nutarė išduoti Jugoslavijai, kai pas jį buvo rasta sprogmenų, įrodžiusių teroristinę veiklą. Toronto kalėjime jis pasiprašė katalikiškų ligonio apeigų, teigdamas, kad Jugoslavijoje jo laukia neišvengiamas sušaudymas. Britanijos imigracijos pareigūnai dabar žada praveisti išsamų viso incidento tyrimą.

Kanados vakarų, šiaurės ir rytų pakrantes saugo tik 20 pasesnųjų naikintojų. Premjero P.

E. Trudeau vyriausybė pagaliau nutarė pakeisti juos naujais karo laivais, ir parūpinti darbo 4.600 darbininkų laivų statyklose. Naujų laivų projektams paruošti jau paskirta \$63 milijonai. Iki pirmo laivo pastatymo reikės mažiausia 8 metų. Pirmiausia bus pakeisti seniausieji šie naikintojai. Jų pakeitimui reikės \$1,5 milijono.

Kanados monetų kalykla atšaukė naujos vieno cento monetos pasirodymą nuo š.m. sausio 1 d. Jos diametras nuo 19,05 milimetro buvo sumažintas iki 16 ir pasidarė beveik lygus Toronto TTC susisiekimo bendrovės metaliniams bilieteliams, kuriais atidaromi automatiniai įėjimo varteliai požeminių traukinių stotyse. Tų vartelių automatų pertvarkymas būtų pareikškęs apie \$300.000, jeigu būtų pavykę išspręsti technines problemas. Priešingu atveju varteliai būtų galėję važinėti požeminiais traukiniais už vieną centą. Protestą pareiškė ir įvairūs gėrimus bei rūkalus parduojančių automatinų mašinų bendrovės, nes naujoji cento moneta ir suplanuotoji 10 centų moneta nežymiai skiriasi tik savo svoriu. Monetų kalyklos specialistai dabar žada iširti šias problemas. Naujos monetos greičiausiai pasirodys tik 1979 m.

Toronto žydų vakarienėje, kuri buvo skirta Izraeli remiančiam fondui, dalyvavo Ontario premjeras W. Davis. Fondo atstovas L. Schiperis jam pranešė, kad Izraelio vyriausybė prie Jeruzalės įrengs 16 akrų plotą užimančią pramogų centrą ir, pagerbdama premjerą W. Davis, jį pavadins Ontario Place. Tokį pavidirimą jau turi Ontario pramogų centras, kuriam buvo panaudotos dirbtinės salelės prie Toronto CNE parodos Ontario ežero pakrantėje. Premjeras W. Davis pagerbimo susilaukė už savo griežtą liniją, smerkiančią vadinamąjį arabų boikotą, nukreiptą prieš Izraelį. Juo stengiamasi atgrasyti didžiasias bendroves nuo prekybinių ryšių su Izraeliu bei investicijų tame krašte. Bendrovėms, užmezgusioms tokius ryšius, arabų šalys neduoda jokių užsakymų, neperka jų gaminių.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvii Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

"Sport za Rubėžom" paskelbė 1977 m. geriausių pasaulio ir Europos plaukikų sąrašą. Moterų 200 m plaukimo krūtine grupėje ketvirtąją yra šiaulietė V. Penkauskaitė, pagerinusi Lietuvos rekordą iki 2 min. 36,10 sek. Už ją pernai buvo greitesnės trys plaukikės: leningradietė J. Bogdanova (2 min. 35,04), R. Vokietijos atstovė A. Gozė (2 min. 35,25 sek.) ir danė S. Nilson (2 min. 35,34 sek.).

Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos jaunųjų plaukikų susitikimą 193: 151 laimėjo sovietų rinktinė, kurioje buvo vilnietė L. Kučiūsyte ir kaunietis T. Lagunevičius. Abu jie tapo laimėtojais. L. Kučiūsyte, nuplaukus 200 m krūtine per 2 min. 40,9 sek. pagerino Lietuvos mergaičių rekordą ir pasiekė geriausią pasekmę 1977 m. Sovietų Sąjungoje. T. Lagunevičius 100 m nugara nuplaukė per 1 min. 2,2 sek., pasiekdamas Sovietų Sąjungos jaunųjų rekordą.

Varžybose dėl "Sporto" laikraščio taurės dalyvavo 62 Lietuvos moterų krepšinio komandos. Laimėtojas išryškino baigminiai susitikimai Vilniauskijs. Po 13 metų čempionėnėl vėl tapo Vilniaus universiteto studentės, treniruojamos L. Gedminienės. Jų "Mokslo" komanda 72:53 rezultatu įveikė kauniečių "Bangą", treniruojamą A. Puidoko. Trečioji vieta teko trenerio J. Kuliesiaus paruoštoms šiaulii "Logikos" atstovėms, nugalėjusioms Kauno "Atletą". 75:57. Geriausių žaidėjų vardus išsiskovojo: "Mokslo" atstovės — gynėja B. Minkevičiūtė, kraštinė puolėja B. Savickaitė, o "Bangos" krepšininkė N. Daugirdienė buvo geriausia vidurio puolėja.

VYČIO ŽINIOS

Buvusiai Vyčio sporto klubo pirmininkei Sofijai Kasperavičiūtei-Baliūnienei ir buvusioms Vyčio futbolininkams Adolfui ir Vytautui Kasperavičiams, netekus mylimos mamos, reiškiamė gilią užuojautą.

Algis Janušauskas praėjusią vasarą dalyvavo keliuose lengvosios atle-

Ateitininkų žinios

Jaunučių berniukų ir mergaičių susirinkimai bus sausio 8, sekmadienį, 2 v.p.p., seselių namuose. Visi jaunučiai privalo dalyvauti.

Vyr. moksleivių ideologiniuose kursuose Dainavoje iš Toronto dalyvavo 5 moksleiviai. Šių metų kursų tema buvo "Akiologija". Tie kursai Dainavoje per Kalėdų atostogas vyksta jau per 10 metų. Jų organizatorius ir programos paruošėjas yra kun. St. Yla. Jis į tuos kursus yra įdėjęs ne tik daug darbo valandų ir dienų, bet ir savo širdies.

Toronto moksleiviai nuosirdžiai dėkoja tėvų komitetui už finansinę paramą į kursus vykstantiems. Taip pat dėkojama M. Razgaitienei, kuri visus kursantus maitino ir rūpinosi, kad visi būtų sotūs.

"Džiaukimės gyvenimu" yra Toronto moksleivių kuopos metinė tema. Ta tema yra nagrinėjama daugeliu požiūriu: džiaukimės, kad esame krikščionys, kad esame Dievo vaikai — Jėzaus atpirkti; džiaukimės, kad gyvename laisvėje; džiaukimės, kad turime draugų; džiaukimės, kad esame ateitininkai ir t. t.

Skautų veikla

• Skautų tėvų komitetas dėkoja visiems, aukojusiems laimikus bazarui, kuris įvyko lapkričio 12 d. Prisikėlimo salėse. Ypač pasidžiaugta gausiu dalyvių skaičiumi.

• Romuvos stovyklavietės metinis narių susirinkimas įvyks sausio 8, sekmadienį, 11 v.r., skautų būkle.

• Rasai Baliūnaitė ir Viktorui Lukošui, jų močiutei Jievai Kasperavičiūtei mirus, gilią užuojautą reiškia "Satrijos" ir "Rambyno" tuntai.

• Skautų Kūčios įvyko gruodžio 18 d. Prisikėlimo salėje. Esant ir labai nepalankiam orui, susirinko gausūs būrys skautų-čių ir tėvų. Oficialią dalį pradėjo tuntininkė V. Grybiene, pakviesdama s. Tėvą Augustiną maldai. Trys simbolinės žvakės — Dievui, Tėvynei ir artimui buvo uždegtos kun. A. Zilinsko, s. L. Kalinausko ir viešnios skautininkės E. Sakienės iš Buffalo, N.Y. Trumpą programą atliko "Vaidilučius" draugovė. Jas paruošė s. P. Saplienė. Jūrų skautės pagiedojė kalėdinę giesmę. Bendrai sugiedota keletas kalėdinių giesmių, kurioms vadovavo I. Pankrienė. Mažieji buvo apdovanooti Kalėdų senelio.

• J Australijai išvykstantiems — S. Kazilevičiūtei, R. Bubelytei, A. Kalinauskaui, T. Senkevičiūtei, M. Tarvydai, R. Turūtai, A. Gildžiui ir S. Namikiui palinkėta laimingos kelionės. Jiems įteiktos nuvežti vėliavos: Kanados — s. K. Batūra, "Satrijos" ir "Rambyno" — tuntininkai V. Grybiene ir V. Turūta. Padėkos žodį tarė tunt V. Turūta visiems atvykusiems, tėvų komitetui, Birutės draugovei ir jų darbščiai draugininkei R. Valickienei už suorganizavimą maito ir stalų paruošimą.

• Skautiškas aciu Birutės draugovei, v.s. B. Stundžiui, ps. V. Turūtai už paaukojusias skautiškas knygas Lietuvii Namų bibliotekai.

• Vilkiukų iškyla įvyko gruodžio 11 d. Aplankyta "Casa Loma" piliis. Sekanti sueiga įvyks sausio 9 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje.

O. Balsienė

REAL ESTATE LTD.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaauštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūšys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėjimas.

NETOLI PRISIKĖLIMO parapijos šventovės keturbutis. Gražūs, erdvūs butai po 4 kambarius. Alyva šildomas. Keturi garažai. Nėdėlis įmokėjimas ir viena atvira skola.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, prabangus vienaauštis sklypo, 4 miegamųjų; 3 modernios vonios. PARDUOTAS. Prašoma kaina tik \$89.000. Vertas daiktų.

QUEEN-CALENDER, atskiras plytų namas, 3 augštus; 3 modernios virtuvės ir prausyklos. PARDUOTAS. Testamentinis paliknis. PARDUOTAS. \$55.000.

INDIAN RD. — ARTI BLOOR, atskiras mūrinis namas, 3 augštai, 4 kambariai pirmame augšte; labai gerame stovyje; privatus įvažiavimas, dvigubas garažas. Įmokėti apie \$25.000.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie \$25.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis
537-2869

A. Garbenis
489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8¼% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
7½% už spec. taupymo sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 18 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149
M6P 1A6

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

Louis Temporale — oficialus skulptorius —

Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pagaidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario
Tel. 533-5454

Lietuviams daroma NUOLAIDA

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
Telefonai 533-8451, 533-8452

R. Chutkan & Co. Ltd.
Realtor
REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE

HIGH PARK-BLOOR, šiuurksčių plytų 7 kambarių atskiras namas; centrinis planas, platus privatus įvažiavimas su pristatytu šalia garažu; kaina sumažinta \$10.000 dėl skubaus pardavimo; sklypo priekis — 57 pėdos.

PRINCE EDWARD DR.-BLOOR, gražus, didžiulis 7 kambarių vienaauštis (bungalow); centrinis šaldymas, užbaigtas rūšys su atviru židiniu; gražus kiemas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; viena atvira skola.

HIGH PARK BLVD., didžiulis 15 kambarių, atskiras namas; vandeniu-alyva šildomas; privatus įvažiavimas; apie \$40.000 įmokėti, viena atvira skola.

JANE-BLOOR, dvibutis; prašoma kaina tik \$82.000; didelis kiemas, garažas, netoli Bloor, 5 kambariai pirmame augšte.

SWANSEA, atskiras 7 kambarių namas; prašoma kaina tik \$60.500; reikalingas remontas; netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, 5 kambarių vienaauštis (bungalow); garažas su privačiu įvažiavimu; vandeniu-alyva šildomas; netoli Bloor, prašoma kaina \$69.900.

KINGSWAY, atskiras 5 kambarių vienaauštis, (bungalow); alyva šildomas; privatus įvažiavimas; prašoma kaina \$65.900, mažas įmokėjimas.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių, atskiras namas, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu; viena skola; visai netoli Bloor ir Lietuvių Namų.

WINDERMERE-BLOOR, sumažinta kaina iki \$65.000; atskiras 7 kambarių namas; garažas; reikalingas remontas; netoli Bloor; skubus pardavimas.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555

namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 13 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 8½%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10 - 8	
Šeštadieniais 9 - 1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdadieniais 9.30 - 1	asmenines 9½%
	nekiln. turto 9¼%
	investacines 10%

Skyrius ANAPIJJE veikia sekmdadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — nepelNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomie televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityres specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbals

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Sniginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

- Užsakymai priimami telefonu
- Nemokamas pristatymas

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862) Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus taisymus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tomošius

Didžiosios dienos Toronte

(Atkelta iš 1-mo psl.)
S. Ziemelytė, J. Sriubiskienė ir kt.

Kitos Toronto įžymybės

Toronto miestas turi 2.3 mil. gyventojų ir yra etninis Kanados centras. Verta pamatyti: Canadian National Tower (bokštas), augščiausias pastatas pasaulyje (per 1800 pėdų), miesto rotušė, Casa Loma pilis, Royal Ontario Museum, provinciniai parlamento rūmai, Ontario Place — virš vandens ant stulpų pastatytas įvairių paviljonų ir įdomybių centras, kainavęs 23 mil. dol., Science Centre, Eaton prekybos centras miesto vidury, zoologijos sodas, High Park ir visa eilė kitų gražių parkų, senoji miesto rotušė, bankų centrai ir eilė kitų architektūrinių pastatų. Šiaurinę miesto dalį kerta Hwy. 401 — Macdonald - Cartier 12 linijų Freeway. Labai gerai išplanuotas plentų kompleksas. Prie jo suplanavimo dirbo ir lietuviai inžinieriai. Kaip vyksta judėjimas, iš helikopterų stebi atvykę inžinieriai — kelių planuotojai iš Europos, Sov. Sąjungos ir net JAV.

Pasaulio Lietuvių Dienų metu Toronte vyks įvairių tautybių savaitė — Karavanas: įrengiami etninių grupių paviljonai su tautinėmis parodomis, muzika, valgiais ir gėrimais. Lietuvių paviljonas "Vilnius" bus įrengtas Priskelimo parapijos patalpose.

Sunku viską suminėti, tačiau atostogos, praleistos Toronte, turėtų palikti smagių prisiminimų. Visi lietuviai iš arti ir toli kviečiami atsilankyti.

Lietuvių vasarvietės

Apie 85 mylias nuo Toronto yra Georgian Bay įlanka. Tai ilgiausias gražaus smėlio paplūdimys pasaulyje. Springhurst Beach vietovėje daug lietuvių vasarnamių, kun. P. Azubalio pastangomis pastatyta salė, kur vasaros metu laikomos pamal-

dos, sporto aikštė ir patalpos stovyklavimui. New Wasaga Beach vietovėje Tėvai pranciškonai turi didžiules stovyklavimo patalpas, talpinančias apie 200 stovyklautojų. Nepaprastai gerai suplanuota ir labai smagi atostogų vietovė. Sportininkai, skautai, ateitininkai ir kitos organizacijos čia rengia stovyklas.

Pusantros valandos kelio nuo Toronto yra Niagara Falls krioklys. Irgi verta pamatyti. Jei atsisrastų lietuviškų šeimų norinčių po Pasaulio Lietuvių Dienų ilgiau paatostogauti, būtų galima surengti stovyklą. Visais reikalais kreiptis: PLD Informacija, 1011 College St., Toronto, Ont., Canada M6H 1A8.

J. Karka, pirm.

PLD spaudos-informacijos komisija

Thunder Bay, Ont.

ŽYMI VEIKEJA IR MENO KRIKŲ Rita Ubracio, pakviesta kalbėti soroptistų klubo susirinkime, prisiminė anksčiau buvusį lietuvių koncertą, kurio programą atliko solistai — G. Capkauskienė, V. Verikaitis ir akompaniatorius J. Govėdas. Esą tokiame koncertui reikėtų ne 200 vietų salės, bet 1.000 arba 2.000, kad augšto lygio programa galėtų pasigėrėti plačioji visuomenė. Lietuviai džiaugiasi tokiu puikiu įvertinimu jų pastangų. E. J.

Calgary, Alberta

KALĖDŲ EGLUTĖ surengė šeštadienį lietuvių mokykla Unitarian šventovės salėje. Mokiniai ir tėvai sutiko Kalėdų senelį (J. Stankevičius), kuris išdalinė dovanėles. Dovanas gavo taip pat mokyklos patalpų šeimininkė V. Dubauskienė ir mokyklos vedėja G. Noreikienė. Prie Kalėdų eglutės visi sugiedojo "Tili naktis, šventa naktis" (mokyt. I. Salcauskienė). Trys mokinių poros pasako "Ožiukus" (mokyt. Jaugelienė). Vaidinimą "Kalėdų naktį" inscenizavo mokyklos mokiniai (mokyt. E. Krausienė). Mažieji darželio lankytojai pasako ratelį (mokyt. I. Brennan ir B. Simonienė). Po programos visi susėdė vakarienei — kavutei. Mokyklos mokinių pasirodymas pradiuogina tėvus ir visus besidominčius lietuviškos mokyklos veikla.

VYSK. V. BRIZGYS atsiuntė padėkos laišką ir sveikinimus visiems, prisiminusiems jo 50 metų kunigystės sukaktį. Gautą piniginę auką iš Kalgaro lietuvių skiria mūsų Tėvynės reikalams ir visus aukojusius prisimins maldose. Kor.

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turmas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DYASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESE" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINA ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079

Nemokamas įkainojimas

Skambinti (collect)
Tel. 1-936-4612

FRANK BARAUSKAS LIMITED

REAL ESTATE BROKER

- Patarnavimas lietuvių kalba
- Nemokamas namų įkainojimas
- Didelis namų pasirinkimas

Ištaigos telefonas: 233-3323

R. Stasiulis 245-1297

3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

Lietuviška maisto krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ

- Priiame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave.,

Telefonas

Toronto, Ont. M6R 2N5

Savininkai

531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Toronto gintarietės atlieka meninę programą Nijorko lietuvių Kultūros Židinyje

Nuotr. O. Burzdžiaus

SKAITYTOTOJAI PASISAKO

TORONTONT

MONTREALIEČIŲ EKSKURSIJA

Stebėtojas, reagudamas į mano pasisakymą, klysta rašydamas, kad montrealiečių jaunimo ekskursija buvo panaudota komunistinei propagandai. Gal jis nusivils sužinojęs, kad kaip tik šis jaunimas buvo panaudotas mūsų laisvų lietuvių propagandai. "GK" puslapiuose yra dažnai rašoma, kad mūsų jaunimas jau nekalba lietuviškai, o čia kaip tik per visą Lietuvą televizijos ekrane nuskambėjo ne tik šiu jaunųjų lietuvių kalba, bet ir dainos. Man viena giminaitė rašė iš Vilniaus, kad ta diena, kai buvo rodoma šis laida, visa Lietuva sėdėjo prie televizijos ekrano ir džiaugėsi pirmą kartą išvydę laisvajį jaunimą. Jautresnis žmonės verkė iš džiaugsmo. Tokio pasirodymo mes už jokių pinigų neįstengtume gauti, o šis jaunimas tai padarė ir mums pasitarnavo.

Toliau Stebėtojas rašo, kad "Tėviškės" įstaigos uždavinys rodyti komunizmo laimėjimus ir panaudoti jaunimą savo tikslams. Jeigu ji tai bandė, tai tas bandymas tikrai nepavyko, ir laimėtojai liko montrealiečiai. Negi Stebėtojas mano, kad mūsų jaunimas yra toks naivus?

Mes matėme, kad jie grįžo dar didesniais patriotais, geresniais lietuvišiais, ir jiems nutaūtėjimas jau negresia.

Teisingai vienas korespondentas "Darbininko" 42 nr. šitaip rašo: "GK" net iš 17 jų (montrealiečių ekskursantų) išspaudė pasikalbėjimus. Tačiau jaunuoliai, atrodo, buvo sąmoningi, vyko pasirodė. Jie visi sakė, kad su Lietuvos istorija yra susipažinę šeštadieninėse mokyklose, o juos domino graži Lietuvos gamta ir žmonių gyvenimas (ir kultūrinis, ir ekonominis). Jie visi džiaugėsi gyva lietuvių kalba tėvynėje, giminiui ir kitų sutiktų žmonių nuosirdumu. Būdinga, kad nė vienas pokalbininkas nepagarbino "tarybinės pažangos", daugumas skundėsi, kad per mažai gavo pažinti tikrą žmonių gyvenimą."

Taigi matome, kad Stebėtojas smarkiai klydo, puldamas šį jaunimą ir jo vadovus, ir nepastebėjo jų pasisakymų "GK".

Verdunietė

"JEI BŪCIAU VILNIETIS"

Suvalkų sutartyje dalyvavo vienas iš žymiausių vilniečių — M. Biržiška. Lenkai ir tada buvo "draugiški", kaip ir dabar S. Setkui, bet tuo pačiu metu planavo pagrobti Vilnių. Dabartinis draugiškumas yra panašus. Tai rodo faktas: visur, priimančiose lietuvių rezolucijos atkurti nepriklausomą Lenkiją su Vilnium ir Lvivu, o S. Setkaus "draugai" neprotestuoja. Tai reiškia, kad pritaria tom rezolucijom.

Lenkam daug lengviau draugiškai kalbėti su lietuviais, kurie lenkam jokios skriaudos nėra padarę, negu vilniečiui, kuris patyrė ne tik Vilniaus pagrobimą klastingų būdų, bet ir pergyveno mėlymą iš mokyklų, persekiojimą už kalbėjimą lietuviškai, žiaurų kankinimą kalėjimuose. Vis dėlto vilniečiai ir po viso to nevengia kalbėti, tik jis nori budėti ir neduoti užmigti kitiems, kad lenkai vėl nepanaudotų tų pačių metodų —

neužgrobtų ne tik Vilniaus, bet ir visos Lietuvos.

Apie lenkus politikus aš nesu tokios geros nuomonės, kaip S. Setkus. Jei lenkai būtų buvę geri politikai, tai gal ir antro pasaulinio karo nebūtų buvę. Jei lenkai, užuot grobė Lietuvos žemes, būtų sudarę sąjungą apsigynimui nuo didesnių priešių, jei vietoj pasidalinimo Ukrainos ir Gudijos su sovietine Rusija būtų jiems padėję sukurti savo valstybes ir sudarę bendro gynimosi sutartį, jei vietoj Čekoslovakijos pasidalinimo su Hitleriu būtų taip pat sudarę bendro gynimosi sutartį ir tą sąjungą būtų išplėtę ligi Suomijos imtinai, — tai būtų buvusi tokia tvirtovė, kurios niekas nebūtų drįsęs paliesti.

Ko dabar lenkai laukia? Gudija jau baigiama rusinti, Baltijos kraštai ir Ukraina rusinami dideliu tempu. Ir jei surusins, tai Lenkija bus tarp meškos dantų — beliks tik sukratyti.

Tiesa, lenkai taip pat galvojo užgrobtus kraštus sulenkinti, bet pamiršo, kad turi aplink save daug galingesnių priešių. Man teko kalbėtis su vienu lenkų kariškiu apie greitą jų pralaimėjimą. Jis pradėjo labai keikti ukrainiečius už tai, kad jie ne tik nekariavo už Lenkiją, bet dar ir išėjo prieš lenkus. Aš jam atsakiau, kad jis neras žmogaus, kuris norėtų kariauti už pavergėją. Tai rodo, kad užgrobtas kitų kraštų Lenkija tik susilpnino.

Lenkai mato kitų daromas klaidas politikoje, bet nenori kreipti dėmesio į savo klaidas. Kadangi lenkai turi didybės maniją, tai aš labai abejoju ar S. Setkui pavyks juos perkalbėti ir prieiti prie nuosirdaus bendradarbiavimo.

A. Basalykas

Delhi, Ontario

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju mane lankiusiems Sv. Juozapo ligoninėje Hamiltone ir namuose giminėms bei pažįstamiems iš Hamiltono, Toronto, Delhi ir Tilsonburgo, KLM Moterų Draugijos Delhi skyriui ir susirinkimo dalyvėms už gėles, atvirukas, dovanėles bei pareikštas užuojautas.

Taipogi dėkoju sūnui Vytautui, kurio atvykimas iš tolimos Bermudų salos ir jo su manimi praleista savaitė, sustiprino mane moralškai ir fiziškai.

Visiems nuosirdžiai dėkinga —
Marija Rudokienė

Sol. Rimas Strimaitis, tenoras, vėl pakviestas dainuoti Čikagos lietuvių statomoje G. Verdi operoje "Nabucco". Savo vaidmenį jis rengia, vadovaujamas muz. St. Gailevičiaus, dirbusio nepriklausomos Lietuvos operoje.

PADEKA

Dėkoju visoms ponios ir panelėms už man suruoštą mergvakarį, dalyvavimą ir už tokį turtinę krautį.

Ačiū dar kartą —

Raminta Šapočkinaitė

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET WEST,

TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiem skaitytojams **tik \$9.00 metams**

(reguliari metinė prenumerata — \$12.00)

Prašu siuntinėti "Tėviškės Žiburius" ištisus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės Žiburiai",
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiems susipažinti "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

A+A

STEFANIJAI KALŪZIENEI

mirus, jos vyrą ALEKSANDRĄ ir gimines nuoširdžiai užjaučia —

K. B. D. Žutautai ir
sūnūs su šeimomis

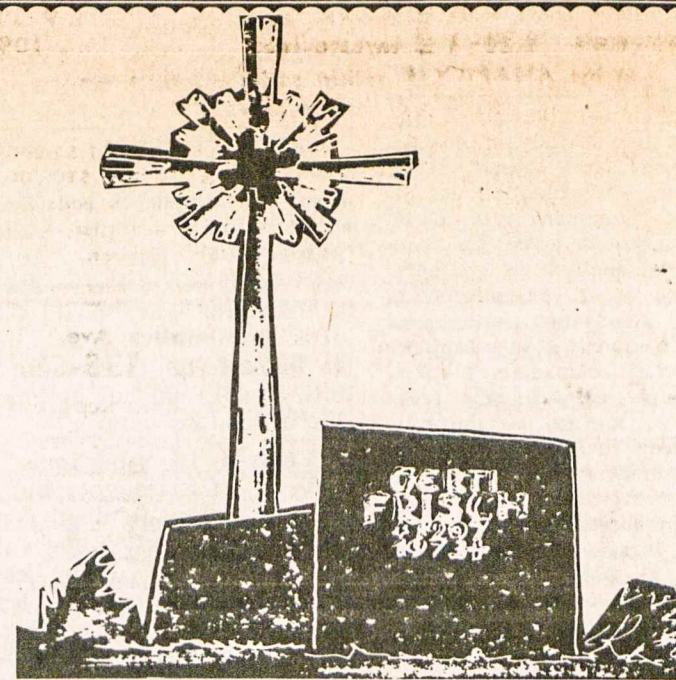
A+A

ANTANUI SODAČIUI

mirus, dukrą LIUDMILĄ SUKAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

E. V. Stabingiai
S. A. Šukačiai

Hamilton, Ont.

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškos darbas, puikus lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė

Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

- * Namų — Gyvybės
- * Automobilių
- * Komerciniai

TORONTONT

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Toronto vyskupas padėjęs T. Fultonas Kalėdų ir N. Metų sveikinime rašo: "Sveikinu kunigus ir parapijiečius, atlikusius didelį darbą — pastačiusius Lietuvos Kankinių šventovę ir sutelkusius apie ją parapiją. 1978 metais naujosios šventovės šventinimas tebūna jums didelio džiaugsmo diena".

— Sudėjus kilimus ir naujus suolus, pamaldos bus laikomos naujoje šventovėje. Šventinimo iškilmės įvyks vėliau, idėjus naujus vitražus ir altorių. Šventovės statybai aukėjo \$350: N. Balčiūnienė; po \$200: K. Z. Lemberaitis, J. M. Uleckai, A. A. Lukošiai, P. Balčiūnas, A. G. Sprainaičiai, B. M. Norkai; \$150: A. S. Pacevičiai; po \$100: A. Venckus, J. Dičpetris, G. P. Kurpiiai, J. Klipčius, J. J. Zenkevičiai, K. O. Ivanauskai, J. O. Govedai, J. Prisas, V. Streitas, V. S. Normantai, A. T. Sekoniai (Wasaga Beach), V. V. Ivanauskai, P. M. Pranaičiai, P. O. Dabkai, U. Bleizgienė; po \$50: J. O. Kirvaičiai ir A. Stadienė. Visiems geradariams nuosirdi padėka.

— N. Metų sutikimai vyko trijoje salėse. Lietuviai juos sutiko didžiojoje Anapilio salėje. Anapilio tarbos uolaus darbo dėka buvo skolingai išpuošta salė, "Candelights Catering" (p. Bubulienė ir p. Juknienė) paruošė skanų maistą, šokiams grojo A. Kaminskio "Muzika". N. M. parengimas skaitomas gerai pavykusių. Visiems, prisidėjusiems prie parengimo, nuosirdi padėka.

— 1977 m. parapijoje turėta 16 krikštų, 18 vestuvių. Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota 97 tautiečiai (įskaitant Torontą ir kitas kolonijas). 1976 m. laidotuvių buvo 58.

— N. metų išvakarėse šv. Jono liet. kapinėse palaidotas a.a. Kazimieras Stulpinas 78 m.

— 1978 m. sekmadienio aukų vokiečiai bus išdėstyti pagal alfabetą Anapilio priesalyje.

— Pamaldos: sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Antaną Dobilą, 11 v. už a.a. Kleopą Daulenskį ir a.a. Nijolę Rirkytę.

Lietuvių Namų žinios

— Kūčių vakarienės programa pradėta visų dalyvių kalėdinėmis giesmėmis sol. V. Verikaitiui vadovaujant. Dalyvavo 520 asmenų. Prieš valgi LN Moterų Būrelio atstovės — G. Adomaitienė padėkdamav Kūčių prasmingą eilėraštį, o P. Jankaitienė pasakė pritaikytą kalbą ir pakvietė kūrėjų-savatorių, mažą mergaitę ir LN pirmininką uždegti trišpalvę Kūčių žvakę. Prisikėlimo par. klebonui kun. A. Simanavičiui palaiminus valgi, pradėta vakarienė. Meninė dalį atliko "Atžalyno" mergaičių trijulė "Vasaros garšai" ir sol. S. Ziemelytė, V. Verikaitis ir Al. Simanavičius. Akompanavo J. Govedas. Jaunuosius dalyvius gerai nutaikė Kalėdų senelis ir jo dovanėlės.

— Sausio 15 d., 3 v.p.p., įvyks Klaipėdos atvadavimo minėjimas. Rengia jūrų skautai ir jūrų šauliai.

— Sausio 22, sekmadienį, 3 v.p.p., LN Gedimino Pilies menėje įvyks simpoziumas, kuriam pirmininkaus dr. A. Pacevičius. Tema: "Toronto Lietuvių Namai ir lietuvių ateitis".

— LN biblioteka yra gavusi knygų iš Alf. Piragiaus — 40 ir Tomo Ziliaus — 35. Dėkojame. Prieš Kalėdų šventės LN biblioteka Hamburgo lietuviams pasiuntė 30 knygų.

— V. Genčiaus ir J. Galinaičio vadovaujami šachmatininkai 1978 m. sausio 8 d. pradeda lietuvių šachmatininkų varžybas

— 1977 m. per paskutines dvi savaites LN nario įnašus sumokėjo: Marcelė Svelnitytė ir P.B. po \$100, Mary Anne Sodonis \$90 (papildė iki \$100), Mykolas Regina \$50 (papildė iki \$100), Augustinas - Petras Kurpis \$25 (papildė iki \$26), Viktorija Kurpytė \$25 (papildė iki \$26), Laura Dailydaitė \$10 (papildė iki \$21), Gintaras-Tomas Dalinda \$25, Dovydas Genys \$25 (papildė iki \$50) Pranas Zaliauskas \$25.

— Arti 400 lietuvių N. Metus sutiko LN. Sudarė malonų įspūdį pavaiduotas senų metų išėjimas ir N. Metų įvažiavimas į laukiančiųjų tarpą. Dalyvavusiems patiko skaniai paruoštas ir tvarkingai paduotas maistas.

Susižiedavo Tadas-Steponas Macas su Laima-Marija Jagėlaitė.

"T. Ziburijų" 1977 m. 51-52 nr. Toronto kronikos žinutėje apie pareiškimus kanadiečių parlamentarų Helsinkio grupei paminėta T. Bernotienės pavarė; turėjo būti Bernotienė.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarydūi tel. 533-3022.

"VENUS FLORISTS". Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putninskė kalba lietuviškai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Siemet Prisikėlimo parapijai sukanka 25 metai nuo įsteigimo. Sukaktis bus paminėta leidiniu, kuris išeis balandžio mėnesį, iškilmingomis Mišiomis balandžio 16 d., Čikagos "Dainavos" ansamblio "Kulgrindos" pastatymu balandžio 15 d. Harbord Collegiate mokyklos salėje, banketu Royal Yorko viešbutyje balandžio 16 d. ir visa eile renginių bei parodų šių metų laikotarpyje.

— Gruodžio 20 d. mirė šios parapijos vikaras kun. Benediktas Bagdonas, OFM; gruodžio 21 d. iš mūsų šventovės palaidotas Gintautas P. Imbrasas, 27 metų amžiaus. Tėvui Petriui, broliui Linui ir seseriai Kristinai reikiama nuosirdi užuojauta. Gili užuojauta Onai Girdauskienei, Lietuvoje mirus jos broliui Justinui Ūsui, ir Pauliui Užbaliui, mirus dėdei Vincui Ramonui.

— Šis penktadienis yra mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi iš anksto susitarus.

— Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramentui besirengiančiams pamokos šį sekmadienį bus įprastu laiku.

— Rinkliava skoloms mokėti — taip pat šį sekmadienį.

— Parapijos choro vakaras su šokiais ir trumpa programa — sausio 7, šeštadienį, par. salėje.

— Santuokai rengiasi Raminta Šapockinaitė ir Algimantas Nakrošius.

— Pakrikštyti: Kristoforas Gintautas, Ronaldas ir Giedrės (Krausaitės) sūnelis.

— Mišios: šeštadienį 8 v. — už Kėmežių šeimos mirusius, užpr. E. Kėmežienės; 8.30 v. — už Vytautą Senkevičių, užpr. V. Senkevičienės, 9 v. — už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienės; 9.30 v. — už Telesforą Valių, užpr. žmonos; 10 v. — už Julijoną Labanuską, užpr. P. L. Jurenų; sekmadienį 8 v. — už Stanislovą ir Ursulę Guogas, užpr. K. Grajauskienės, 9 v. — Padėkos Mišios, užpr. M. S. Bušinskų; 10 v. — už Juliją ir Antaną Jakubavičius, užpr. E. E. Javų; 11.30 v. — už parapiją; 7 v.v. — už Mečislovą Senkevičių, užpr. V. Senkevičienės.

— Dėkojame atlikusiems kalėdinio koncerto programą solistams — S. Ziemelytei, J. Sriubiškienei, Al. Simanavičiui, V. Verikaitiui, par. chorui bei muzikams Eug. Kriškiūnui ir J. Govedui už palydėjimą vargonais. Dėkojame Vikt. Vingelytei už gražias melodijas, pagrotas iš reikorderio.

Toronto Maironio mokykloje pamokos prasidės 1978 m. sausio 7, šeštadienį, 9 v.r., ir baigsis 12.30 v.p.p.

Metinis "T. Ziburijų" spaudos balius bus vasario 4, šeštadienį prieš Užgavėnes, Anapilio salėje. Su šiuo tradiciniu baliu jungiama ir loterija, kurioje bus vertingų laimikių — spalvota televizija, paveiksiai, skulptūros, keramika ir pan. Loterijos bilietai jau pradėdami platinėti. Jų taip pat bus galima įsigyti ir spaudos baliuje.

Vasario 16 minėjimas Toronte — Mississaugoje bus vasario 19, sekmadienį. Jį rengia KLB Toronto apylinkės valdyba. Angliškiosios dalies kalbėtojų sutiko būti naujais Kanados daugiakultūrių reikalų ministris Norman Cafik. Lietuvos nepriklausomybės šventėje jis dalyvaus su žmona.

Toronto miesto savivaldybė priima kandidatus į gaisrininkus. Prašymą reikia įteikti asmeniškai 1978 m. sausio 9, 10 arba 11 dienomis 5 v.p.p. — 9 v.v. miesto rotušėje. Sąlygos: ūgis — 170-18 cm. iki 190.50 cm., svoris — 63.50 kg. iki 99.79 kg., išsilavinimas — mažiausiai 10 skyrių. Prie prašymo reikia pridėti — socialinės draudros nr., mokslo pažymėjimą, vairuotojo leidimą.

Vietoje kalėdinių sveikinimų atsiųrusių į bendrą sveikinimą, išvairakintą kalėdiniame "T2" nr., jungiasi dar šie skaitytojai: Sonia ir Vincas Paulioniai, paaukoję spaudai \$15, A. ir O. Bagailiškiai iš Hamiltono, paaukoję \$6, Ada ir Aleksas Jučiai, paaukoję \$10. Jie linki savo artimiesiems ir bičiuliams sėkmingų naujų metų. Jų laiška dėl lėto pašto pasiekė "T2" redakciją jau po švenčių.

Svenčių proga Anicetas Prialgas "T2" paaukojo \$25. Dėkojame už paramą.

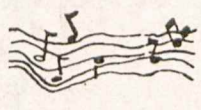
Daugiakultūrių reikalų min. N. Cafik paskelbė, jog Toronto universitetui federacinė vyriausybė paskyrė \$300.000 vengriškos skyriui steigti. Tokią pat sumą sutelkė šiam reikalui vengrų draugija Szechenyi. Pasak ministro, tai esanti pirmoji tokio pobūdžio daugiakultūrinė parama. Kitų tautinių grupių prašymai tuo reikalu taip pat būsią svarstomi, atsižvelgiant į esamas sąlygas.

Kviečiame atsilankyti į PRISIKĖLIMO PARAPIJOS CHORO rengiamą

POBŪV-šokius

sausio 7, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje

- Meninė programa — 7.30 v.v.
- Veiks įvairių gėrimų bufetas
- Gros geras orkestras

Įėjimas: suaugusiems — \$4,
studentams ir pensininkams — \$3

Prisikėlimo parapijos choras

TORONTO MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS "TAURAS"

maloniai kviečia visus atsilankyti į Klubo metinį

BALIUS-šokius

1978 m. sausio 14, šeštadienį, 7 v. v., Lietuvių Namuose

- * Šokiams gros Kaminsko "Muzika"
- * Bus žvėrienos vakarienė ir turtinga loterija

Bilietai kainą — \$4, Stalus rezervuoti pas W. Drešerį
pensininkams ir tel. 233-3334 vakarais arba pas
studentams — \$2. J. Lašį tel. 535-7051.

VALDYBA

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ VYRŲ 1978 m. sausio 21, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose RENGIAMAS

KONCERTAS-BALIUS

PROGRAMOJE:

- solistė IRENA ČERNIENĖ, atlikusi pagrindinę koncerto programą 1977 m. Lietuvių Dienoje Londone; akompanuoja muz. Jonas Govėdas
- Tautinių šokių grupė "Atžalynas"
- Šokiams gros populiarius estų 4 asmenų orkestras

VAKARIENĖ —
šiltas bufetas (gusarų kepsnys)
Turtinga loterija
Bilietai kainą — 4 dol. asmeniui
V. Kulnį tel. 769-1266 Salė ir baras atidaromi 6 v.v.

Ponioms, panelėms ir studijuojančiam jaunimui įėjimas nemokamas Maloniai kviečiame visus dalyvauti. LN Vyrų jus priims nuosirdžiai ir svetingai

Maloniai kviečiame atsilankyti į

"Paramos" KREDITO KOOPERATYVO

MINĖJIMA-BALIUS

25 metų sukakties

1978 m. sausio 28, šeštadienį, Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W., Toronte

PROGRAMOJE:

- 6 v.v. Susipažinimo valandėlė (kokteiliai)
- Vytauto Didžiojo menėje
- 7 v.v. Vakarienė
- Karaliaus Mindaugo menėje

- 8 v.v. 25 metų sukakties minėjimas
- 9 v.v. Šokiai
- 10 v.v. Šaltas bufetas
- Karalienės Mortos menėje

Bilietai gaunami "Paramoje" Kaina \$10.00 asmeniui VALDYBA

PLB valdyba, pirmininkaujama inž. Br. Nainio, atsiuntė šventinį sveikinimą į "T. Ziburiams". Deja, jis pasiekė mus jau po švenčių. Štai sveikinimo tekstas:

Sv. Kalėdų ir N. Metų proga sveikiname seses ir brolius lietuvių išeivijoje bei pavergtose tėvynėje ir linkime džiaugsmingesnių dienų ateity. Naujuosius Metus pasitikdami, mes dar labiau sustiprinkime ir suglauskime savo jėgas, kad niekada nepailestume dirbdami pavergtose tėvynės laisvei ir savo pačių išlikimui. Sv. Kalėdų dvasia teatneša į mūsų sielas ramybę, į širdis meilę, kad vėl pajustumė esą tarp savęs broliai ir kad vėl pas mus grįžtų tarpusavio pasitikėjimas ir pagarba. Šventiška nuotaika telydi Jus ir Jūsų darbus per visus ateinančius 1978-tuosius

Kalėdų ir N. Metų proga "T. Z." darbuotojai gavo daug sveikinimų bei linkėjimų iš savo skaitytojų. Visiems labai nuosirdžiai dėkojame ir linkime geriausios sėkmės, kad "T2" skaitytojų šeima nuolat augtų bei stiprėtų.

V. ir K. Bacevičiai iš Brazilijos atsiuntė šventinius sveikinimus "T. Ziburiams" ir visiems Kanados lietuviams.

Iš Suvalkų trikampio pas gimines keletui savičių atvyko Sigitas Vaičiulis ir Jonas Zimnickas. Naujus metus jie sutiko jau Kanadoje.

Mielus bičiulius ir kaimynus,

Kalėdų SVENČIŲ ir NAUJŲ METŲ proga

nuosirdžiai sveikina —

JANĖ IR STASYS PAKETURAI

Juno Beach, Fla.

MONTREALQUE

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS PARODA rengiama Montrealio Meno Centre (Montreal Arts Centre) prie Beaverlake (11 autobusų). Atidarymas — sausio 12, ketvirtadienį, 8 v.v. Paroda veiks iki vasario 12 d. Lankymo valandos kasdien 10 v.r. — 8 v.v. Parodos atidarymo metu bus įteiktas miestui kilimas "Eglė žalčių karalienė", išaustas G. Montvilienės pagal dail. A. Tamošaičio projektą. Vienas stambiųjų jo mecenatų — kredito unija "Litas". Visi kviečiami parodyti aplankyti ir ypač dalyvauti jos atidaryme.

KLB Montrealio apyl. valdyba

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Metinis parapijos susirinkimas buvo svarbus ir įdomus. Dalyvavo 66 asmenys. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius atidarė susirinkimą, pakviesdamas J. Valiulį ir V. Lukauską balsams skačiuoti. Elena Mac-Namara buvo sekretore. Pradžioje buvo svarstomas laiškas vieno notaro, kuris kreipiasi į kleboną, mėginamas įtikinti, kad parapija iš senų laikų jam esanti skolinga \$3,000. Reikalas atidėtas iki tolimesnės notaro akcijos. Taip pat buvo diskusijos dėl šventovės esamų tuščių suolų. Siūlyta juos išimti, tačiau dalyviai tam nepritarė. Po įdomių diskusijų ir pasisakymų buvo išrinkti ir par. komitetai du nariai — Leonas Markauskas, 27 m. jaunuolis, ir Rapolas Palšaitis. Savo kadenciją baigė Julija Gargasienė ir Antanas Zienka. Dabar parapijos komiteta sudaro: pirm. Leonas Simonėlis, Antanas Yaunish, Kazimieras Rašytinis, Jerry MacNamara, Rapolas Polšaitis ir Leonas Markauskas. S. Sk.

Metinė šventė. KLB Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus šventė praėjo su dideliu pasisekimu. Ji pradėta Mišiomis AV šventovėje. Jas atnašavo kun. J. Aranauskas. Prie Dr-jos vėliavos tautiniais drabužiais pasipuošusios budėjo trys mūsų narės. Po Mišių AV parapijos salėje įvyko iškilmingas pobūvis, kurį pradėjo Dr-jos pirm. Danutė Staškevičienė, pakviesdama visus susirinkusius tylos minutę pagerbti mirusius Dr-jos narius.

Kultūros komisija, pasikvietusi talkon visą eilę tautininkų, planuoja tautodailės parodą, kuri įvyks Montrealio Meno Centre (Montreal Arts Centre) prie Beaver Lake — nuo 1978 m. sausio 12 iki vasario 12 d. Ten bus rodomi mūsų audiniai, kilimai, juostos, lėšės, skulptūros, medžio dirbiniai ir visa, kas būdinga mūsų tautodailėi.

Supraskime, kad 1978 metai yra trigubai sukaktuviniai metai ir būkime duonūs. Abiejų parapijų salėse iškabinti barometrai rodytų mūsų telkimo eigą.

Aukas siųsti J. Šiaučiuoliui, 1500 DeSeve.

KLB Montrealio apyl. v-bos informacija

APDRAUDOS NAUJIENOS

(Skelbimas)

AUTOMOBILIŲ draudimo pakeitimai bus nuo 1978 metų kovo mėn.

1-os dienos, kai Kvebeko valdžia paims dalį draudimų už sužeidimus ir gyvybę.

Draudimo bendrovės grąžins pinigų už nesunaudotą laiką valdžios paimtai draudimo proporcijai.

Kiekvienas automobilio savininkas turės turėti draudimą ir drausti dviejose vietose — bendrovėje ir valdžioje. Dėlto atsiras daugiau reikalų, tad savarankiško agento patarnavimas įgaus daugiau prasmės ir klausimas kur esi apsidraudęs pasidarys aktualus.

GYVENAMIEJI NAMAI draudžiami atstatymo po nelaimės pagrindu. Seną ar naują pastatą atstatyti, remontuoti kainuoja vienodai, todėl ir draudimo sumos apskaičiuojamos arti atstatymo vertės.

ŠIAIS LAIKAIS apdraudoje, pastovaus reikšnio, kaip "žemiausios kainos" nėra. Dabar, ypač Kvebeko provincijoje, atsižvelgiant į ekonominę padėtį, daugiau yra kreipiamas dėmesys į pastovumą, garantiją, galimybes.

Adamonis Insurance Agency Inc.
Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel.: 722-3545

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas	Asmeninės
Taupomasis s-tas	Nekiln. turto
Pensijų planas	Čekių kredito
Term. ind. 1 m.	Investicines nuo
Term. ind. 2 m.	
Term. ind. 3 m.	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgusios savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

LIETUVIŲ DAUGIABUTIS (Condominium)

St. Petersburg Beach, Floridoje, 10 butų namas paverčiamas į "condominium". Butai vieno ir dviejų miegamųjų su centriniu šildymu ir šildymu kiekviename bute. Namai — 1 blokas nuo jūros ir labai gero paplūdimio. Smulkesnių informacijų skambinti: Čikaga (312) 284-1739; St. Petersburg Beach: (813) 367-1286 arba rašyti: A. Armalis, 3841 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA.

PETALS GELIŲ KRAUTUVĖ. Gėlės įvairiom progom. Ypatingai patyrusi vestuvinių gėlių statyvkme. Nemokamas pristatymas visam Toronte: į Igonines, laidotuvių namus ir t.t. 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 537-9070, namų 763-6256. Savininkė V. SIMINKEVICIENĖ.